

**ИСУС (м.н.) НЕ Е
БОЖИЙ СИН, А БОЖИЙ
ПРОРОК**

Харун Яхя

АПРИЛ 2007

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ	7
ЗАБЛУДАТА НА ХРИСТИЯНИТЕ ОТНОСНО „ТРИЕДИНСТВОТО”	10
Какво означава за Християните заблудата на триединството?	12
ВЯРАТА В ТРИЕДИНСТВОТО СЕ ОТРИЧА В КОРАНА	16
ВЯРАТА В ТРОИЦАТА СЕ Е ПОЯВИЛА ВЕКОВЕ СЛЕД ИСУС (М.Н.)	20
Никейски събор	22
ИСУС (М.Н.) НЕ Е БОЖИЙ СИН, А БОЖИЙ ПРОРОК	26
Възвишеният ни Господ не се е сдобил със син	28
Всичко на небето и земята принадлежи на Бог, всички същества са зависими от Него	30
Раждането на Пророка Йоан (Яхя) (м.н.) също е Божие чудо	33
Адам (м.н.) е бил сътворен от пръст	35
Както е съобщено в Корана, Исус (м.н.) е човек	36
Исус (м.н.) не е Божий син, а Божий пророк	40
ИСТИНСКОТО ХРИСТИЯНСТВО В БИБЛИЯТА	45
Единобожната вяра в Стария завет	46
В Евангелието „вярата единствено и само в Бог” е основна	47
Бог е притежателят на безкрайната сила и мощ	50
ОПИСАНИЯТ В ЕВАНГЕЛИЕТО БОЖИЙ ПРОРОК – ИСУС (М.Н.)	53
Животът на Исус (м.н.) опровергава твърдението за триединство	53
Раждането, родът и близките на Исус (м.н.)	54
Човешките особености на Исус (м.н.)	54
Исус (м.н.), както всички останали хора, е нуждаещ се от Божията милост раб	56
Исус (м.н.) се молел на Бог	57
В Евангелието Исус (м.н.) е наречен „Божий пратеник”	58

Същността на проповедта на Исус (м.н.): Вяра и подчинение пред Бога -----	60
Назаряните: Искрените Християни, съблюдаващи проповедите на Исус (м.н.)-----	61
Посланието на Назаряните-----	62
Натискът срещу Назаряните -----	63
„Еретици” и Ебионци -----	64
АВТОРИТЕ НА ЕВАНГЕЛИЯТА НЕ СА БИЛИ СВИДЕТЕЛИ НА ЖИВОТА НА ИСУС (М.Н.)-----	66
Автори на Евангелията-----	67
Разликите между четирите Евангелия-----	70
Четвъртото Евангелие-----	75
ЗАЩО ХРИСТИЯНИТЕ БИХА МОГЛИ ДА СА НАПРАВИЛИ ТОВА НЕОСНОВАТЕЛНО ТВЪРДЕНИЕ? ---	80
Думата „Син” не е използвана в Евангелието с цел подкрепа на триединството-----	82
Употребата на думата „Отец” в Евангелието-----	90
Може да са го използвали в смисъл на „Бог е господар на всички хора” -----	93
Погрешното тълкуване на неясните изрази и метафоричните описания -----	99
Може да е използвано с цел подчертаване на близостта на Исус (м.н.) до Бога и това, че той е силно възвишен раб-----	101
Може да е използван с цел допринасяне за по-бързото разпространяване на Християнството-----	102
Въздействието на съществуващата политическа и културна обстановка-----	104
ХРИСТИЯНИТЕ, ПРОТИВОПОСТАВЯЩИ СЕ НА ТРИЕДИНСТВОТО, ОТ НИКЕЯ ДО ДНЕС -----	110
Противниците на троицата-----	110
Православни и Протестанти -----	111
Християните, „защитаващи единобожието” -----	112
Свидетелите на Йехова-----	117
Влиянието на Ислямската религия в укрепването на Унитариянското движение-----	117
ЗАКЛЮЧЕНИЕ-----	121
ЕВОЛЮЦИОННАТА ИЗМАМА-----	123

КЪМ ЧИТАТЕЛЯ

- Във всички книги на автора свързаните с религията въпроси са обяснени в светлината на айяти от Корана и хората са приканени да научат Божиите слова и да живеят с тях. Всички теми, отнасящи се до айятите на Бога, са обяснени по такъв начин, че да не оставят никакво място за съмнение или въпроси в ума на читателя. Използваният искрен, прост и свободен стил дава възможност на всеки, от всякаква възраст и социална група, да може лесно да разбере тези книги. Този ефектен и бляскав начин на разказване помага да ги прочетеш на един дъх. Дори тези, които сурово отхвърлят духовността, са повлияни от фактите, изложени в тези книги, и не могат да опровергават истинността на тяхното съдържание.

- Тази книга и всички останали творби на автора могат да бъдат четени индивидуално или под формата на дискусия в група по време на разговор. Читателите, които желаят да извлекат полза от книгите, ще намерят дискусията за много полезна в смисъл, че ще могат да обменят един с друг своите собствени размишления и опит.

- В допълнение би било в голяма служба към религията да се допринесе за представянето и прочитането на тези книги, които са написани единствено за спечелването на добрата воля на Бог. Всички книги на автора са изключително убедителни. Поради тази причина за тези, които искат да съобщят за религията на другите хора, един от най-ефективните методи да направят това е да ги окуражат да прочетат тези книги.

- Надяваме се читателят да има време да погледне кратките експозета на другите книги, които са поместени в края на книгата, и да оцени богатия източник на материали по свързаните с религията теми, които са много полезни и приятни за четене.

- В тези книги, като в други подобни, няма да намерите никакви лични виждания на автора, обяснения, базирани на съмнителни източници, стил, в който да липсват полагащите се почит и уважение към светите въпроси, нито пък безнадеждни, пораждащи съмнение и песимизъм описания, които причиняват отклонения в душата.

ЗА АВТОРА

Авторът, който пише под псевдонима Харун Яхя, е роден през 1956 г. в Анкара. Завършва начално и средно образование в Анкара, след това учи във факултета по изящни изкуства в университета „Мимар Синан” в Истанбул, както и философия в Истанбулския университет. От 1980 г. насам авторът е публикувал много книги на религиозни, научни и политически теми. Харун Яхя е добре познат като автор, написал изключително важни творби, разкриващи лъжите на еволюционистите, невалидността на теориите им и тъмните връзки на дарвинизма с кървави идеологии.

Неговият псевдоним е съставен от имената „Харун” (Арон) и „Яхя” (Йоан) в памет на двамата достойни за уважение пророци, които са се борили срещу неверието. Печатът на Пророка, който е поставен на кориците на всички книги на автора, има символно значение, свързано с тяхното съдържание. Този печат представя Корана като последната Божия Книга, Неговите последни думи и тези на Пророка, последния от всички пророци. Под ръководството на Корана и Сунна авторът прави своя главна цел да обори всяка една от фундаменталните догми на антирелигиозните идеологии и да каже „последната дума”, така че напълно да заглуши предизвиканите срещу религията възражения. Печатът на Пророка, който достига до крайна мъдрост и морално съвършенство, е използван като знак за намерението му да каже своята последна дума.

Всички творби на автора се централизират около една обща цел: да се предаде на хората посланието на Корана и така да бъдат окуражени да помислят върху основни религиозни теми, като съществуването и единствеността на Бог, задгробния живот и др., както и да разкрият изкривените основи на нерелигиозните системи и тяхното извратено приложение.

Произведенията на Харун Яхя се четат с интерес в много страни по света, като започнем от Индия и стигнем чак до Америка, от Англия до Индонезия, от Полша до Босна и Херцеговина, от Испания чак до Бразилия. Книгите му са преведени на езици като английски, френски, немски, италиански, испански, португалски, урду, арабски, албански, руски, български, индонезийски, малайзийски и се харесват на хората от цял свят.

Тези произведения, спечелили невероятно одобрение по всички краища на света, са станали повод много хора да станат вярващи, а други да задълбочат своята вяра. Всеки човек, който прочете и осмисли внимателно книгите, веднага ще усети мъдрия, съдържателен, лесен за разбиране и искрен стил на тези творби. Хората, които са прочели и са размишлявали истински върху тези книги, не могат повече да защитават материалистическата философия, атеизма и други извратени виждания и философии. Дори ако те продължават да ги защитават, това би било

поради сантиментално упорство, тъй като книгите на автора доказват неверността на тези идеологии още в самата им основа. Всички съвременни движения, опровергаващи религията, са идеологически отхвърлени днес благодарение на поредицата от книги, написани от Харун Яхя.

Няма съмнение, че тези особености са се формирали в резултат на мъдростта и яснотата на Корана. Разбира се, авторът не се гордее със себе си; той просто има за цел да служи като средство в търсенето от човека на правия път към Бога. Нещо повече, с публикуването на тези творби не се цели никаква материална изгода. Взимайки тези факти предвид, този, който насърчава хората да прочетат тези книги, отварящи „очите“ на сърцето им, и ги напътва да станат по-отдадени раби на Бога, е изпълнил една безценна служба.

Междувременно, би било загуба на време и енергия да се пропагандират книги, които предизвикват объркване в човешките умове, въвличат човека в един идеологически хаос и които очевидно не притежават силните и точни аргументи, които биха могли да премахнат съмнението от човешките сърца, както се потвърждава и от предходен опит. Очевидно е, че книги, създадени, за да изразят литературната способност на автора, вместо да следват благородната цел да спасят хората от опасността да загубят вярата си, е невъзможно да постигнат такъв огромен успех. Онези, които се съмняват в това, могат лесно да забележат единствената цел на произведенията на Харун Яхя, а именно да се пребори с неверието и да разпространи моралните ценности от Корана. Успехът, въздействието и искреността, които тази служба е постигнала, са разкрити в убежденията на читателите.

Трябва да се помни следното: основната причина за ширещото се насилие и страдание и всички мъчения, на които са подложени по-голямата част от хората, е идеологическото господство на безверието. Начинът за отървяване от тях е безверието да бъде победено с разум, да бъде разкрита същността на вярата, както и моралът, на който Бог ни учи, да бъде обяснен по начин, който всеки човек да може да разбере и според който да живее. Имайки предвид състоянието на света днес, което тласка хората надолу по спиралата на насилие, развала и конфликтност, става ясно, че тази служба трябва да бъде извършвана по-бързо и по-ефективно. В противен случай би било твърде късно.

Не би било преувеличение, ако кажем, че произведенията на Харун Яхя са поели тази инициаторска роля. С Божията воля, тези книги ще се превърнат в средство, чрез което живеещите през 21-ви век хора ще постигнат описаните от Бог спокойствие и мир, почтеност и правда, красота и щастие.

ВЪВЕДЕНИЕ

Голяма част от вярванията на двете най-големи Божии религии на земята – Исляма и Християнството, са общи. Християните, също като нас Мюсюлманите, вярват в безусловното съществуване на Бог, в това, че Той е Изначалният и Безкрайният, че е сътворил цялата Вселена от небитието и властва над цялата материя с безпределната Си мощ. Идеологическите заблуди, срещу които се изправят Мюсюлманите и Християните, също са общи. Идеологическите борби, които водят срещу атеизма, нерелигиозността, расизма, фашизма и моралната дегенерация, или усилията, които полагат за съобщаване на Божието съществуване, показват голяма прилика. Общите им цели са формирането на изпълнен със справедливост свят, в който всички хора да познават Бог и да живеят в мир, търпимост и спокойствие. Вярващите и от двете религии действат с богобоязън и обич към Бога, следват пътя на Божиите пратеници и се подчиняват на Неговото откровение.

Между Християните и Мюсюлманите съществува много голяма хармония и от гледна точка на нравствените ценности. Религиозният морал, който защитават както Мюсюлманите, така и Християните, не съответства на модел, в който човек мисли само за собствените си изгоди, в който няма обич и човек е безмилостен, себелюбив, егоист и лицемерен. Християните също са изпълнени с копнеж към един свят, в който властва обич, почтеност, милосърдие, справедливост, сдържаност и братство, и полагат усилия за формирането на един такъв свят. Християните също се борят за отстраняване на забранената от Господ поквара, като проституирането, хомосексуализма, наркоманията, проявите на жестокост и експлоатацията.

Християни и Мюсюлмани изпитват дълбока обич и уважение към знатния Божий раб – Исус (м.н.). Исус (м.н.) е свят Божий пратеник, който Бог ни е представил в Корана и когото е предпочел измежду народите. В Корана се съобщава, че Исус (м.н.) е „**знатен в земния живот и в отвъдния, и е от приближените [на Аллах]**” (Коран, 3:45). Той е скъп Божий слуга, който Господ е надарил с разнообразни чудеса и е удостоил с възвишена нравственост.

Целта на написването на тази книга е да се сложи край на погрешното вярване в „триединството”, което не се съдържа в истинското Християнство (под истинско Християнство се има предвид Християнството във вида му, в който за първи път е низпослано на Исус (м.н.), а се е появило много след възнесението на Исус (м.н.) при Бог. В книгата в светлината както на Християнските източници, така и на аятите на Корана, ще представим как истинското Християнство е правоверна (вяра в единствеността на Бог) религия, която взима за основа единобожието. Освен това ще разгледаме причините, поради които вероятно е възникнала вярата в троицата, която е основана на вярването, че Исус (м.н.) е „Божий син” (Пречист е Бог). При разглеждане на съответното вярване в книгата са включени разнообразни представи и основни

твърдения, подкрепящи триединството. Но преди да се спрем на подробностите, свързани с това вярване, искаме да подчертаем, че всемогъщият и всемоулен Бог е пречист от всички изрази, които ще използваме, за да обясним триединството, и Неговият свят пророк Исус (м.н.) е далеч от едно такова охарактеризиране. (Направени са известни изменения на някои изрази от пасажите от Библията, използвани из цялата книга, като „Отец” е заменен с „Господ – Бог”, а „Син” с „Пророк – пратеник”. В произведенията на всички езици в знак на уважение към благословения Божий пророк Исус (м.н.) след името му е използван изразът „мир нему” (съкратена форма „м.н.”).

Другият значителен момент, който трябва да подчертаем, е фактът, че Мюсюлманите, които вярват във всички изпратени от Бог пратеници и книги, уважават вярванията и ценностите на Християните и Евреите. В Ислямската религия Тората (Петокнижието) и Псалмите, които се намират в Стария завет - святата книга на Евреите, и свещената книга на Християните – Новият завет (Евангелието), се определят като Божии книги, а представителите на тези религии като „Хора на Писанието”. В сура Бакара Господ описва Мюсюлманите по следния начин:

„И които вярват в низпосланото на теб и в низпосланото преди теб ...” (Коран, 2: 4)

Тези, съобщени в айтите, книги са писанията на Пророка Авраам [Ибрахим] (м.н.), Петокнижието (Тората), низпосла на Пророка Моисей [Муса] (м.н.), Псалмите, спуснати на Пророка Давид [Дауд] (м.н.), и низпосланото на Пророка Исус (м.н.) Евангелие. Божието откровение, изпратено на Авраам [Ибрахим] (м.н.), не е достигнало до днес. Останалите книги пък с течение на времето се отдалечили от първоначалния си вид, били подправени от някои хора поради различни причини. Именно поради това в някои свои части съдържат коментари и обяснения, отдалечаващи се от правоверната Божия религия. Наред с това до днес са се запазили и пасажи, съответстващи на Корана, като тези, разкриващи вярата в Бог и пратениците Му, обичта към Бога, богобоязънта и добрите морални ценности. (Бог знае най-добре.) Бог е съобщил, че тези книги са напътствие за народите, на които са били изпратени. В сура ал-Имран Бог повелява така: **„Той ти низпосла Книгата с истината, потвърждаваща онова, което бе преди нея. И низпосла от по-рано Тората и Евангелието за напътствие на хората ...”** (Коран, 3: 3-4). В един друг аят Господ дава следната информация относно Петокнижието (Тората):

„Ние низпослахме Тората с напътствие в нея и със светлина. Пророците, които се отдадоха, съдят юдеите според нея; също така равнините и правниците според онова от Писанието на Аллах, което им бе поверено да го пазят, и му бяха свидетели...” (Коран, 5: 44)

За една част от Юдейските равини в Корана е повелено така: **„Преиначават словата, размествайки ги.”** (Коран, 5: 41). В един друг аят пък Бог съобщава за една част от Юдеите:

„Онези, които с ръцете си пишат Писанието, после изричат: „Това е от Аллах.“ (Коран, 2: 79). Тоест те са променили святата книга, която Бог е спуснал на Пророка Моисей (Муса) (м.н.). Християните пък, вярвайки в троицата, са изпаднали в една много голяма заблуда. (Коран, 4: 171)

В Корана Бог ни представя множество важни сведения относно Хората на Писанието. Една част от тях са някои грешки във вярата и нравствеността на част от Хората на Писанието. Това обаче не означава, че всички Хора на Писанието са в нехайство и заблуда. В айтите се съобщава, че измежду Евреите и Християните има искрени вярващи:

„Те не са еднакви. Сред хората на Писанието има и праведна общност четат знаменията на Аллах [и] в ношните часове, свеждат чела до земята в *суджуд*. Вярват в Аллах и в Сетния ден, и повеляват одобряването, и възбраняват порицаваното, и се надпреварват в добрините. Тези са от праведниците. Каквото и добро да сторят, не ще им се отрече. Аллах знае богобоязливите.“ (Коран, 3: 113-115)

„Някои от хората на Писанието вярват в Аллах и в низпосланото на вас, и в низпосланото на тях, смирили пред Аллах. Те не продават знаменията на Аллах на никаква цена. Те имат наградата си при своя Господ. Аллах бързо прави равносметка.“ (Коран, 3: 199)

Образцовите Мюсюлмани живеят целия си живот според айтите на Корана. Техните критерии, морални качества, възгледът им за живота и хората са в пълно съответствие със съобщеното от Бог в Корана. Същото се отнася и за отношението на Мюсюлманите към Хората на Писанието. Те винаги се обръщат към тях с толерантност, справедливост и обич. Поради тази причина те гледат на тях не като на „противна страна“, а като на религиозни хора, обвързани към Бога. Противното би било поведение, несъответстващо на Корана. Никога не трябва да се забравя, че измежду Хората на Писанието също има доста, които искрено вярват в Бог, и следователно се предполага, че ще бъдат избавени. Поради тази причина всички напомняния, които ще направим из цялата книга, са написани, отчитайки този факт и имайки за цел изпълняване на съобщената от Бог в множество айти на Корана заповед **„повелявай одобряването и възбранявай порицаваното“**. Нашата цел е да разкрием грешката на триединството и да помогнем на благоразумните Християни да видят истините. Искреното ни желание е всички Християни да осъзнаят тази заблуда и напълно да се откажат от всички вярвания, които не съответстват на единобожието.

ЗАБЛУДАТА НА ХРИСТИЯНИТЕ ОТНОСНО „ТРИЕДИНСТВОТО”

В продължение на цялата история Бог е изпращал на хората пророци, които да ги поведат по правия път и да им съобщят за грешките, които допускат. Всеки един пророк е призовавал народа, при който е бил изпратен, по праведния път и им е съобщавал полученото от Бог откровение. Независимо от това, че във всяка религия съществуват известни различия в законите, начина на преклонение и обичаите, в основата на проповедите на всички пророци стои същата единобожна религия. Единобожен (монотеистичен) означава **„вяра в това, че Бог е едно и единствено божество”**. Човек, който има единобожна вяра, знае, че единственият притежател на безкрайната сила и мощ е Бог, Господът на световите. Той осъзнава, че всички хора са зависими от Господа, безпомощни Негови слуги, че всички същества са се подчинили на Бог. С други думи, двете други големи правоверни религии освен Исляма – Юдейството и Християнството, в непроменения им вид, са установени на основата на несъдружаването на никое друго същество с Бог.

Представителите и на трите Божии религии, които вярват в съществуването и единството на Бог, в действителност съблюдават религията, която Бог е низпослал на Пророка Авраам (Ибрахим) (м.н.). В Корана се съобщава, че религията на Пророка Авраам (Ибрахим) (м.н.) е „правоверна” и Бог е заповядал на Пророка Мохамед (м.н.) да се подчини на тази религия:

„После ти разкрихме [о, Мухаммад]: “Следвай религията на Ибрахим правоверния!” Той не бе от съдружаващите.” (Коран, 16: 123)

Думата „правоверен” означава „човек, който вярва само в Бог и служи само на Него”. Подчертаването на качеството на Пророка Авраам (Ибрахим) (м.н.) като „правоверен” ни показва, че той е вярвал само и единствено на Бог и е бил отдаден само Нему. Той се отдалечил от изкривените вярвания на идолопоклонническия си народ, обърнал се единствено към Бог и станал Негов правоверен раб. Той също така е предупредил и народа си да се откаже от идолопоклонническите си вярвания и служенето на идолите. (За по-подробна информация, моля обърнете се към *„Пророкът Ибрахим и Лут”*, Харун Яхя, Издателство Араштьрма, февруари 2003)

Правоверната религия, която Бог е низпослал на Авраам (Ибрахим) (м.н.), е била поддържана жива от останалите праведни вярващи от неговия род:

„А кой друг се отвръщаше от вярата на Ибрахим, освен онзи, който е безразсъден за себе си? Него [Ибрахим] Ние избрахме в земния живот, а в отвъдния той е от праведниците. Когато неговият Господ му рече: „Отдай се!” той рече: „Отдадох се на

Господа на световете.” И завеща това Ибрахим на синовете си, [а също] и Якуб: „О, мои синове, Аллах избра вашата религия умирайте само отдадени!” Нима бяхте свидетели, когато смъртта се приближи до Якуб и той рече на своите синове: „На какво ще служите след мен?” Рекоха: „Ще служим на твоя Бог и на Бога на твоите предци Ибрахим и Исмаил, и Исхак на Единствения Бог, и Нему ще бъдем отдадени.” (Коран, 2: 130-133)

Както се вижда, „правоверната” религия на Пророка Авраам (Ибрахим) (м.н.) е обща религия между Евреи, Християни и Мюсюлмани. Евреите приемат Авраам (Ибрахим) (м.н.) като пророк на всички Евреи и твърдят, че следват неговия път. Християните приемат Авраам (Ибрахим) (м.н.) както като пророк на Евреите, така и като свой пророк. Вярата в Авраам (Ибрахим) (м.н.), обичта и уважението, изпитвани към него, са от изключително значение както за Евреите и Християните, така и за Мюсюлманите. Господ е повелил следното в сура Ниса от Корана:

„И кой е с по-добра религия от онзи, който се е отдал на Аллах с истинска преданост и е последвал вярата на Ибрахим Правоверния? Аллах прие Ибрахим за приятел.” (Коран, 4: 125)

Мюсюлманите, както е заповядал Бог в Корана, вярват в низпосланото на всички пророци и „не правят разлика между никого от тях”:

„Кажете: „Вярваме в Аллах и в низпосланото на нас, и в низпосланото на Ибрахим и Исмаил, и Исхак, и Якуб, и родовете [му], и в дареното на Муса и на Иса, и в дареното на пророците от техния Господ. Разлика не правим между никого от тях и на Него сме отдадени.” (Коран, 2: 136)

Но не трябва да се забравя, че най-приближените до Пророка Авраам (Ибрахим) (м.н.), който е пример за всички хора със страстната си вяра, дълбока обич към Бог, подчинението от сърце пред всички Божии заповеди, покорството и възвишената си нравственост, несъмнено са тези, които съблюдават неговия морал и следват пътя на единобожието. Бог е повелил следното в Корана:

„Най-близките хора до Ибрахим са онези, които го последваха, и този Пророк, и тези, които повярваха. Аллах е Покровителят на вярващите.” (Коран, 3: 68)

Поради тази причина Християните и Евреите, които вярват от сърце в Бог, подобно на Пророка Авраам (Ибрахим) (м.н.), и праведните вярващи, които го следват, трябва да се обърнат и уповават само на Бог, да вземат за пример прекрасната нравственост, искреност и религиозна задълбоченост, проявени от Пророка Авраам (Ибрахим) (м.н.). И те, подобно на правоверните, които съблюдават единобожната вяра на Авраам (Ибрахим) (м.н.), трябва да бъдат искрени

Божии слуги, които да се подчиняват единствено на Него и да не Го съдружават с нищо. Днес обаче поради вярата в триединството Християните са се отдалечили от това описание. Поради триединството, което се родило след възнесението на Исус (м.н.) при Бог, те се отклонили по един неправилен път и променяйки монотеистичното вярване, формирали едно ново такова.

Какво означава за Християните заблудата на триединството?

Първоначално Християнството се заражда между живеещите в Палестина Евреи. Почти всички от обкръжението на Исус (м.н.) и хората, които му повярвали, били Евреи и живеели според Моисеевите закони. От друга страна пък, най-основната особеност на Еврейството е единобожието, вярата в един-единствен Бог.

Но както ще видим по-подробно в следващите глави, Християнството започва да се променя след възнесението на Исус (м.н.) при Бог, с напускането на Еврейския свят и с разпръскването им по земите на езичниците. Единобожието, което е основно в Моисеевите закони, претърпяло голямо изменение. Поради вярата в троицата Християните започнали посвоему да приемат Исус (м.н.) като божество. (Бог е пречист от всички изрази, съдържащи суеверия, които ще използваме в тази глава, за да опишем вярата в троицата.)

Вярата в „триединството“ се появява в края на този процес. За Християните това понятие означава една, състояща се от „Отец, Син и Светия дух“, трибожна вяра. Триединството е един от основните религиозни постулати на традиционното Християнство. Това погрешно вярване, напълно противоречащо на монотеизма, който има за основа вярата в единствеността на притежаващия безпределна сила и мощ Господ, може да бъде изложено чрез следните точки:

☞ Според вярата в триединството с понятието „Тройно единство“ Бог проявява Себе си в три личности и Отец – Син – Светия дух са едно и също нещо. Това вярване може да бъде обобщено със следните изречения: „Отца, Сина и Светия дух са самият единствен Бог“, „Бог съществува под формата на Отца, Сина и Светия дух“... Според това погрешно вярване, което противоречи на разума и логиката, всяка една от личностите от троицата е Бог и поради тази причина притежават една и съща сила и власт. (Бог е пречист.)

☞ Вярва се, че Исус (м.н.) е уж Божий син. Според това погрешно вярване Исус (м.н.) има една и съща същност с Бог. Това вярване се нарича „единосъщен“ (хомоусиус) и се обобщава по следния начин: „Отец и син произлизат от една същност, вещина“.

☞ Вярва се, че Исус (м.н.) не е бил сътворен, а идва от вечността като Божий син. Според това погрешно вярване Исус (м.н.) се е спуснал от небесата, за да спаси хората, приел е телесна форма и е станал човек. Това вярване се нарича „въплъщение“ (инкарнация).

Вярата в троицата формира една изкривена вяра във Всевишния и Всемогъщ Бог и обожествява Исус (м.н.), когото Бог е изпратил на хората като пророк. Но въпреки че съдържа в себе си доста противоречия и е в пълно несъответствие с единобожието, триединството заема едно много съществено място в преиначената религиозна система на Християните. Следователно човек, който не вярва в триединството, т.е. в това, че Исус (м.н.) е Божий син, не се приема като истински Християнин от защитниците на традиционното Християнство.

Интересен е фактът, че през цялата Християнска история върху различните хора и движения, които са се изправяли срещу триединството и са отстоявали това, че Исус (м.н.) е просто човек и пророк, изпратен от Бог, е бил упражняван жесток натиск. Доказателствата от Евангелието и живота на Исус (м.н.), които тези хора изтъквали, винаги били пренебрегвани, било е забранено да се говори по тези въпроси. Вярващите в единобожието хора остро се противопоставяли на онези, които твърдели, че Исус (м.н.) е Божий син, и открито обявили това за „съдружаване на Господа“. Поради тази причина в продължение на векове те били представяни като „неверници“, „еретици“ и дори „врагове на религията“, а тези, които ги подкрепяли, били третираны по същия начин. Някои от тях били изселвани от родните им места, а други осъдени от инквизиционния съд на смърт чрез изгаряне или обесване. Тези наказания предотвратили увеличаването на броя на тези, които се противопоставяли на триединството, и разпространяването на идеите им. В Християнския свят хората, които вярват в единствеността на Бог, винаги са били малцинство в сравнение със защитниците на троицата.

Но дори тези, които безпристрастно са изследвали този въпрос, установяват, че истинското Християнство е така нареченото правоверно Християнство (вярването в единствеността на Бог), което в продължение на векове е било подложено на натиск. С голяма част от започналите през 18 век независими проучвания на Библията се достига до заключението, че в Християнските свети писания няма троица, изкупление и подобни на тях вярвания.

Днес някои Християнски движения, може би и под влиянието на тези исторически доказателства, отричат триединството. Така например Унитариянската църква, която има привърженици по всички краища на света, представлява едно много голямо Християнско общество, което отрича вярата в троицата. Въпреки че между движенията като това съществуват известни идейни различия, всички те не приемат, че Исус (м.н.) е Божий син, и твърдят, че Християнството повелява да се вярва единствено в Бог.

Голяма част от тях изтъкват и неверността на твърденията, че Исус (м.н.) е бил разпънат на кръст, за да изкупи греха на човечеството. Днес можем да срещнем опровергаващите триединството Християни под различни наименования и под формата на разнообразни църковни формации. Особено в Америка с всеки изминат ден „противниците на триединството“ стават все по-силни и се забелязва голямо увеличение в броя на тези, които явно представят истините в Християнския свят. Между тях особено забележителна е „Световната Божия църква“ (“*The Worldwide Church Of God*”). Основателят на тази църква Хърбърт Армстронг защитава идеята, че доктрината за триединството е несправедно вярване, което е навлязло в Християнството от езическите култури.

От друга страна, всеизвестна истина е появата на убеждения, противопоставящи се на триединството, в някои Християнски църкви и тяхното потискане. Така например движението Църква на Адвентистите от Седмия ден (*Seventh Day Adventist church*), което е възникнало през 19 век в Северна Америка и според което Второто пришествие на Исус (м.н.) е много близко, в действителност има „Арианска“ основа и отрича вярата в триединството. (Арий, както ще разгледаме по-нататък, е виден Християнски теолог от 3 век, който отрича вярата в триединството и твърдението за божествеността на Исус (м.н.). Но обвиненията за „отклоняване от Християнството“, отправени срещу деноминацията Адвентисти от Седмия ден от страна на останалите Християнски църкви, станали причина за изоставяне на арианското вярване и приемане на негово място на триединството. Това интересно преобразяване се приема днес и от членовете на съответната църква.¹

Мястото, на което трябва да обърнем най-голямо внимание по отношение на този въпрос, е, че „триединството“, за което защитниците на традиционното Християнство твърдят, че е негова основа, не може да бъде открито в нито една част на Библията. Това вярване го няма нито в Стария завет, който представлява Свещените книги на Евреите, нито пък в Новия завет – Свещеното писание на Християните. Вярването в троицата се основава на погрешното тълкуване на някои изрази от Евангелието, като тази дума е използвана за първи път в края на 2-рото столетие от Теофилус от Антакия. Окончателното внедряване на това вярване в Християнската вяра обаче става много по-късно. Именно поради тази причина Библейските изследователи и тези, които са против триединството, се съсредоточават върху следните въпроси: **„Не би ли трябвало вярването в троицата, което е представяно като основа на Християнската религия, да беше ясно изразено в Светата Книга? Ако това вярване наистина бе правилно, то не би ли трябвало Исус да беше обяснил подробно този въпрос на хората?“**. Отговорът, който са си дали на тези въпроси, е ясен: *Едно вярване, което не е ясно споменато в Евангелието и което поради тази причина не е известно на първите Християни, не може да бъде основа на Християнството. Това не е нищо друго освен една митологична легенда,*

която се е формирала след Исус и под въздействието на установената гръцка култура и няма нищо общо със същността на Християнството.

ВЯРАТА В ТРИЕДИНСТВОТО СЕ ОТРИЧА В КОРАНА

Когато разгледаме внимателно цялата Библия, ще видим, че много често се подчертава безпределната Божия сила и мощ, че Исус (м.н.) е описан като благословен пратеник, който притежава човешки качества. Става ясно също, че няколкото изрази, за които се твърди, че подкрепят вярата в троицата, всъщност твърде явно противоречат на Библията като цяло. Всички тези доказателства, които ще разгледаме подробно в следващите глави на книгата, показват ясно как вярата в троицата се е появила много след възнесението на Исус (м.н.) при Бог. Но преди да преминем към тези глави, трябва да се спрем на това как триединството е представено в Корана, единствения източник, от който хората могат да получат най-достоверната информация относно Християнството и Исус (м.н.).

В Корана се съобщава, че Евангелието е изпратено като потвърждение на Петокнижието (Тората):

„И изпратихме по следите им Иса, сина на Мариам, да потвърди Тората, която бе преди него, и му дарихме Евангелието, в което има напътствие и светлина, и е потвърждение на Тората, която бе преди него, и напътствие, и поучение за богобоязливите.” (Коран, 5: 46)

С низпосланите му в Евангелието заповеди Исус (м.н.) е поправил променените вярвания на Петокнижието. В Корана, който Бог е низпослал на Пророка Мохамед (м.н.), пък се потвърждава както Евангелието, така и Петокнижието (Тората), но също така се съобщава на хората и за нещата от тези две Божии Книги, които са били променени впоследствие. В аята се съобщава, че Коранът е „свидетел”:

„И ти низпослахме Корана с истината, за да потвърди Писанията преди него и да бъде техен свидетел. И отсъждай помежду им според онова, което Аллах е низпослал, и не следвай страстите им вместо истината, която си получил! За всеки от вас сторихме закон и път. И ако желаше Аллах, щеше да ви стори една общност, но [така стори] за да ви изпита в онова, което ви е дарил. И надпреварвайте се в добрините! Завръщането на всички вас е при Аллах и Той ще ви разкрие онова, по което бяхте в разногласие.” (Коран, 5: 48)

Качеството на Корана, споменато в горния аят, е изключително важно. Докато аятите на Корана потвърждават Евангелието и Петокнижието във вида им, в който първоначално са низпослани от Бог, той в същото време е и техен свидетел. Съобщаването на подправките в тези две Божествени книги, които са се отдалечили от вида, в който за първи път са били разкрити на

Пророците Моисей (Муса) и Исус (Бог да ги благослови и с мир да ги дари), и призоваването на Евреите и Християните по правия път също са проявление на това качество.

На този етап мястото на Християнската религия е много различно, защото в Корана Господ е съобщил, че тези, които са най-близко до Мюсюлманите, са тези, които казват „Ние сме Християни“:

„... ще откриеш, че от тях най-близки по любов към вярващите са онези, които казват: „Ние сме християни.” Така е, защото сред тях има свещеници и монаси, и защото не се възгордяват.” (Коран, 5: 82)

В цялата Ислямска история могат да бъдат видени проявленията на този аят. Близките взаимоотношения между Християни и Мюсюлмани са започнали през първите години на Исляма. Тези взаимоотношения се засилили с осигуряването на защита от страна на Християнския цар на Етиопия на Мюсюлманите, които бягали от потисничеството на езичниците. От друга страна пък, Християните, населяващи Ислямските земи, винаги са водили един спокоен, изпълнен с либералност и справедливост живот. (За по-подробна информация се обърнете към *„Призив за единство”*, Харун Яхя.)

В Корана Бог съобщава за Евангелието, че е **„напътствие и светлина, поучение за богобоязливите”** (Коран, 5: 46) и е изпратено на хората по времето на Исус (м.н.) като „напътствие” (Коран, 3: 3-4). Някои от аятите на Корана, които приканват Християните да спазват истината в Евангелието, са както следва:

„И нека хората на Евангелието отсъждат според онова, което Аллах е низпослал в него! А който не съди според онова, което Аллах е низпослал, тези са нечестивците.” (Коран, 5: 47)

„Кажете: „О, хора на Писанието, вие сте без опора, докато не спазите Тората и Евангелието, и низпосланото ви от вашия Господ...” (Коран, 5: 68)

Както се вижда и от аятите, Ислямската религия има много топъл подход към Християните. В Корана се хвали моралът на Християните и те са призовани да увеличат още повече вярата си. В множество аяти на Корана пък ни се съобщава за погрешността на вярата в триединството. Така например в сура Ниса Господ е повелил следното:

„О, хора на Писанието, не прекалявайте в своята религия и говорете за Аллах само истината! Месията Иса, синът на Мариам, е само пратеник на Аллах и Негово Слово, което Той извести на Мариам, и дух от Него. И вярвайте в Аллах и в Неговите пратеници, и не казвайте: “троица!” Престанете! Това е най-доброто за вас. Аллах е единственият Бог. Пречист е Той, за да има рожба! Негово е всичко на небесата и

всичко на земята. И достатъчен е Аллах за довереник. Месията не ще презре да бъде раб на Аллах, нито приближените ангели. А който презре да Му служи и се възгордее Той всички ще събере при Себе Си.” (Коран, 4: 171-172)

Както се вижда от аятите по-горе, Господ ни съобщава колко голяма грешка е вярата в триединството и предупреждава защитниците на това вярване с Деня на равносметката.

В аятите открито се отрича погрешното вярване, че Исус (м.н.) е Бог. (Пречист е Бог.) Господ съобщава, че хората, които извършват това неоснователно приписване на Исус (м.н.), са изпаднали в нечестивост:

„Бяха неверници онези, които рекоха: „Аллах, това е Месията, синът на Мариам.” А Месията рече: „О, синове на Израил, служете на Аллах моя Господ и вашия Господ! За онзи, който съдружава с Аллах, възбрани му Аллах Рая и неговото място е Огънят. Угнетителите нямат закрилници.” (Коран, 5: 72)

Както се съобщава в аята, Исус (м.н.) е далеч от това тяхно оприличаване. Той е един сътворен от Бог раб. Той е отдаден на Бог, високо нравствен, избран над народите, благословен пророк. Когато проповядвал правоверната религия на хората, той винаги изтъквал възвишената сила и мощ на Господа, съобщавал е, че и самият той е Божий раб. В Корана се съобщава още, че тези, които изпадат в неверие с твърдението, че Исус (м.н.) е божество, също така не са оценили Господа по подобаващ начин:

„Неверници са онези, които казват: „Аллах, това е Месията, синът на Мариам.” Кажете: „А кой ще попречи с нещо на Аллах, ако поиска да погуби Месията, сина на Мариам, и майка му, и всички по земята?” На Аллах принадлежи владението на небесата и на земята, и на всичко между тях. Той сътворява каквото пожелае. Аллах за всяко нещо има сила.” (Коран, 5: 17)

Както се съобщава в аята, всички хора са безпомощни и нуждаещи се пред Бог. Господ е този, Който е сътворил цялата вселена от небитието, Който притежава безусловна сила и власт над всички същества. Било то живо или не, контролът над всяко едно нещо принадлежи на Бог. Исус (м.н.) също е сътворен от Бог, подчинен Нему раб и Божий пророк.

В сура Маида се съобщава за това как Исус (м.н.) отрича неоснователните твърдения, отправени по негов адрес, така:

„И когато Аллах рече: „О, Иса, сине на Мариам, ти ли каза на хората: „Приемете мен и майка ми за богове освен Аллах!” Рече: „Пречист си Ти! Не ми подобава да казвам това, на което нямам право. Ако бях го казал, Ти щеше да знаеш това. Ти знаеш какво има в

душата ми, но аз не зная какво има в Твоята душа. Ти си Всезнаещият неведомите неща.” (Коран, 5: 116)

В други айяти пък се съобщава за истинското съобщение, което Исус (м.н.) е дал на хората:

„Рече той: „Раб съм на Аллах. Даде ми Той Писанието и ме стори пророк. И ме стори благословен, където и да се намирам, и ми повели да отслужвам молитвата, и да давам милостинята *закат*, докато съм жив.” (Коран, 19: 30-31)

„[И дойдох] в потвърждение на Тората, [низпослана] преди мен, и за да ви разреши част от онова, което ви бе възбранено... И ви донесох знамение от вашия Господ. И бойте се от Аллах, и ми се покорете! Наистина Аллах е моят Господ и вашият Господ. На Него служете! Това е правият път.” (Коран, 3: 50-51)

Другата истина, която Бог ни съобщава в айятите от Корана, е свързана със същността на проповедите, извършвани от пророците. В сура ал-Имран се повелява така:

„Не се е случвало човек, дарен от Аллах с Писанието и мъдростта, и пророчеството, да каже на хората: „Бъдете на мен раби, а не на Аллах!”, а: „Бъдете господни съгласно Писанието, което сте преподавали и изучавали!” (Коран, 3: 79)

Пречист е Господ от тези вярвания. В сура Ихлас качествата на Бог са съобщени така:

„Кажи [о, Мухаммад]: „Той е Аллах Единственият, Аллах, Целта [на всички възжеления]! Нито е раждал, нито е роден, и няма равен Нему.” (Коран, 112: 1-4)

Истината е следната. Бог е един и Исус (м.н.) е Негов раб и пророк, точно както Пророкът Авраам (Ибрахим), Моисей (Муса), Мохамед и останалите пророци (Бог да ги благослови и с мир да ги дари).

В следващите части на книгата ще бъдат обяснени подробно всички погрешни страни на вярата в троицата в светлината на айятите на Корана и Християнските източници.

ВЯРАТА В ТРОИЦАТА СЕ Е ПОЯВИЛА ВЕКОВЕ СЛЕД ИСУС (М.Н.)

Християните вярват както в Новия завет, т.е. в Евангелието, така и в Стария завет. Поради тази причина святата книга на Християните е Библията, която съдържа както Новия, така и Стария завет. Независимо че тези книги са били подправени, в тях също могат да бъдат открити условията на Християнската религия, заповедите и забраните, които един Християнин трябва да спазва през целия си живот, добрите нравствени качества, които трябва да притежава. Но вярата в „троицата“, тази или дума, подобна на нея, не може да бъде открита в Евангелието. *Нова Католическа Енциклопедия (The New Catholic Encyclopedia)* също съобщава, че триединството не е било известно на първите Християни и е приело сегашната си форма през 4-ти век:

„В тази втора половина на двадесетия век, в който се намираме, изключително трудно е да дадем ясно, обективно и достоверно, а в същото време и теологично обяснение на тайната на „триединството“. Споровете относно триединството между Римокатолицизма и различните Християнски клонове не излагат нищо друго освен едно въображаемо явление. Появяват се две развития: От една страна, съгласието на тълкувателите на Евангелието, сред които има голям брой Римокатолици, да не говорят за понятието триединство в Новия завет, тъй като не съществуват достатъчно доказателства по този въпрос. А от друга страна - признанието на историците и Християнските теолози, че за триединство може да се говори едва през последната четвърт на четвърти век след Исус (м.н.). И наистина „трибожното“ вярване навлиза в Християнската вяра и мисъл в последната четвърт на четвърти век.”²

Вярата в троицата идва на дневен ред в Църквата през 4-ти век, но докато достигне до това ниво, са съществували големи спорове между защитниците на триединството и Християните, притежаващи единобожна вяра. Кулминационната точка на тези спорове бил Никейският събор.

Състоялият се през 325 г. сл. Хр. Никейски събор бил най-голямата среща на високо равнище, провеждана дотогава от Християнската Църква. Съборът, който събрал на едно място повече от 300 теолози от Рим, Анатолия (Анадола), Сирия, Финикия, Палестина и Египет, бил свикан по искане на римския император Константин I. Намерението на Константин било да постави край на всички тези спорове с цел защита бъдещето и сигурността на империята. На този събор щяла да се формулира вярата, която да съставлява основата на Християнството за „сигурност на империята според решение, взето от хората“. Свети Григорий Нисийски (Ниски) описва споровете между Християните по време на този събор по следния начин: (Бог е пречист от изразите, включени в цитата.)

„Всеки един ъгъл на Константинопол бе изпълнен с техните спорове: улици, пазари, сарафски дюкяни (магазини)... Попитайте един търговец колко сребърни монети иска за някои стоки от магазина му. Той ще ви отговори, правейки подробно проучване над роденото или неродено същество. Когато днес попитате за цената на хляба, ще получите следния отговор от хлебаря: „Синът е под властта на Бащата”. Попитайте прислугата вкъщи дали банята е готова или не. Отговорът ще бъде: „Синът е от небитието”... Католиците казаха: „Възвишен е единственият осиновен”, а Арианците пък казаха: „Творецът е най-възвишен”.³

Константин бил дал голяма свобода на изповядване на религията и богослужение на Християните, живеещи по земите на империята, но самият той не бил Християнин. Продължавал да съхранява традиционните езически вярвания на Рим. Той бил държавник, който бранел своите интереси, и това, което искал, било постигането на разбирателство, а дори и на сливане на всички религии, проповядвани в неговите граници, и най-вече на религията Сол Инвиктус (Sol Invictus), основана на обожествяване на Слънцето, и Християнството. Точно по времето, когато Константин се опитвал да осъществи това сливане, силно се смутил от това, че Християните изпаднали в теологични спорове помежду си, и организирайки споменатия събор, свикал в Никея (днес гр. Изник) всички почитани свещеници в рамките на империята. На събора имало две страни. Едната била суеверното вярване във „въплъщението” (инкарнацията), т.е., че Исус (м.н.) е телесната форма на Бог на земята. (Пречист е Бог) Водачът на тази група бил епископът на Александрия Атанасий. А срещу Атанасий стоял видният египетски свещеник Арий.

Арий, син на египетско семейство от либийски произход, израснал в значителния за периода град Александрия и през 312 година се присъединил към Църквата и станал свещеник. **Арий вярвал в единството на Бог и проповядвал погрешността на учението, което по онова време било усвоено от Римската Църква и което обожествява Исус (м.н.).** Арий твърди, че определението „Божий син”, използвано за Исус (м.н.), има напълно метафорично значение и няма за цел да го обожестви. За да докаже това, той посочва цитата: *„Блажени миротворците, защото те ще се нарекат синове Божии.”* (Матей, 5/9) от Евангелието на Матей и подчертава факта, че това определение е в сила за всички, които постъпват съгласно с Божията воля, и този израз не е характерен само за Исус (м.н.). В едно от своите произведения Арий пише: „Всъщност и ние можем да станем синове на Бога”.⁴ В подкрепа на тази своя мисъл той посочва молитвите на Исус (м.н.) в Евангелието, които започват с „Боже”. Той казва, че тези молитви показват, че Исус (м.н.) е зависим от Бог, подобно на останалите хора, безпомощен раб. Арий също така обръща внимание и на факта, че в Новия завет за Исус (м.н.) често се използва изразът „Човешки син” и че това показва човешката природа на Исус (м.н.).

Като презвитер (главен свещеник) на Банаалис, провинция на Александрия, Арий предал тези свои мисли на голяма група хора. Народът, който го слушал, лесно усвоил идеите му както

поради логичността и убедителността на това, което обяснявал, така и поради скромния и отдалечен от показност живот на Арий. Епископът на Александрия Александър (328 сл.Хр.) обаче бил силно притеснен от „Арианското” движение. Александър бил обвързан с Римската Църква, която смятала Исус (м.н.) не метафорично, а в „истинския смисъл на думата” за „Божий син”, т.е. приема го за божество. (Пречист е Бог) Александър първо се опитал да убеди Арий да промени идеите си. А след като не успял, започнал жестока атака срещу Арианството. Той описва това в своите записки така:

„Това движение постепенно се разпространи навсякъде, из цял Египет, Либия и горен Тебес. В резултат на това ние се събрахме с епископите на Египет и Либия и в комисия от приблизително сто човека проклехме това движение и неговите последователи.”⁵

Това проклинание не останало само на думи. През 318 година Арий и съмишлениците му били отлъчени от Църквата. Арий, най-близките му помощници епископ Теона и Секунд и още дванадесет свещеници били изпратени на заточение. Преди да отиде в заточение, Арий изложил мислите си в книга, озаглавена „Талия”. Мястото на заточение било Палестина.

Арий обаче и в тази област успява да си намери симпатизанти. Ето така едно движение, което решително се противопоставя на някои вярвания на Римската Църква, въпреки всички пречки продължило да се разпространява. Когато тези новини достигнали до император Константин I, под чието покровителство била Римската Църква, императорът разбрал, че е изправен пред голям проблем. Той полагал усилия за установяването на религиозно единство в Рим и поради тази причина поел Църквата под своя закрила. Сега обаче Църквата била изправена пред опасността от вътрешно разделение. Вследствие на това, без да губи никакво време, той решил да разреши този проблем и да преустанови единството.

Именно с тази цел бил свикан Никейският събор, който станал една от най-значителните повтарни точки в Християнската история.

Никейски събор

Император Константин първо се опитал да разреши спора между Арианците и опонентите им, като първо изпратил и на двете страни писма, с които им обяснил, че „единството е по-важно от всичко”. Но когато видял, че инициативите от този вид не помогнали, по препоръка на епископ Хосий решил да свика един голям Вселенски църковен събор или, по друг начин казано, Синод. На събора, който бил проведен в Никея, било дефинирано вярването в троицата, което щяло да достигне до днес. **Тези, които не приели това вярване, пък били обявени за „еретици” (разколници).**

На Никеийския събор, който бил направен опит да се представи като „демократичен” форум, в действителност се усещало силното влияние на император Константин и взетото решение било в полза на подкрепяната от него страна. Страната, на която бил Константин, пък била Римската Църква, която се намирала под негова протекция. От близо тристата свещеници, участващи в събора, само двадесет били от приближените на Арий имена. Роля за това имал и фактът, че Константин променил мястото на събора, който първоначално бил заплануван да бъде проведен в Анкара, с Никея, която се намирала на северозапад, и по този начин било затруднено участието на свещениците от Източните църкви, където Арианството било ефективно.⁶ Другата особеност на Никея била, че там бил разположен летният дворец на императора и по време на събора той също бил в града. Поради тази причина Константин присъствал на всички заседания на събора и съвсем естествено неговият авторитет се отразил и на взетите решения.

В Никеийския символ на вярата, който е най-ясният и конкретен израз на обожествяването на Исус (м.н.), правен дотогава, се казва така: (Бог е пречист от всички слова, цитирани по-долу.)

„Вярваме... в Един Господ Исус Христос, Сина Божий, Единородния, роден от Отца, тоест от същността на Отца; Бог от Бог; Светлина от Светлина, Бог истинен от Бог истинен, роден, несътворен, единосъщен с Отца, чрез Когото (чрез Исус (м.н.)) всичко е станало, както на небето, така и на земята; заради нас човеците и заради нашето спасение слезе и се въплъти и стана Човек; страда и възкръсна в третия ден и възлезе на небесата, и ще дойде да съди живи и мъртви; и в Духа Светаго.

„Които говорят, че имало (време), когато не е съществувал Синът; че Той не е бил до рождението и е произлязъл не по същност; или утвърждаващите, че Син Божий има битие от друго същество или същност; или че Той е създаден, или сътворен, или изменяем”, да бъдат предадени на анатема от Вселенската Църква.”⁷

Както се вижда, в първия параграф се потвърждава доктрината, на която се противопоставят Арианците. Прокълнатите във втория параграф от Римската Църква, която нарича себе си Католическа (Вселенска) Църква, са хората, които твърдят, че Исус (м.н.) е Божий пророк и сътворен раб, т.е. Арианците и останалите, които мислят по същия начин.

От деня на публикуването на Никеийския символ на вярата той се превърнал в основа на Християнската вяра, а всеки, който му се противопостави, се смята за еретик. Римската Католическа Църква обявила, че **„Божията воля се проявила над този събор”** и **поради тази причина Никеийският символ на вярата бил приет за свят и безпогрешен текст едва ли не като Божие откровение.** В действителност обаче волята, която се проявила, била тази на римския император.

След събора Арианците били изложени на още по-голям натиск. Поддръжниците на Арий, които отказали да сложат подпис на Nikeйския събор, били отлъчени от Църквата. Въпреки това обаче продължили да се противопоставят още близо половин век. В резултат на настойчивия натиск на Църквата обаче към края на 4-ти век те постепенно се оттеглили от историческата сцена. Дори и официалното приемане на триединството от Църквата обаче не поставило край на полемиките. Били свикани нови събори, изложени нови идеи, изживени нови спорове. Въпреки всички противоречия обаче погрешното вярване, изразено в „Три в едно, Едно в три“, винаги се запазвало. (Според това погрешно вярване Бог се проявява в три различни личности и тези три личности трябва да бъдат равни, вечни и еднакво значими.) По времето на Константин били разработени както вярвания като Nikeйския символ на вярата, така и бил придаден последният вид на Новия завет, с който разполагаме днес. **Днес нито едно от изданията на Новия завет не е по-старо от времето на Константин.**⁸

В продължение на половин век след Nikeйския събор Атанасий защитавал Nikeйската формула и я развил още повече. Защото на Nikeйския събор триединството все още не било заело окончателната си форма, а на него била положена само основата му. Въпросът за третия елемент на триединството – Светия дух, бил оставен неизяснен. През 4-ти век бил свикан Втори Вселенски събор в Константинопол (Истанбул), който минал под председателството на Константинополския архиепископ Мелетий Антиохийски и на който било обявено, че „Светият дух е третият елемент на вярата в троицата и трите елемента са равни от гледна точка на божествеността им”.⁹ (Пречист е Бог.) Ето така вярването в триединството приело окончателната си форма 400 години след възнесението на Исус (м.н) при Бог. На този втори Вселенски събор било прието още едно вярване, което не се съдържа в Библията: Хомоусиус (единосъщен). Тази дума изразява, че и трите личности, съставляващи троицата, имат една и съща същност и равна власт. (Пречист е Бог.)

Друг важен въпрос, който трябва да се подчертае на този етап, е начинът, по който вярата в триединството е представена на хората. Измежду Християните вярата в триединството се приема предимно за **вярване, „което е трудно за разбиране, невъзможно за проумяване, но което непременно трябва да се приеме”**. Причината за това е, че защитниците на триединството, от една страна, твърдят, че вярват и в единобожието. Очевидно е обаче, че вярата в триединството и единобожието (монотеизма) не могат да съществуват съвместно. Въпросите, възникнали сред хората, никога не могли да получат разумен и разбираем отговор. Те не биха и могли да направят това. Поради тази причина те отстояват становището, че **триединството е теологичен въпрос, че не трябва да се мисли върху него или да бъде разбран, просто трябва да се повярва в него така както е.**¹⁰ Това попречило да се говори за погрешността и противоречията на вярата в

троицата в продължение на столетия. Ако трябва да обобщим **вярата в триединството, то тя е вяра, за която е забранено да се говори и да се водят спорове.**

Периодът между възнесението на Исус (м.н.) при Бог и появата на вярването в троицата в днешната му форма на събора в г. Халкидон (Четвъртият Вселенски събор) се определя днес от множество изследователи като процес на „обожествяване на Божия пратеник Исус (м.н.)“. Този процес преминал през определени стадии и най-накрая приел формата на погрешното вярване, според което Исус (м.н.) е смятан за божество. (Пречист е Бог.) В следващите глави този въпрос ще бъде разгледан внимателно.

ИСУС (М.Н.) НЕ Е БОЖИЙ СИН, А БОЖИЙ ПРОРОК

Всички пророци, които проповядвали монотеистичната вяра със своята възвишена нравственост и искрена вяра, били много свети личности. В сура Нахл Бог е съобщил за това, че е изпращал пратениците си, за да проповядват единобожната религия на народите, сред които живеели, по следния начин:

„И при всяка общност изпратихме пратеник: „Служете на Аллах и странете от сатаните!” ...” (Коран, 16: 36)

След пророците обаче с течение на времето единобожната вяра била подправяна и променяна от хората. Вследствие на всяка една поквара и дегенерация Бог изпращал на народите нов пратеник, който да им чете знаменията Му и да ги предупреди за Съдния ден и който отново обединявал хората в монотеистичната вяра. Исус (м.н.) също бил изпратен, след като откровението, низпослано на Моисей (Муса) (м.н.), било променено, за да призове хората към Божието единство, за да им съобщи, че няма друг Бог освен Него. Той единствено призовавал синовете на Израил, които изменили правоверната религия, съобщена от Моисей (Муса) (м.н.), да се отдалечат от тесногръдите си обичаи, да се откажат от суеверните си вярвания и да се отдадат единствено на Бог. В айятите за проповедите на Исус (м.н.) пред синовете на Израил е казано така:

И когато Иса донесе ясните знаци, рече: „Дойдох при вас с мъдростта и за да ви обясня част от онова, по което сте в разногласие! Затова бойте се от Аллах и ми се покорете! Аллах е моят Господ и вашият Господ. Затова единствено на Него служете! Това е правият път.” (Коран, 43: 63-64)

„[И дойдох] в потвърждение на Тората, [низпослана] преди мен, и за да ви разреши част от онова, което ви бе възбранено... И ви донесох знамение от вашия Господ. И бойте се от Аллах, и ми се покорете! Наистина Аллах е моят Господ и вашият Господ. На Него служете! Това е правият път.” (Коран, 3: 50-51)

Когато Исус (м.н.) започнал да изпълнява проповедническото си дело, Юдейските религиозни водачи, които се били отдалечили от заповедите на Моисей (Муса) (м.н.), били наложили нови забранени и позволени неща, били формирали една повърхностна и фанатична религия според собствените си тълкувания. До такава степен, че когато Божият пророк Исус (м.н.) призовавал хората да повярват и да изоставят суеверните си обичаи, те му отвърнали с подигравателни думи и антагонистично поведение:

„И когато синът на Мариам бе даден за пример, ето твоят народ му се подигра! И рекоха: “Нашите богове ли са по-добри или той [Иса]?” Дадох ти го само за спор. Да, те са заядлив народ.” (Коран, 43: 57-58)

Въпреки нарастващите пречки обаче броят на повярвалите на Исус (м.н.), особено сред бедното население, бързо нараснал. За да попречат на Исус (м.н.) и на проповедничеството му, жестоките управници на Римската империя и някои Юдейски свещеници устроили капани и най-накрая решили да разпънат на кръст Исус (м.н.) и да го убият. В Корана се съобщава за това, което Господ сторил срещу тези техни намерения, така:

„И [юдеите] лукавстваха. А Аллах провали тяхното лукавство. Аллах е над лукавите.” (Коран, 3: 54)

Както Бог е спасил Пророка Авраам (Ибрахим) (м.н.) от огъня, така е спасил и Исус (м.н.) от капаните на враговете му. Той е провалил лукавите планове на тези, които искали да го убият, и им попречил да наранят тази свята личност. В аяйтите този факт е представен така:

„И изричаха: „Ние убихме Месията Иса, сина на Мариам, пратеника на Аллах.” но не го убиха и не го разпнаха, а само им бе оприличен. И които бяха в разногласие за това, се съмняваха за него. Няма т знание за това, освен да следват предположението. Със сигурност не го убиха те.” (Коран, 4: 157)

Истината, съобщена в аяйтите, е много ясна. Тези, които се опитали да убият Исус (м.н.), подбудени от някои Юдеи, не постигнали успех в това. Както се съобщава и в другите аяйти на Корана, Исус (м.н.) не е умрял, а е жив при Бог. Това, че Бог е съобщил в Корана, че капаните срещу Исус (м.н.) са били провалени, също е едно от съществените доказателства, че Исус (м.н.) е жив при Бог. Устроеният капан бил убиването на Исус (м.н.), но Господ провалил този капан. Тези, които твърдят, че са убили Исус (м.н.), са само в съмнение относно този въпрос. **Докато смятали, че разпъват на кръст Исус (м.н.), те в действителност разпънали друг човек.** (По-подробна информация за живота на Исус (м.н.) и възнесението му при Бог можете да получите от книгата „Исус (м.н.) не е мъртъв”, Харун Яхя, март 2004.)

Но след възнесението на Исус (м.н.) при Бог с течение на времето Християнството претърпяло дегенерация чрез вярата в троицата. За особеностите на монотеистичната (единобожната) религия, която Исус (м.н.) е проповядвал, за една част от събитията, които е преживял, докато е бил на земята, и за възнесението му при Бог можете да узнаете от Корана, който Бог е изпратил на всички хора посредством Пророка Мохамед (м.н.) и който ще бъде валиден до Деня на равносметката. Не трябва да се забравя, че Коранът е книга, съдържанието на която е невъзможно (освен с Божие позволение) да бъде променено. Бог съобщава за тази особеност на Корана в следния аяйт: **„Словото на твоя Господ бе завършено с истина и**

справедливост. **Никой не ще подмени Неговите Слова.** Той е Всечуващият, Всезнаещият.” (Коран, 6: 115).

В Корана съществуват множество обяснения относно това, че Исус (м.н.) не е Божий син (Пречист е Бог), а Негов пророк. Една част от тези обяснения са следните:

Възвишеният ни Господ не се е сдобил със син

Най-основната идея на вярата в троицата е твърдението, че Исус (м.н.) е „Син Божий”. Качествата на Бог обаче правят напълно невалидни тези техни твърдения. Бог, Господът на световите, е много далеч от уподобявания от този вид, направени от хората без никакво знание, Той е превисоко над всички недостатъци и слабости. В аяйтите на Корана тази истина е съобщена така:

„Не подобава на Аллах да се сдобива със син. Пречист е Той! Щом реши нещо, Той само му казва: „Бъди!” И то става.” (Коран, 19: 35)

„Рекоха: „Аллах се сдоби със син.” Пречист е Той! Той е Пребогатият. Негово е всичко на небесата и всичко на земята. Нямате довод за това. Нима говорите за Аллах, каквото не знаете?” (Коран, 10: 68)

За да сътвори нещо, на Господ му е необходимо да каже само „Бъди”. Всичко, което се намира на небесата и земята, е Негово. Всички същества Му принадлежат и са сътворени от Него. Всичко Му се е подчинило, предало се е пред Неговата безпределна сила и мощ:

„... на Него се подчинява всичко на небесата и на земята, доброволно или по принуда ...” (Коран, 3: 83)

Бог е превисоко над всички причини, защото всички събития, които се случват, и пораждащите ги причини също са сътворени от Него. Всичко на земята се развива в съгласие с определени причини. Раждане, растеж, научаване или остаряване, всички те се случват зависимо от определени условия като време и място. Хората са сътворени така, че да са зависими от времето и мястото. Бог от своя страна е превисоко над времето и мястото, Той е сътворил и времето, и мястото. Земните състояния като бащинство, детинство, сдобиване с дете също са сътворени от Бог. Поради тази причина тези, които казват: **„Бог се сдоби със син”** (Пречист е Бог.), са забравили за несравнимите Божии качества и мислят в рамките на ограничените си разбирания. Това, което казват обаче, е много голяма лъжа пред Бога. В сура Кахф е повелено така:

„И да предупреждава онези, които казват: „Аллах се сдобил със син.” Нито те имат знание за това, нито предците им. Голяма дума излиза от устата им. Те не изричат друго освен само лъжа.” (Коран, 18: 4-5)

В един друг аят пък Господ повелява така: **„Ако Аллах искаше да се сдобие със син, Той щеше да избере от Своите творения което пожелае. Пречист е! Той е Аллах, Единосъщият, Покоряващият!”** (Коран, 39: 4). С този аят се съобщава, че Бог, който притежава безпределна сила и мощ, може да сътвори всяко едно нещо, така както пожелае. Отговорът, който Бог дава на хората, които защитават вярата в триединството и правят неоснователни приписвания, е подчертан в другите айати така:

„И рекоха: „Аллах се сдобил със син.” Пречист е Той! Да, Негово е всичко и на небесата, и на земята. Всички се покоряват на Него. Първосъздателят на небесата и на земята! И щом реши нещо, казва му само: „Бъди!”. И то става.” (Коран, 2: 116-117)

„И рекоха [неверниците]: „Всемилоствивият се сдобил със син.” Вие изрекохте нещо ужасно, от което небесата биха се разкъсали и земята - разцепила, и планините - сгромолясали в руини - да приписват син на Всемилоствивия! Не подобава на Всемилоствивия да има син. Всеки на небесата и на земята ще дойде като раб при Всемилоствивия. Той добре ги знае и всички ги отброява. И всеки от тях сам-самичък ще се яви при Него в Деня на възкресението.” (Коран, 19: 88-95)

Както се съобщава и в айатите, това приписване е „нещо ужасно”. Господ, който притежава всичко на небесата и земята, е пречист от това приписване.

Защитниците на троицата излагат още едно изкривено обяснение, като казват, че Исус (м.н.) и Бог имат равни пълномощия. Докато Господ обявява недействителността на тези техни твърдения с айата: **„... няма съдружник във владението, и е сътворил всяко нещо, и го е премерил с точна мяра.”** (Коран, 25: 2). Това е така, тъй като Той е безусловният владетел на цялата вселена и не се нуждае от никакъв съдружник или помощник. В сура Исра се съобщава така:

„И кажи: “Слава на Аллах, Който не се е сдобивал със син и не е имал съдружник във владението, и не е имал помощник срещу безсилието. И Го прославяй с възвеличаване!” (Коран, 17: 111)

Бог е разкрил на Пророка Мохамед (Бог да го приветства) да каже следното на тези, които отстояват това твърдение:

„Кажете [о, Мухаммад]: „Ако Всемилоствивият имаше син, аз щях да съм първият от поклонниците.” (Коран, 43: 81)

Този отговор, съобщен в айята, показва как защитниците на триединството се намират в голяма заблуда. Като продължение на горния аят Бог повелява следното:

„Пречист е Господът на небесата и на земята, Господът на Трона, от онова, което Му приписват!” Остави ги да затъват и да се забавляват, додето срещнат своя Ден, който им е обещан! Той е Богът на небето и Богът на земята. Той е Премъдрият, Всезнаещият.” (Коран, 43: 82-84)

Както се разбира от ясното изложение на айята, Бог набляга на факта, че тези, които измислят тези грозни твърдения, не могат да оценят по подобаващ начин Божието величие. Те са описани като хора, които са в неведение относно Съдния ден, нехаят и се забавляват.

Всичко на небето и земята принадлежи на Бог, всички същества са зависими от Него

Както споменахме по-рано, във вярата в троицата Исус (м.н.) е представян като сила, която не е сътворена и притежава равна власт с Бог. (Пречист е Бог.) Този погрешен начин на мислене е грозно обвинение, което напълно противоречи на единобожното вярване, което Господ е разкрил на пророците. В сура Бакара е съобщено следното:

„Аллах! Няма друг Бог освен Него - Вечноживия, Неизменния! Не Го обзема нито дрямка, нито сън. Негово е онова, което е на небесата и което е на земята. Кой ще се застъпи пред Него, освен с Неговото позволение? Той знае какво е било преди тях и какво ще бъде след тях. От Неговото знание обхващат само онова, което Той пожелае. Неговият Престол вмества и небесата, и земята, и не Му е трудно да ги съхрани. Той е Всевишният, Превеликият.” (Коран, 2: 255)

Господ е единственият, който има право и власт. Цялата Вселена, всичко живо или не, което се намира на небесата и земята, всички хора, животни, растения, предмети принадлежат на Бог. Всички те са сътворени от Бог, Господа на световите. Всичко се движи по Негова заповед и те могат да съществуват дотогава, докато Той пожелае. Този, Който храни всички живи организми, дава им блага от небето и земята, който озеленява земята, почерня нощта, прави Слънцето ярка светлина, който сътворява сезоните, е Бог. Също така Бог е този, Който е сътворил всички хора от момента на сътворението на земята. Всяко човешко същество без изключение дължи живота си на Бог и е зависимо от Него с всичко. Пророците, които Бог е избрал, за да призовават хората да повярват в Него, също са сътворени от Бог раби. Всички пророци са благословени личности, които действат по Негова заповед. Исус (м.н.) също, както тези пророци, е сътворен от Бога раб.

Той е Негов ценен пратеник, който Бог е направил знатен, почтен и уважаван (Коран, 3: 45). Всъщност Бог повелява следното за Исус (м.н.):

„Месията не ще презре да бъде раб на Аллах, нито приближените ангели. А който презре да Му служи и се възгордее - Той всички ще събере при Себе Си.” (Коран, 4: 172)

Както се съобщава и в айята, Исус (м.н.) е искрен човек, който изпитва дълбока наслада от това да изпълнява задължението си на Божий раб и е напълно отдаден на Господа. Всички твърдения за това, че той уж е обявил себе си за божество, са нелепости, измислени много след него. Всемогъщият ни Господ притежава абсолютна власт над всички същества. Всичко освен Бог се нуждае от Него, за да се появи на този свят и да продължи да съществува.

Бог е сътворил вселената от небитието. Всички същества на земята се раждат и умират, всичко си има определена продължителност на живота, броени дни. Във вселената няма нито един предмет, който да не изчезне, нито пък същество, което да е безсмъртно. Както е съобщено в Корана обаче, Бог е Изначалният и Безкрайният. (Коран, 57: 3) Тоест, както няма край, така няма и начало. Бог е притежателят на безкрайността, Той е над времето и мястото. Той е съществувал преди всичко и ще съществува и след това. Преди сътворяването на космоса, живите същества, планетите, галактиките и вселената, преди дори да е съществувало времето, е съществувал единствено Бог. След като всичко изчезне отново, единствено Той е, който ще продължи да съществува. Бог, който е сътворил живота и времето, е превисоко над всички особености, принадлежащи на материята.

Бог е сътворил тези понятия и е намерил за необходимо хората да живеят обвързани към времето и мястото. Човек никога не знае какво ще му се случи след един ден или дори след един час. Той обаче, когато повели нещо, знае как то ще завърши след един ден, след години или до Съдния ден. Поради тази причина заповедта, която дава, винаги е най-правилна, най-благоприятна и най-мъдра.

Всички същества във вселената си имат край. Един човек се ражда, живее и в края на ограничения си земен живот се изправя пред неизбежната истина – смъртта. Подобно на смъртта на хората, погиването на животинския и растителния свят също е неизбежно. Те също определено време след като се раждат, едно по едно умират. Всичко живо ще изживее живота си и ще влезе под земята. Единствено Бог е вечен, Той винаги ще продължи безусловното си съществуване. Вечността принадлежи единствено на Него.

Човекът има слабости, през целия си живот постоянно се нуждае от внимание и поддръжка. Една голяма част от живота му преминава в грижи за собственото му тяло, поддържането му чисто, организиране на храненето и съня му. Бог, който е творецът на всичко живо и неживо във вселената, е Хай. Вечножив, властва над всичко по всяко време, има сила за всичко, не Го обзема

нито дрямка, нито сън и е превисоко над всички недостатъци. Той е сътворил съществата с разнообразни слабости и им е повелил, забелязвайки тези недостатъци, да се обърнат и да служат на Него, да искат всичко от Него. Това, което остава на човек пък, е да се обърне към Господа, осъзнавайки, че ако Бог не пожелае, той няма да е способен на нищо, дори за една секунда няма да може да се запази жив. Посредством поучителните примери в аяйтите на Корана Бог ни е съобщил, че няма друго божество освен Него, по следния начин:

„Негови са всички на небесата и на земята. А онези, които са при Него, не се големят да Му служат и не се изморяват. Прославят Го нощем и денем, и не престават. Или [неверниците] се сдобиха от земята с божества, които възкресяват? Небесата и земята щяха да се разрушат, ако имаше на тях други богове освен Аллах. Пречист е Аллах, Господът на Трона, от онова, което Му приписват! Не Той ще бъде питан какво върши, а те ще бъдат питани. Или приеха вместо Него други богове? Кажете [о, Мухаммад]: „Дайте своя довод! Това е послание за онези, които са с мен, и послание за онези преди мен.” Но повечето от тях не знаят истината и се отдръпват.” (Коран, 21: 19-24)

„Да, Ние им дадохме истината, а те са лъжци. Аллах не се сдоби със син и няма друг бог заедно с Него. Иначе всеки бог щеше да отнесе онова, което е сътворил, и едни от тях щяха да надделеят над други. Пречист е Аллах над онова, което описват - Знаещият и скритото, и явното, - превисоко е над онова, което съдружават с Него!” (Коран, 23: 90-92)

Исус (м.н.) е искрен човек, който вярва от сърце на притежаващия всички тези атрибути Бог. Той е повярвал, че Бог притежава безпределна сила. Не е съдружавал нищо с Него. В Корана се съобщава, че Исус (м.н.) е Божий раб, по следния начин:

„Рече то: „Раб съм на Аллах. Даде ми Той Писанието и ме стори пророк.” (Коран, 19: 30)

В един друг аяйт е съобщено, че Исус (м.н.) е смъртен и като всеки друг човек, след като умре, ще бъде възкресен в отвъдното:

„И мир на мен в деня, в който съм роден, и в деня, когато ще умра, и в Деня, когато ще бъда възкресен!” (Коран, 19: 33)

Той е сътворен от Бог и му е даден определен срок от време, за да разгласява по земята единобожната религия. След това Бог е провалил лукавите планове на неверниците и е издигнал Исус (м.н.) при Себе Си. Когато настъпи определеното от Бог време, Исус (м.н.) отново ще слезе на земята и ще завърши пророческата си служба така, както Господ е повелил. Бог е този, Който е определил съдбата му, Който е сътворил всяко едно от събитията, настъпващи в живота му, Той ги определя и когато настъпи времето, прави така, че да се случат. Бог е сътворил всичките

чудеса, които той е показвал. Исус (м.н.) ги е осъществявал не от само себе си, а благодарение на милостта на Господ към него. По време на земния си живот Исус (м.н.) е изразявал силната си вяра в Бог и е призовавал хората по правия път на Господа. В сура Мариам призивът на Исус (м.н.) към хората да повярват в Бога е съобщен така:

„Аллах е моят Господ и вашият Господ. Служете Нему! Това е правият път.” (Коран, 19: 36)

Раждането на Пророка Йоан (Яхя) (м.н.) също е Божие чудо

Една от фиктивните основи на триединството са чудесата в живота на Исус (м.н.). И наистина Бог е облагодетелствал Исус (м.н.), дарявайки му необикновени чудеса. Времето от раждането до възнесението на този свят човек при Бог е изпълнено с чудеса. Едното от тях е раждането на Исус (м.н.) без баща. Появата на Исус (м.н.) на бял свят наистина е едно много голямо Божие чудо. В аяйтите на Корана подробно е описано как Гавриил (Джибрил) се явил на Света Мария (Мариам) (м.н.) като „съвършен човек” и ѝ представил Божието чудо. Мария (м.н.) по Божия воля забременяла с Исус (м.н.), въпреки че не я бил докосвал мъж. Нейната бременност се случила независимо от всякакви земни причини, по един чудотворен начин:

„Рече: „Как ще имам момче, щом не ме е докосвал мъж и не съм блудница?” Рече [ангелът]: „Тъй каза твоят Господ: „Това за Мен е лесно. И за да го сторим знамение за хората, и милост от Нас. Това е предрешено дело.” И зачена го тя, и се уедини с него в отдалечено място.” (Коран, 19: 20-22)

Както се разбира и от ясното изложение в аяйтите, Исус (м.н.) се е появил на този свят чрез сътворение, породено от различни от известните нам причини, без баща. Още преди да се роди, Бог е съобщил чрез ангелите на майка му Мария (м.н.) множество от неговите качества, както и това, че го изпраща като милост за хората.

„Рече [Джибрил]: „Аз съм само пратеник на твоя Господ, за да те даря с пречисто момче.” ... И за да го сторим знамение за хората, и милост от Нас.” ...” (Коран, 19: 19-21)

Ето това чудотворно сътворение представлява едно от предполагаемите доказателства на вярването в троицата. Свр̀хестествеността в раждането на Исус (м.н.) е очевидна истина. Но в Корана също така се съобщава, че Йоан (Яхя) (м.н.) също се е появил на този свят по един чудотворен начин. В аяйтите молитвите на Захари (Закария) (м.н.), който молел Бог да го дари с наследник, са представени така:

„[Това е] споменаване за милостта на твоя Господ към Неговия раб Закария. Когато призова той своя Господ с таен зов, рече: „Господи мой, отслабнаха костите ми и пламнаха бели коси по главата, и никога не останах без отговор в своя зов към Теб, Господи. И се опасявам от роднините след мен, а жена ми е бездетна. Дари ме с приемник от Теб, който да ме наследи и да наследи рода на Якуб! И го стори богоугоден, Господи!” (Коран, 19: 2-6)

„Там Закария позова своя Господ. Рече: “Господи мой, дари ми от Теб добро потомство! Ти си Чуващият зова.” (Коран, 3: 38)

Както се съобщава и в айятите, при нормални условия е невъзможно Захари (Закария) (м.н.) да се сдобие с дете. Но той искрено се помолил на Бог да го дари с помощник и наследник. Това, с което Господ отвърнал на молитвата на този скъп човек, е представено в айятите така:

[Господ повели:] „О, Закария, благовестваме те Ние за момче. Името му е Яхя. Не сме сторвали негов съименник преди.” (Коран, 19: 7)

„И както стоеше, молейки се в светилището, ангелите го призоваха: “Аллах те благовестява за Яхя, който ще потвърди Слово от Аллах, ще бъде господар, целомъдрен и пророк от праведниците.” (Коран, 3: 39)

Бог благовестил Захари (Закария) (м.н.) със син на име Йоан (Яхя). Това също е чудо, подобно на раждането на Исус (м.н.). Това е така, тъй като както поради възрастта, така и поради здравословните проблеми за Захари (Закария) (м.н.) и съпругата му било невъзможно да имат дете. Ето защо, когато Захари (Закария) (м.н.) чул тази блага вест, отвърнал с думите: **„... Господи мой, как ще имам момче, когато жена ми е бездетна, пък аз вече грохнах от старост?”** (Коран, 19: 8). Но Господ, който е сътворил цялата вселена от небитието, има сила за всичко. С безпределната си мощ Той притежава силата да сътвори всяко едно нещо, което пожелае, само с изричането на думата „Бъди”. В айятите се съобщава така:

„Рече [ангелът]: „Тъй каза твоят Господ: „Това за Мен е лесно. Сътворих те Аз преди, а ти бе нищо.” (Коран, 19: 9)

„Рече: „Господи мой, как ще имам син, когато вече ме застигна старостта, а жена ми е бездетна?” Рече: „Така! Аллах прави каквото пожелае.” (Коран, 3: 40)

В Евангелието също има подобно обяснение относно раждането на Йоан (Яхя) (м.н.):

„Тогавя му се яви Ангел Господен, изправен отдясно на кадилния жертвеник, и Захария, като го видя, смути се, и страх го обзе. А Ангелът му рече: „Не бой се, Захари, понеже твоята молитва биде чува, и жена ти Елисавета ще ти роди син, и ще го наречеш с името Йоан; и ще имаш радост и веселие, и мнозина ще се зарадват за раждането му; защото

той ще бъде велик пред Господа; няма да пие вино и сикер, и ще се изпълни с Духа Светаго още от утробата на майка си; и мнозина синове Израилеви ще обърне към техния Господ Бог; и ще върви пред Него в духа и силата на Илия, за да обърне сърцата на бащите към чедата, и непокорните към разума на праведните, та да приготви Господу народ свършен.” И рече Захария на Ангела: „По какво ще узная това? Аз съм стар, па и жена ми е в напреднала възраст.” (Лука, 1/11-18)

Чрез чудо от Себе Си Бог дарил Захари (Закария) (м.н.) с Йоан (Яхя) (м.н.) и още от дете дал на тази свята личност обич към вярата, мъдрост, състрадание и чистота. В айтите се съобщава следното за Йоан (Яхя) (м.н.):

„... И бе богобоязлив, и нежен с родителите си. И не бе насилник, непокорник. Мир нему в деня, когато бе роден, и в деня, когато ще умре, и в Деня, когато ще бъде възкресен!” (Коран, 19: 13-15)

Както се вижда от горечитираните айти, раждането на Йоан (Яхя) (м.н.) също е голямо чудо. Независимо от земните причини Бог дарил Захари (Закария) (м.н.) със син, изпълнявайки неговата молитва, му изпратил като наследник Йоан (Яхя) (м.н.). Това чудо е съобщено на Захари (Закария) (м.н.) посредством ангел, точно както и на Св. Мария (м.н.). Не са били налице необходимите условия, за да може съпругата на Захари (Закария) (м.н.) да забременее. Именно поради тази причина появата на Исус (м.н.) на този свят има голяма прилика със случая на Йоан (Яхя) (м.н.). Тази ситуация разкрива неоснователността на още една от предполагаемите опори на вярата в триединството.

Адам (м.н.) е бил сътворен от пръст

Феноменалността на раждането на Йоан (Яхя) (м.н.) и на Адам (м.н.) е едно от доказателствата, които пречат чудотворното раждане на Исус (м.н.) да бъде използвано като една от основните подпори на вярата в троицата. В айтите на Корана се съобщава как Адам (м.н.) е бил сътворен по чудотворен начин. В сура Хиджр се казва така:

„Твоят Господ каза на ангелите: „Аз ще сътворя човек от изсъхнала глина, от менлива кал. И когато го сътворя и му вдъхна от Своя дух, поклонете се пред него!” (Коран, 15: 28-29)

Съобщената в айта истина сочи към едно изключително необикновено сътворение. Адам (м.н.) е сътворен „от изсъхнала глина, от менлива кал”, без майка и баща. Другите айти относно сътворението от глина гласят:

„О, хора, ако се съмнявате във възкресението, [вижте как] Ние ви сътворихме от пръст, после от частица сперма, после от съсирек, после от късче сякаш надъвкано месо - оформено и неформено, за да ви изявим [Нашата сила]...” (Коран, 22: 5)

„И от Неговите знамения е, че ви сътвори от пръст, после - ето ви - хора, които се множат!” (Коран, 30: 20)

„Аллах ви сътвори от пръст, после от частица сперма, после ви стори съпрузи. И никоя жена не забременява и не ражда без Неговото знание. И нито се дава дълголетие на дълголетник, нито се скъсява възрастта, без да е записано в книга. Това е лесно за Аллах.” (Коран, 35: 11)

Другата важна информация, представена в Корана относно Адам (м.н.), е приликата на сътворението му с това на Исус (м.н.):

„Примерът с Иса пред Аллах е като примера с Адам. Сътвори го Той от пръст, после му рече: „Бъди!” И той стана. Истината е от твоя Господ. Не бъди от съмняващите се!” (Коран, 3: 59-60)

В горесцитираните айяти се съобщава, че Бог е сътворил Адам (м.н.) и Исус (м.н.) по подобен начин. Както подчертахме по-рано, Адам (м.н.) е сътворен без никакви предшественици, от пръст, единствено с изричането на думата „Бъди” от страна на Бог. Исус (м.н.) също е роден без баща, само с Божията повеля „Бъди”. В продължението на същия този аяйт се съобщава, че тази истина е от Господа и се напомня, че не трябва да се изпада в съмнение относно този въпрос. Ето защо тази важна истина трябва да бъде видяна и да се приеме, че Исус (м.н.) също както Адам (м.н.) е сътворен от Бога раб, нуждаещ се от Господа човек.

Както е съобщено в Корана, Исус (м.н.) е човек

В сура Касас на Корана Бог съобщава на Пророка Мохамед (м.н.), че пророците преди него също са били хора:

„И преди теб изпращахме само пратеници, които ядат храна и ходят по пазарите. И сторихме едни от вас изпитание за други. Ще изтърпите ли? Твоят Господ е всезрящ. И казват онези, които не се надяват да Ни срещнат: „Защо не ни бяха изпратени ангели или не видим нашия Господ?” Възгордяват се и прекаляват в дързостта си.” (Коран, 25: 20-21)

В други айяти пък Бог повелява така:

„И преди теб изпращахме Ние само мъже, на които давахме откровение. И питайте знаещите Напомнянето, ако самите вие не знаете! И [пратениците] не ги сторвахме с тела, които не се хранят, и не бяха безсмъртни. Сетне им изпълнявахме обещаното и спасявахме тях и когото пожелаем, и погубвахме престъпващите.” (Коран, 21: 7-9)

В аяйтите на Корана човешките особености на Исус (м.н.) и останалите пророци са описани посредством множество примери. Св. Мария (м.н.) е забременяла с Исус (м.н.) по чудотворен начин. Но етапите на раждането на Исус (м.н.), преживяното от майка му Мария (м.н.) по време на раждането, ясно показват, че Исус (м.н.) е дошъл на този свят, преминавайки през същите трудни фази както всеки друг човек. Тълкуването на случилите се по време на този процес неща по друг начин или извличането на друг смисъл от това положение, с Божие позволение, не е възможно.

„И зачена го тя, и се уедини с него в отдалечено място.

И родилните болки я доведоха при ствола на палмата. Рече: „О, да бях умряла преди това и да бях напълно забравена!”

И бе призвана изпод нея: „Да не тъжиш! Твоят Господ стори под теб ручей.

И разклати към себе си ствола на палмата, за да се посипят свежи зрели фурми!

И яж, и пий, и се радвай! И ако видиш някого от хората, направи знак: „Дадох на Всемиловития обет да се въздържа, затова днес с никого не ще говоря.”

И отиде с него при своя народ, носейки го. Рекоха: „О, Мариам, ти стори нещо осъдително.

О, сестро на Харун, баща ти не беше лош човек и майка ти не беше блудница.” (Коран, 19: 22-28)

Бог е сътворил Исус (м.н.) и го е дарил с разнообразни чудеса. Някои от чудесата, които е извършвал, като съживяване на мъртвите, правене на образ на птица от глина и съживяването ѝ, изцеляването на слепи и прокажени, също така и свръхестествените явления, свързани със собственото му съществуване, като например раждането му без баща, са събития, неотговарящи на закономерностите, към които сме обвързани в земния живот. В множество от аяйтите на Корана Господ е споменал за чудесата, които пророците са показали на народите, при които са били изпратени. Например съобщено е за това как Адам (м.н.) е сътворен без родители от глина, а и за множеството други чудеса, извършени от пророците като Салих (м.н.), Авраам (Ибрахим) (м.н.) и Моисей (Муса) (м.н.). Когато Моисей (Муса) (м.н.) се срещнал с магьосниците, Бог превърнал тоягата му в змия и му помогнал с това голямо чудо. (Коран, 20: 69) По същия начин, когато Моисей (Муса) (м.н.) и синовете на Израил достигнали до брега на морето, преследвани

от Фараона и войската му, с разделянето на морето на две те успели да минат на отсрещния бряг. (Коран, 20: 77-78) В аяйтите на Корана също така са представени и множество от чудесата, сведенията от неведомото, съобщени на Пророка Мохамед (м.н.). В сура Исра Бог съобщава, че една нощ завел и показал на Пророка Мохамед (м.н.) Масджид ал-Акса. Това е едно много голямо чудо от Господа. (Коран, 17: 1) Този, Който прави така, че да се сбъднат тези чудеса, е Бог, Господът на всички светове. Случването на тези чудеса не означава, че Пророкът Мохамед (м.н.), Пророкът Моисей (Муса) (м.н.) или който и да било от останалите пророци трябва да бъде обожествен. (Пречист е Бог.) Това е така, тъй като тези свети личности винаги са знаели, че чудесата, които правят, са се случвали единствено по Божия воля. В сура Маида също се съобщава, че Исус (м.н.) е извършвал тези чудеса с „Божие позволение“:

„Когато Аллах рече: „О, Иса, сине на Мариам, помни Моята благодат към теб и към майка ти, как те подкрепих със Светия дух, та с хората да говориш в люлката и като възрастен! И как те научих на книгата и на мъдростта, и на Тората, и на Евангелието. И ето, сътворяваш от глина образ на птица - с Моето позволение, и духваш в нея, и става птица - с Моето позволение. И изцеряваш слепия и прокажения - с Моето позволение. И ето, извеждаш мъртвите - с Моето позволение. И как възпрях от теб синовете на Израил, когато им донесе ясните знаци. И рекоха неверниците измежду тях: „Това е само явна магия.” (Коран, 5: 110)

С аяйтите от Корана се отричат всички твърдения, свързани с обожествяването на Св. Мария (Мариам) (м.н.) и Исус (м.н.). Единият от тези аяйти е от сура Маида:

„Месията, синът на Мариам, е само пратеник, преди когото отминаха пратеници, а майка му е всеправдива. И двамата приемаха храна. Виж как им разясняваме знаменията, после виж как лъжат!” (Коран, 5: 75)

Това, че в аяйта се споменава, че те са се хранили, е изключително мъдро. Защото храненето, изпитването на чувство на глад, жажда и необходимостта от сън са особености, характерни за живите същества, и са израз на слабост. Би било изключително погрешно да се защитава твърдението за предполагаемата божественост на Исус (м.н.), който е притежавал всички тези човешки особености. Господ, Владетелят на владението, с атрибута си Реззак (Осигуряващ препитанието) дарява с препитание и блага всички същества. Той не се нуждае от нищо и от никого. Но всички същества се нуждаят от Господ, за да могат да се появят на този свят и да продължат съществуването си.

Другата мъдрост в подчертаването на факта, че Св. Мария (м.н.) и Исус (м.н.) са се хранили, би могла да е информацията, представена в аяйтите, относно ангелите вестители с човешки

образ, които посетили Пророка Авраам (Ибрахим) (м.н.). (Бог знае най-добре.) В аяйтите е обърнато внимание на това, че пратениците „не посегнали към храната“:

„Стигна ли до теб разказът за почетните гости на Ибрахим? Влязоха при него и рекоха: „Мир!” Каза: „Мир!” И си рече: „Непознати хора!” И без да го видят, свърна към своето семейство и дойде с тлъсто [печено] теле, и им го поднесе. Рече: „Ще похапнете ли?” И спотаи страх от тях. Рекоха: „Не се страхувай!” И го благовестиха за знаещ син.” (Коран, 51: 24-28)

„И дойдоха Нашите пратеници с радостната вест при Ибрахим. Казаха: „Мир!” Каза: „Мир!” И не се забави да поднесе печено теле. И когато видя, че ръцете им не посягат към него, това не му хареса и спотаи страх от тях. Рекоха: „Не се страхувай! Ние сме пратени при народа на Лут.” (Коран, 11: 69-70)

Бог предупреждава по различни начини в аяйтите защитниците на триединството, които придават божественост на Исус (м.н.). Един от тези аяйти е:

„Неверници са онези, които казват: „Аллах, това е Месията, синът на Мариам.” Кажете: „А кой ще попречи с нещо на Аллах, ако поиска да погуби Месията, сина на Мариам, и майка му, и всички по земята?” На Аллах принадлежи владението на небесата и на земята, и на всичко между тях. Той сътворява каквото пожелае. Аллах за всяко нещо има сила.” (Коран, 5: 17)

Исус (м.н.) също е един от сътворените от Бог слаби и безпомощни раби. Той е човек обичан, почитан и избран от Бога, но в края на краищата е раб. За тези, които обожествяват Исус (м.н.), е повелено следното в Корана:

“Бяха неверници онези, които рекоха: „Аллах, това е Месията, синът на Мариам.” А Месията рече: „О, синове на Израил, служете на Аллах - моя Господ и вашия Господ! За онзи, който съдружава с Аллах, възбрани му Аллах Рая и неговото място е Огънят. Угнетителите нямат закрилници.” Неверници са онези, които казват: „Аллах, това е третият от троицата.” А няма друг Бог освен единствения Бог. И ако не престанат да говорят това, болезнено мъчение ще сполети неверниците. Не ще ли се покаят пред Аллах и не ще ли Го помолят за опрощение? Аллах е опрощаващ, милосърден.” (Коран, 5: 72-74)

Както се съобщава и в аяята, Бог е единственият Владетел над всички същества. Когато Той пожелае нещо, няма никой, който да може да забави или да отмени това. За тези, които, казвайки „Бог се сдоби със син”, твърдят, че има други божества освен Бог, е повелено така в Корана:

„И на всеки пратеник, когото Ние пратихме преди теб, дадохме откровението: „Няма друг бог освен Мен! Служете [единствено] на Мен!” И рекоха [неверниците]: „Всемиловичият се сдоби с рожба!” Пречист е Той! Ала не, те [ангелите] са само удостоени раби. Не Го изпреварват със слово и по Неговата повеля действат. Знае Той какво е било преди тях и какво ще бъде след тях. И се застъпват само за онзи, от когото Той е доволен. И от страх пред Него тръпнат. А който от тях каже: „Аз съм бог освен Него!”, този ще накажем с Ада. Така наказваме угнетителите.” (Коран, 21: 25-29)

Исус (м.н.) не е Божий син, а Божий пророк

В Корана се споменава за множество неща, като раждането, живота и някои от събитията, случили се на Исус (м.н.), положението на семейството му и заобикалящите го хора. В Корана Исус (м.н.) ни е представен като **„Божият пророк, Месията Иса, синът на Мариам (Мария)”**. Така например в сура ал-Имран се съобщава как Исус (м.н.) сам е обяснил причината за изпращането си на синовете на Израил така:

„[И дойдох] в потвърждение на Тората, [низпослана] преди мен, и за да ви разреши част от онова, което ви бе възбранено... И ви донесох знамение от вашия Господ. И бойте се от Аллах, и ми се покорете! Наистина Аллах е моят Господ и вашият Господ. На Него служете! Това е правият път.” (Коран, 3: 50-51)

На този призив на Исус (м.н.) се отзовали само малко на брой хора (апостолите). В Корана е споменато следното относно тези искрени хора:

„... Неговите ученици рекоха: „Ние сме помощниците [по пътя] на Аллах. Повярвахме в Аллах и свидетелствай, че сме отдадени!” Господи наш, повярвахме в онова, което Ти низпосла, и последвахме пратеника. Впиши ни редом със свидетелите!” (Коран, 3: 52-53)

Исус (м.н.), който бил изпратен като водач по правия път на един народ, намиращ се в хаос, по време на целия си живот е призовавал хората да повярват искрено и да се покорят на Бога. Освен това от айятите в Корана става ясно, че Исус (м.н.) е напътствал и тези, които са били изпаднали в разногласие относно религията си. От някои обяснения в Евангелието научаваме, че Исус (м.н.) първоначално призовавал лицемерните и двулични свещеници, тези, които се правели на вярващи и мамели народа, да се откажат от това, което вършат, и да повярват в Бога. В Корана Бог съобщава следното:

„И когато Иса донесе ясните знаци, рече: „Дойдох при вас с мъдростта и за да ви обясня част от онова, по което сте в разногласие! Затова бойте се от Аллах и ми се покорете!” (Коран, 43: 63)

Исус (м.н.), както всички останали пророци, взел под прицел моралната деградация и безбожието. Той поискал от хората да се отдалечат от цялата несправедливост, нелоялност и неморалност, която вършат, а също така и от суеверните си вярвания, да заживеят единствено според желанието от Бог морал и да се стремят към спечелване на Неговото благоволение.

Исус (м.н.) съветвал хората относно богобоязънта, обичта към Бог и подчинението пред Господа. Той им повелявал да се отдалечат от суеверните правила, безцелни обичаи и служейки само на Бог, да се обръщат единствено към Него във всяко едно дело, което вършат. Чудесата, които извършвал, пък открито показват, че той е един много ценен пратеник, който Бог избрал и подкрепил с мъдрост и сила. Неговото религиозно проникновение, възвишена нравственост, изключително умение за разбиране и мъдри обяснения пораждали голямо възхищение у хората.

Исус (м.н.) проявил голямо търпение пред лицето на всичките устроени капани, обидите и нападенията, отправени срещу него, той се уповавал на Бог и продължил проповедничеството си. През това време до себе си имал малко на брой помощници. Той положил големи усилия, за да възвърне религията в първоначалния ѝ вид, да я пречисти от суеверията и погрешните практики. Благодарение на възвишеното умение за разбиране и мъдростта, дарени му от Господа, той изнасял изключително въздействащи речи пред синовете на Израил, давал им много мъдри примери.

Исус (м.н.) потвърдил Тората (Петокнижието) и постановявал с Евангелието, което Бог низпослал на хората като напътствие и предупреждение:

„И изпратихме по следите им Иса, сина на Мариам, да потвърди Тората, която бе преди него, и му дарихме Евангелието, в което има напътствие и светлина, и е потвърждение на Тората, която бе преди него, и напътствие, и поучение за богобоязливите. И нека хората на Евангелието отсъждат според онова, което Аллах е низпослал в него! А който не съди според онова, което Аллах е низпослал, тези са нечестивците.” (Коран, 5: 46-47)

Броят на отзовалите се на призива на Исус (м.н.) отначало бил много малък. Това било така, тъй като призивът анулирал привилегиите както на свещеническия клас, който осигурявал прехраната си от различните суеверия и обичаи, така и на административния клас, който не приемал Божията власт. С разпространяване на проповедите на Исус (м.н.) и нарастване на броя на последователите му, устройваните лукави капани и планове за възпирането на Исус (м.н.) от страна на тези групи нараснали. По време на цялата история пророците са се изправяли срещу

капани като тези. Това нечовешко поведение на съдружаващите срещу Божиите пратеници е съобщено в Корана така:

„... Нима не ви обземаше надменност всеки път, щом пратеник ви донасяше онова, което душите ви не желаят? И някои отрекохте, а други убивате.” (Коран, 2: 87)

Сред народа започнали да се разграничават тези, които слушали и вярвали на Исус (м.н.), и тези, които не му вярвали, като разликата между тези две групи станала ясно забележима. От едната страна Божият пратеник, който съобщавал истинната религия и призовавал хората да вярват в един-единствен Бог, а от другата – група хора, които били решили да не повярват, независимо от това какво чудо или доказателство видят. Враговете срещу Исус (м.н.) ясно разкрили себе си. Твърде вероятно е сред тези, които са го слушали и са били до него, да са се появили такива, които по-късно да са го отрекли. Всъщност Бог ни съобщава за това с айята: **„Но групите сред тях изпаднаха в разногласие [относно Иса] ...”** (Коран, 43: 65). Поради тази причина Исус (м.н.) определил сред народа си хората, които били праведни и на които можел да се довери.

Това е представено в Корана така:

„И когато Иса почувства неверието у тях, рече: „Кои са моите помощници [по пътя] към Аллах?” Неговите ученици рекоха: „Ние сме помощниците [по пътя] на Аллах. Повярвахме в Аллах и свидетелствай, че сме отдадени!” (Коран, 3: 52)

В Корана се съобщава, че неверниците устроили капан, за да убият Исус (м.н.). Според Евангелието една част тесногръди свещеници допринесли за предателството на един от приближените на Исус (м.н.) и искали да заловят и предадат на римляните Божия пратеник. Отново според същия този източник първосвещениците, които нямали правото да прилагат смъртна присъда, подготвили клопка, с която да провокират римската управа. Тъй като знаели, че римляните били силно чувствителни и безмилостни в това отношение, те представили Исус (м.н.) като противник на римската администрация. За края на този капан обаче е съобщено в Корана така.

„И [юдеите] лукавстваха. А Аллах провали тяхното лукавство. Аллах е над лукавите.” (Коран, 3: 54)

Както се съобщава и в айятите, те преминали в действие и устроили капан на Исус (м.н.). Тези хора обаче не успели да убият Исус (м.н.), а убили друг, който помислили за него. Издигайки Исус (м.н.) при Себе си, Бог провалил устройствата му капан. Вярването, че римляните са разпънали на кръст и убили Исус (м.н.), обаче формира основата на Християнството. Според това погрешно вярване римляните и Юдейските равини, които заловили Исус (м.н.), го разпънали

на кръст и по този начин го убили. Много голяма част от Християнския свят приема събитието така, но вярват, че след като умрял, Исус (м.н.) възкръснал и се издигнал на небето. Когато погледнем към Корана обаче, ще видим, че същинското събитие не е било така:

„И изричаха: „Ние убихме Месията Иса, сина на Мариам, пратеника на Аллах.” - но не го убиха и не го разпнаха, а само им бе оприличен. И които бяха в разногласие за това, се съмняваха за него. Нямаха знание за това, освен да следват предположението. Със сигурност не го убиха те.” (Коран, 4: 157)

В продължението на същия този аят се съобщава следното относно положението на Исус (м.н.):

„Да, възнесе го Аллах при Себе си. Аллах е всемогъщ, премъдър.” (Коран, 4: 158)

Истината, съобщена в айята, е ясна. Римляните, които под стрекателството на Юдеите се опитали да убият Исус (м.н.), не постигнали успех в това. Изразът „... а само им бе оприличен...” от айята ясно съобщава този факт. Бог е показал на хората подобен на Исус (м.н.), а е издигнал самия Исус (м.н.) при Себе си. Освен това Господ ни съобщава, че тези, които подкрепят това твърдение, нямат знание за истината. (За подробна информация вижте „Исус (м.н.) не е умрял”, Харун Яхя, април 2004)

Относно разпъването на кръст на Исус (м.н.) се появили различни убеждения през ранните векове. Известно е, че някои Християнски движения вярват, че Исус (м.н.) не е бил разпънат на кръст, както е съобщено и в Корана.

От живота, проповедите и молитвите на Исус (м.н.), съобщени в айтите на Корана, напълно ясно се разбира, че той е Божий пророк. Исус (м.н.) бил водач в мъдростта, който Бог изпратил на хората като предупредител. Всъщност айятът: **„Рече то (Иса): „Раб съм на Аллах. Даде ми Той Писанието и ме стори пророк.”** (Коран, 19: 30), съобщен в сура Мариам, открито излага това положение. В сура Сафф е повелено така:

„И рече Иса, синът на Мариам: „О, синове на Израил, аз съм пратеник на Аллах при вас, да потвърдя Тората преди мен и да благовестя за пратеник, който ще дойде след мен. Името му е Ахмад.” А когато [Мухаммад] им донесе ясните знаци, рекоха: „Това е явна магия.” (Коран, 61: 6)

В един друг аят на Корана пък се съобщава следното:

„Не се е случвало човек, дарен от Аллах с Писанието и мъдростта, и пророчеството, да каже на хората: „Бъдете на мен раби, а не на Аллах!”, а: „Бъдете господни съгласно Писанието, което сте преподавали и изучавали!” (Коран, 3: 79)

В аяйтите на Корана и хадисите на Пророка Мохамед (м.н.) много категорично се съобщава, че Исус (м.н.) не е умрял и не е бил убит, а се е възнесъл при Бог и ще дойде на земята за втори път. В хадисите на Пророка Мохамед (м.н.) са представени множество от знаменията за Второто пришествие на Исус (м.н.). (За подробности относно Второто пришествие на Исус (м.н.) на земята можете да разгледате: „*Знамения за Второто пришествие на Исус (м.н.)*”, Харун Яхя, февруари 2005)

ИСТИНСКОТО ХРИСТИЯНСТВО В БИБЛИЯТА

В Библията има множество обяснения, които не оставят никакво основание за вярата в троицата, а напротив - подкрепят монотеистичното вярване, което има за основа вярата в един-единствен Бог. Всъщност групите, изправяли се срещу триединството през цялата история, също са обръщали внимание на това и са показвали как защитниците на троицата излагали бездоказателствени твърдения.

Докато вярата в триединството приписва на Исус (м.н.) равна божественост с Бог (Пречист е Бог), в pasajите на Библията много подробно се описва единството на Бог, Неговата безпределна власт над всичко. Както в проповедите на Исус (м.н.) към народа и учениците му, така и в речите на апостолите хората винаги са призовавани към единобожната вяра. **Исус (м.н.) винаги е казвал, че това, което прави, в действителност го прави с безпределната сила и мощ на Бог, че всичко, което казва, е накаран от Бог да каже, а чудесата извършва с Божие позволение.** Той призовавал хората, които го възвеличавали, да възвеличават Бога, да споменават безпределната Божия сила и да Му се подчинят. Ще разгледаме това подробно в следващите страници.

Съществуват множество айяти от Корана, които съобщават за проповедите на Исус (м.н.). В сура Маида е повелено следното по този въпрос:

„И когато Аллах рече: „О, Иса, сине на Мариам, ти ли каза на хората: „Приемете мен и майка ми за богове освен Аллах!” Рече: „Пречист си Ти! Не ми подобава да казвам това, на което нямам право. Ако бях го казал, Ти щеше да знаеш това. Ти знаеш какво има в душата ми, но аз не зная какво има в Твоята душа. Ти си Всезнаещият неведомите неща. Казах им единствено това, което Ти ми повели: „Служете на Аллах - моя Господ и вашия Господ!” И бях им свидетел, докато живеях сред тях. А когато ме прибра, Ти им бе Надзорник. Ти на всяко нещо си свидетел. Ако ги измъчваш - те са Твои раби, а ако ги опростиш - Ти си Всемогъщият, Премъдрият.” (Коран, 5: 116-118)

Както се съобщава и в айятите, Исус (м.н.) е призовавал хората единствено да повярват в Бог и да живеят за Него. Монотеистичното вярване формира основата на религията както в Исляма, така също и в „истинското Християнство”. (Употребената в откъсите на Евангелието, цитирани в тази глава, дума „Отец” е заменена с „Бог или Господ”, „син” с „пророк, пратеник”, думата „Господ”, използвана по адрес на Исус (м.н.), пък е променена с „учител”).

Единобожната вяра в Стария завет

Суеверното понятие „Божий син“, което се появило 30-40 години след възнесението на Исус (м.н.) при Бог, с течение на времето се популяризирило. Доста продължително време обаче останало в неизвестност какво точно изразява то. Някои тълкували това понятие само като метафора, която показва превъзхождащото положение на Исус (м.н.) при Бог, и продължили да вярват в единството на Бог. Други пък, облягайки се на това понятие, обожествили Исус (м.н.) и го приели посвоему за „Бог – син“.

Както е известно, Исус (м.н.) бил от рода на Израил и извършвал проповедите си пред синовете на Израил. Когато Исус (м.н.) се появил, синовете на Израил, т.е. Юдеите, били народ, който от две хиляди години вярвал само и единствено в Бог. Бог е съобщил откровенията си на Юдеите, като се започне с Пророка Авраам (Ибрахим) (м.н.) и се продължи с още множество пророци, дошли един подир друг. Божиите пратеници ги предупреждавали да следват безусловно това откровение. Те още от времето на Пророка Моисей (Муса) (м.н.) познавали Тората (Петокнижието), която Бог низпослал, както се казва в Корана: „с напътствие в нея и със светлина“ (Коран, 5: 44). Исус (м.н.) пък, както приемат и Християните, дошъл като потвърждение на Петокнижието. В Петокнижието и в останалите книги на Стария завет има благи вести, посочващи идването на Исус (м.н.).

Ето този факт показва колко голяма грешка е вярата в троицата, приета с мнозинство на Никейския събор. Това е така, защото **никъде, нито в Петокнижието (Тората), нито пък в останалите книги, формиращи Стария завет, не се споменава за такова вярване в троицата. В продължение на две хиляди години пророците, изпратени на синовете на Израил, ги призовавали да вярват единствено и само в Бог и никога не са направили ни най-малко изказване, което да загатва за вярата в троицата.** Нито от Пророка Авраам (Ибрахим) (м.н.), нито от Пророка Моисей (Муса) (м.н.), нито пък от който и да било друг пророк не е чуто такова обяснение. Религията, на която учел всеки един от тях, притежавала една-единствена основа: Признаването единствено на Бог и неприемането на друго божество освен Него. В откъса от Петокнижието, който Евреите повтарят най-често, се казва така: „*Слушай, Израилю: Господ, Бог наш, е Господ един*“ (Второзаконие, 6/4).

В множество други пасажи на Стария завет е подчертана същата истина:

„На тебе е дадено да видиш това, за да знаеш, че само Господ (Бог твой) е Бог, (и) няма друг, освен Него... И тъй, знай сега и запечатай в сърцето си, че Господ (Бог твой) е Бог на небето горе и на земята долу, (и) няма друг (освен Него).“ (Второзаконие, 4/35-39)

„... преди Мене нямаше Бог, и подир Мене не ще има. Аз, Аз съм Господ, и няма спасител освен Мене.” (Исаия, 43/10-11)

„Защото тъй казва Господ, Който сътвори небесата, Той, Бог, Който образува земята и Който я създаде; Той я утвърди; не напразно я сътвори; Той я образува за живеене: Аз съм Господ, и няма друг.” (Исаия, 45/18)

„Към Мене се обърнете, и ще бъдете спасени, всички краища земни, защото Аз съм Бог, и няма друг.” (Исаия, 45/22)

„... Господ, Бог наш, е Господ един; обичай Господа, твоя Бог, от всичкото си сърце, от всичката си душа и с всичките си сили.” (Второзаконие, 6/4-5)

Както става ясно от цитираните по-горе откъси от Петокнижието, безпределната сила и мощ на Господа, това, че е единственият владетел на цялата вселена, е основно общоприето учение на Юдейството.

Всеки, който чете Стария завет, ясно ще види, че в него се споменава за едно-единствено Божество, Бог – Господът на всички светове. Това, че в Стария завет не се споменава нито веднъж за триединството, е от изключително значение.

Ясният извод от това значение е, че триединството е суеверно вярване, навлязло по-късно в Божията религия.

В Евангелието „вярата единствено и само в Бог” е основна

В Корана е съобщено, че Исус (мир нему) е проповядвал на Юдеите по следния начин:

„... О, синове на Израил, служете на Аллах - моя Господ и вашия Господ! ...” (Коран, 5: 72)

Призивите на Исус (м.н.) към единобожие днес все още са се запазили в Евангелията от Новия завет, който е претърпял някои негативни изменения. Например в Евангелието на Марко на въпроса: „Коя от всички заповеди е най-важна?”, който задал един от книжниците на Исус (м.н.), той отговорил така:

„А Исус му отговори: първа от всички заповеди е: „Слушай, Израилю! Господ, Бог наш, е един Господ, и възлюби Господа, Бога твоего, от всичкото си сърце, и от всичката си душа, и с всичкия си разум, и с всичката си сила”. Тази е първа заповед.” (Марко, 12/29-30)

Цитираният по-долу откъс отново от Евангелието на Марко показва как Исус (м.н.) не позволявал да го хвалят, камо ли да го обожествяват:

*„А когато излизаше на път, някой се затече, падна пред Него на колене и Го попита: „Учителю благий, какво да сторя, за да наследя живот вечен?“ Иисус му рече: „Защо Ме наричаш благ? **Никой не е благ, освен един Бог.**” (Марко, 10/17-18)*

Всъщност само този цитат е достатъчен, за да покаже как троицата е вярване, противоречащо на истинското Християнство. Като не приема хвалбите и набляга на това, че единственият, който заслужава похвала, е Бог, Исус (м.н.) много открито показва, че самият той е само един Божий раб.

Истината, която Исус (м.н.) съобщавал на синовете на Израил, е истината, която са съобщавали всички пророци от началото на историята досега, а именно: Господ е сътворил всичко от небитието; Всевишният Бог е изкусният; знаещият и неведомото, и явното; всевишният и превеликият; който няма начало или край; нито е раждал, нито е роден; превисоко е над всички недостатъци; вечноживият, всезнаещият и всесилният, предостойният, всевластният, най-щедрият, опрощаващият и милосърдният. Всичко на небесата и земята се е подчинило на Бог.

Нещо повече, в Новия завет „единството на Бог” също е представено като много съществено религиозно условие. Всякакъв вид многобожни, трибожни вярвания или какъвто и да било вид идолопоклонничество се осъждат сурово както в Стария завет, така и в Новия завет – както в четирите Евангелия, така и в посланията и писмата на апостолите. В множество откъси на Новия завет тези, които служат на божества, различни от Бог, са призовани към единобожието. Една част от тези обръщения са следните:

*„А Иисус му отговори ...: „слушай, Израилю! Господ, Бог наш, е един ... Книжникът Му рече: „Добре, Учителю! Ти право каза, че **Бог е един, и няма друг, освен Него.**” (Марко, 12/29-32)*

*„... **Бог е един.**” (Галатяни, 3/20)*

*„И славата на нетленния Бог измениха в образ, подобен на тленен човек, на птици, на четириноги и на влечуги ... **те замениха истината Божия с лъжа, и се поклониха и служиха на творението повече, отколкото на Твореца, Който е благословен вовеки. Амин.**” (Римляни, 1/23-25)*

*„**Но за нас има само един Бог, Господ, от Когото е всичко, и ние сме у Него ...**” (1 Коринтяни, 8/6)*

*„... **знаем, че идолът е нищо в света и че други богове няма, освен Единаго Бога.**” (1 Коринтяни, 8/4)*

*„И двајсет и четирите старци, които седяха пред Бога на престолите си, паднаха ничком и се поклониха Богу, казвайки: „**Благодарим Ти, Господи, Боже Вседържителю, Който си, Който си бил и Който идеш ...**” (Откровение, 11/16-17)*

„А на Царя на вековете, на нетленния, невидимия, едничкия премъдър Бог - чест и слава веќе веќе. Амин.” (1 Тимотей, 1/17)

„Защото един е Бог ...” (1 Тимотей, 2/5)

„Ти вярваш, че Бог е един: добре правиш ...” (Яков, 2/19)

„Слава и величие на Едничкия премъдър Бог, наш Спасител ...” (Юда, 25)

„Как можете вие да повярвате, когато един от другото приемате слава, а славата, която е от Единаго Бога, не търсите?” (Йоан, 5/44)

„Защото у Бога няма да остане безсилна ни една дума.” (Лука, 1/37)

Освен горесцитираните обяснения в Новия завет съществуват още много други такива, които представят Бог като едно-единствено божество. Друг пример в това отношение са проповедите на учениците на Исус (м.н.). След като Исус (м.н.) бил въздигнат при Бог, Християните пътували от село на село, от град на град, предавали на хората думите на Исус (м.н.) и ги призовавали да се покорят пред Господа. В Новия завет се съобщава как те са призовавали хората, на които са проповядвали, да станат Християни, които да вярват само и единствено в Бог, така:

*„Като чува това апостолите Варнава и Павел, раздраха дрехите си, скочиха всред народа, та извикаха, казвайки: „Мъже, защо това правите? И ние сме подобострастни вам човеци и ви блавестим, да се обърнете от тия лъжливи богове към **Бога Живий, Който е сътворил небето и земята, морето и всичко, що е в тях... ни пращаше от небето дъждове и плодносни времена и изпълваше сърцата ни с храна и веселост.**” (Деяния, 14/14-17)*

„Бог, Който сътвори света и всичко, що е в него. Той, бидейки Господ на небето и земята, не живее в ръкотворни храмове, нито са Му потребни служения от човешки ръце, като да би имал нужда от нещо, понеже сам Той дава на всички и живот и дишане и всичко; направил е от една кръв всички човешки народи да живеят по цялото лице на земята, като им е определил предназначени времена и пределите на заселищата им; за да търсят Господа... макар Той и да не е далеч от всекиго измежду нас: защото ние чрез Него живеем, и се движим, и съществуваме... ” (Деяния, 17/24-28)

Бог е притежателят на безкрайната сила и мощ

Според вярата в троицата Исус (м.н.) не е бил сътворен, съществувал е от вечността и е притежавал равни сили и права с Бог. (Пречист е Бог.) Това обаче е много голяма заблуда. Днес хората, които вярват в триединството, вярват в това, че Исус (м.н.) ще ги спаси, ще приеме молитвите им и благодарение на него ще се освободят от всичките си грехове. (Заблудата относно изкуплението ще бъде разгледана подробно нататък.) Това погрешно вярване е една много голяма заблуда, която е описана в айятите на Корана. Освен това в Евангелието също това вярване по никакъв начин не е подкрепено, а напротив – опровергано.

В защита на това погрешно вярване се посочват някои предполагаеми доказателства от Евангелието. Начело на тези доказателства са извършваните от Исус (м.н.) чудеса. Това, че Исус (м.н.) е показвал на хората множество чудеса, не означава, че те формират доказателство за вярването, според което той бива обожествен. Тези чудеса са очевидна истина, съобщена и в Корана. През целия си живот Исус (м.н.) е извършвал множество чудеса, като раждането му без баща, това, че е говорил още в люлката, че е изцвявал слепи и прокажени, и още множество други. Тези чудеса обаче се случват като благодат от Господа, който притежава безпределна сила и мощ, и има власт над цялата вселена. Бог е помогнал с чудеса както на Исус (м.н.), така и на много други пророци като Моисей (Муса), Соломон (Сулайман), Авраам (Ибрахим), Захари (Закария), Мохамед (Бог да ги благослови и с мир да ги дари). Защитниците на триединството обаче посочват тези чудеса като своего рода доказателства и упорстват в обожествяването на Исус (м.н.). Това обаче е едно твърдение, както останалите, което противоречи на обясненията в Евангелието.

Както ще разгледаме по-подробно в следващите части на книгата, в разговорите си Исус (м.н.) винаги е възвеличавал Божията сила с думи като **„Както Ми е заповядал Бог, тъй и правя”** (Йоан, 14/31), **„Думите, които аз ви говоря, от Себе Си не ги говоря”** (Йоан, 14/10) и **„Уверявам ви: Пратеникът не може да извърши нищо сам”** (Йоан, 5/19).

Някои откъси от Евангелието, които изразяват безпределната сила и мощ на Бог, са следните:

„Защото всичко е от Него, чрез Него и у Него. Нему слава вовеки, амин.” (Римляни, 11/36)

„Не се ли продават пет врабчета за два асария? И ни едно от тях не е забравено от Бога. А вам и космите на главата са всички преброени...” (Лука, 12/6-7)

„А Исус, като погледна, рече им: За човеците това е невъзможно, ала за Бога всичко е възможно.” (Матей, 19/26)

„... Който е над всички Бог, благословен вовеки, амин.” (Римляни, 9/5)

„О, каква бездна богатство, премъдрост и знание у Бога!...” (Римляни, 11/33)

„... Бойте се от Бога и Му въздайте слава, защото настъпи часът на Неговия съд, и поклонете се на Оногова, Който е сътворил небето и земята, морето и водните извори.” (Откровение, 14/7)

„... велики и чудни са Твоите дела, Господи, Боже Вседържителю! Праведни и истинни са Твоите пътища, Царю на светиите! Кой не ще се побои от Тебе, Господи, и не ще да прослави Твоето име? Защото само Ти си свят; защото всички народи ще дойдат и ще се поклонят пред Тебе; защото Твоите присъди станаха явни.” (Откровение, 15/3-4)

„... всичко е от Бога.” (1 Коринтяни, 11/12)

„... спасение и слава, чест и сила на Господа, нашия Бог. Защото присъдите Му са истинни и праведни... защото се възцари Господ, Бог Вседържител.” (Откровение, 19/1-6)

„... няма власт, която да не е от Бога; и каквито власти има, те са от Бога наредени.” (Римляни, 13/1)

„... казва Господ, пред Мене ще се преклони всяко коляно, и всеки език ще изповяда Бога.” (Римляни, 14/11)

„Коего, кога му дойде време, ще открие блажения и едничък Властител, Цар на царете и Господар на господаруващите, Който е едничък безсмъртен и живее в непристъпна светлина, Когото никой от човеците не е видял, нито може да види. Нему чест и владичество вовеки. Амин.” (1 Тимотей, 6/15-16)

„И кога се молиш, не бъди като лицемерите, които обичат да се спират по синагоги и по кръстопътища да се молят, за да се покажат пред човеците. Истина ви казвам, те вече получават своята награда. А ти, кога се молиш, влез в скришната си стая и, като си заключиш вратата, помол се на твоя Господ, Който е на тайно; и твоят Господ, Който вижда в скришно, ще ти въздаде наяве. А кога се молите, не говорете излишно като езичниците; защото те мислят, че в многословието си ще бъдат чути; прочее, не бивайте тям подобни; защото вашият Господ знае, от какво имате нужда, още преди да поискате от Него. ...И не въведи нас в изкушение, но избави ни от лукавия; защото Твое е царството, и силата, и славата вовеки. Амин.” (Матей, 6/5-8, 13)

Тези съобщени в Евангелието истини съответстват на съобщените в Корана. Всъщност това са безусловни истини, на които учат всички пророци от началото на историята досега: Времето, мястото, човекът, всички светове и същества са сътворени от Бог. Бог е над всички недостатъци и несъвършенства. Той е Всевиш и Всесилен. Всяко събитие се случва по Божия преценка и с

Негово позволение. Както се съобщава в Корана, без Божие съгласие не може да падне нито лист на земята, не забременява и не ражда женско същество без Неговото знание. Бог знае всичко скрито и явно, и има сила за всичко. Бог има сила да направи всичко, което пожелае, Той притежава безпределна сила и мощ. Когато поиска нещо да се случи, е достатъчно да каже само „Бъди“. При Него нищо не е невъзможно. Абсолютният владетел на цялата власт и мощ във вселената е Бог.

Това безусловно господство на Бог над цялата вселена е изложено в Евангелието с много ясни слова. Посредством разнообразни примери е обяснено на хората как Бог, Господът на всички светове, е дал на хората цялата им сила и власт. Възвишеният ни Господ е, Който създава всички събития и дава живот на всички същества.

„И не бойте се от ония, които убиват тялото, а душата не могат да убият; а бойте се повече от Оногова, Който може и душата и тялото да погуби в пъкъла. Не две ли врабчета се продават за един асарий? И ни едно от тях няма да падне на земята без волята на вашия Господ.“ (Матей, 10/28-29)

„... не може човек да приеме нищо, ако му не бъде дадено от небето.“ (Йоан, 3/27)

„... не Моисей ви даде хляба от небето, а Моят Господ ви дава истинския хляб от небето.“ (Йоан, 6/32)

„И кога ви предават, не се грижете, как или що да говорите; защото в оня час ще ви бъде внушено, какво да кажете; защото не сте вие, които ще говорите, а Духът на Господа ви, Който говори във вас.“ (Матей, 10/19-20)

„А на Оногова, Който може да ви запази от прегрешения и да ви постави пред славата Си непорочни в радост, - на Едничкия премъдър Бог, наш Спасител...“ (Юда, 24-25)

„А за оня ден и час никой не знае, нито небесните Ангели, а само Моят Господ.“ (Матей, 24/36)

„Който е едничък безсмъртен и живее в непристъпна светлина, Когото никой от човеците не е видял, нито може да види...“ (1 Тимотей, 6/16)

„Но сами в себе си носехме смъртната присъда, за да се не надяваме на себе си, а на Бога, Който възкресява мъртвите.“ (2 Коринтяни, 1/9)

Всички тези стихове на Новия завет открито показват, че в истинското Християнство има искрена и дълбока вяра в Бог. Но към тази праведна вяра е добавено едно суеверно вярване като троицата и това е довело до дегенерирането на Християнството.

ОПИСАНИЯТ В ЕВАНГЕЛИЕТО БОЖИЙ ПРОРОК – ИСУС (М.Н.)

Християнството се разделя на различни деноминации, а тези деноминации от своя страна пък се разделят на различни клонове. Съществуват множество религиозни движения, църкви, които тълкуват Евангелието по различни начини и имат различни практики. Но голяма част от тези различни клонове единодушно приемат за основа на религията „триединството“.

През цялата история са се появявали разнообразни движения, отхвърлящи троицата, но израстването и укрепването на тези движения е било възпрепятствано от защитниците на триединството, които съставляват мнозинството. Тези движения веднага били обявявани за „еретични“, били подлагани на натиск и по един или друг начин били асимилирани. Както ще видим в следващите глави на книгата, с изключение на някои малки групи, Християнският свят като цяло приема или е принуден да приеме вярата в триединството.

Както споменахме още в началото на книгата, **вярата в троицата е едно напълно противоположно на Корана вярване и дори описанията, включени в Евангелието, разкриват как Исус (м.н.) в нито един момент от живота си не е отправял такова твърдение, дори не е намеквал за нещо такова, а напротив – той самият е предотвратявал смущения като това, във всяка своя реч е възхвалявал и възвеличавал Бога.** Това е и едно от нещата, на които обръщат внимание и средите, противопоставящи се на вярата в триединството днес: човешката самоличност на Исус (м.н.).

Животът на Исус (м.н.) опровергава твърдението за триединство

Сведенията, съобщени в Евангелието, относно живота на Исус (м.н.) и проповедничеството на този скъп пратеник, както и мъдрите му съвети, от векове са пренебрегвани поради вярването в троицата. Това вярване дотолкова е объркало умовете, че в резултат на това Исус (м.н.) е обожествен и едва ли не превърнат в личност, от която се очаква помощ.

Според Корана Исус (м.н.) е благословен пророк, който Бог е изпратил на хората като предупредител и на който е помогнал с несравними чудеса от момента на раждането му до въздигането му при Себе си. Неговото раждане е едно много голямо чудо от Бога. Но след раждането си и той, както всички останали хора, е водил живот. Исус (м.н.), както всички останали хора, е сътворен от Бог с изричане на думата „Бъди“ и е нуждаещ се от Бога човек, който знаел за своята безпомощност пред Господа. И в Корана, и в Евангелието човешките

качества на Исус (м.н.) са представени посредством множество различни примери. Например, както споменахме и в предходните глави, в 75-и аяйт на сура Маида, повелявайки: „**И двамата приемаха храна.**”, относно Исус (м.н.) и Св. Мария (м.н.), Бог е съобщил, че те не са ангели, а са като всички останали хора.

В множество примери от Евангелието се споменава за човешките особености на Исус (м.н.). Някои от тях са следните:

Раждането, родът и близките на Исус (м.н.)

В Евангелието има разнообразни сведения относно рода и раждането на Исус (м.н.). Според тези сведения Исус (м.н.) произлиза от рода на Пророка Давид (Дауд) (м.н.). Исус (м.н.) бил известен сред хората човек. Народът знаел от кой род произлизал, къде е бил роден и израснал. Семейството на Исус (м.н.) било добре познато на хората:

„И въздигна нам рог на спасение в дома на Давида раба своего, (както възвести през устата на Своите свети от века пророци) - спасение от враговете ни и от ръцете на всички, които ни мразят.” (Лука, 1/69-71)

„Родословието на Исуса Христа, син на Давида, син на Авраама.” (Матей, 1/1)

„И дойдоха майка му (на Исус) и братята му и, като стояха вън, пратиха при него да го викат.” (Марко, 3/31)

„А народът, който вървеше отпред и който го съпровождаше, възкличаваше и казваше: „Осана Сину Давидову! Благословен идещият в име Господне! Осана във висините!” И когато влезе в Йерусалим, цял град се потресе, и думаха: „Кой е Този?” А народът отговаряше: „Този е Исус, пророкът от Назарет Галилейски.” (Матей, 21/9-11)

„Тоя не е ли дърводелецът, син на Мария, и брат на Якова и Иосия, на Юда и Симона? и сестрите Му не са ли тука между нас? И те се съблзниха в Него.” (Марко, 6/3)

Човешките особености на Исус (м.н.)

В същността на вярата в триединството стои идеята за пренебрегване на човешките особености на Исус (м.н.). От сведенията относно Исус (м.н.), представени ни в Евангелието, обаче ясно се разбира, че този скъп човек „не е Божий син, а свят Божий пратеник”. Вижда се, че и той е водил живот като всеки друг човек. И той, както всички останали хора, е бил роден, преминал е през бебешки, детски и младежки период. Когато изпитвал чувство на глад, се хранел

заедно с учениците си, благодарейки на Господа; след продължителен ден усещал чувство на умора, като всеки друг човек, и изпитвал необходимост от сън. Наред с това хората около Исус (м.н.) станали свидетели на физическите нужди на Исус (м.н.), като тези да се мие и поддържа чист. Това са естествени нужди, които един човек трябва да посрещне. Освен това те са в пълно противоречие и с обожествяването, което вярата в троицата се опитва да наложи.

„Исус пък преуспяваше в мъдрост и възраст и в любов пред Бога и човеците.” (Лука, 2/52)

„И когато той (Исус) седеше с тях на трапезата, взе хляба, благослови, преломи и им подаваше.” (Лука, 24/30)

„А понеже те от радост още не вярваха и се чудеха, Той им рече: Имате ли тук нещо за ядене? Те му дадоха късче печена риба [и меден сок]. И като взе, яде пред тях.” (Лука, 24/41-43)

„И в първия ден на празника на безквасните хлябове дойдоха учениците при Исуса, и рекоха му: Де искаш да приготвим да ядеш пасхата?” (Матей, 26/17)

„И когато Исус седеше на трапеза в къщата му (на Левий)...” (Марко, 2/15)

„И дохожда (Исус) в една къща; и пак се събира народ, така щото те (Исус и учениците му) не можаха нито хляб да ядат.” (Марко, 3/20)

„И когато бяха седнали на трапезата и ядяха, Исус рече: Истина ви казвам, един от вас, който яде с мене, ще ме предаде.” (Марко, 14/18)

„Някой от фарисеите го помоли да яде с него; и той (Исус), като влезе в къщата на фарисея, седна на трапезата.” (Лука, 7/36)

„... Уморен прочее от път, Исус седеше си тъй при извора. Часът беше около шестия. Дохожда една жена от Самария да си начерпи вода. Исус ѝ казва: „Дай Ми да пия.” (Йоан, 4/6-7)

„А Исус беше заспал при кърмилото на възглавница...” (Марко, 4/38)

„Исус им каза: „Елате сами в уединено място и си починете малко.” Защото мнозина дохождаха и отиваха; и нямаха време нито да ядат.” (Марко, 6/31)

Тези откъси от Евангелието, които цитирахме по-горе, разкриват как Исус (м.н.), както всички останали хора, е човек, нуждаещ се от Божията милост. Той е раб с висока нравственост, който Бог е избрал над всички светове, който е почел с пророческата служба и е дарил с чудеса. Той е човек, който притежава изключителни качества, но в същото време е безпомощен раб, който се нуждае от Божията милост както всички останали живи същества. Бог, творецът на всичко живо и неживо във вселената, обаче е вечножив, има власт над всичко, знае всичко, има

сила за всичко, не Го обзема нито дрямка, нито сън, Той е превисоко над всички слабости. Той е дал разнообразни слабости на сътворените от Него и им е повелил да забележат тези свои слабости и да служат само на Него, да искат всичко единствено от Него.

Исус (м.н.), както всички останали хора, е нуждаещ се от Божията милост раб

Както в айятите на Корана, така и в Евангелието се споменава за това как Исус (м.н.) с безкрайната Божия милост е извършвал разнообразни чудеса. Но Исус (м.н.) във всяка своя реч, в проповедите си и в разговорите с учениците си е съобщавал, че е извършвал тези чудеса по Божия воля. Често е напомнял, че този, който говори, не е той, а Бог, че всички извършени дела се изпълняват от Бог, че Господ е единственият владетел над всички същества. Акцентирал е на това, че той е раб, който съобщава на хората посланията на Господа, че прави това с Божие позволение и че всичко, което върши, е под Божий контрол. Една част от тези обяснения са следните:

„Всичко Ми е предадено от Моя Господ...” (Матей, 11/27)

„...както Ми е заповядал Господ, тъй и правя...” (Йоан, 14/31)

„...Думите, които Аз ви говоря, от Себе Си не ги говоря...” (Йоан, 14/10)

„...истина, истина ви казвам: пратеника нищо не може да твори сам от себе си...” (Йоан, 5/19)

„... учението Ми не е Мое, а на Оногова, Който Ме е пратил.” (Йоан, 7/16)

„Моят Господ, Който Ми ги даде, е по-голям от всички...” (Йоан, 10/29)

„Защото аз от себе си не говоря; но Бог, Който ме прати, Той Ми даде заповед, що да кажа и що да говоря. И зная, че Неговата заповед е живот вечен. И тъй, което аз говоря, говоря го тъй, както ми е казал Бог.” (Йоан, 12/49-50)

„Исус, знаейки, че Бог всичко Му е предал в ръцете, и че от Бога е излязъл и при Бога отива.” (Йоан, 13/3)

„И Този, Който ме е пратил, с Мене е; не Ме е оставил сам, Аз върша всякога онова, което е Нему угодно.” (Йоан, 8/29)

„Аз не мога да правя нищо от Себе Си. Както слушам, тъй и съдя, и Моят съд е праведен, защото не търся Моята воля, а волята на Господ, Който Ме е пратил.” (Йоан, 5/30)

„...Затова ви и казах, че никой не може да дойде при Мене, ако му не бъде дадено от Моя Господ.” (Йоан, 6/65)

Горецитираните откъси от Евангелието са от изключително значение от гледна точка на вярата в троицата. Защото в тези изрази самият Исус (м.н.) е казал, че не е божество (Пречист е Бог), а раб, който се нуждае от Бог, действа според Божията воля, решава според заповедите на Бог, говори по Божие вдъхновение и върши неща, които биха се харесали на Господа. Във вярата в триединството обаче всички тези мъдри и искрени изказвания са пренебрегнати и се цели Исус (м.н.) да бъде представен като възвишено същество, което не се нуждае от нищо, за да съществува. Това обаче не само не отразява истината, но и представлява един отдалечен от уважение към възвишената Личност на Бога и Неговия благословен пратеник Исус (м.н.) подход. Господ е превисоко над всички тези уподобявания. Той няма нужда от нищо, далеч е от всички недостатъци и липси, Бог е притежателят на безпределната и единствена сила. Не съществува равно и подобно на Него същество.

От цитатите тук ясно се вижда как Исус (м.н.) е изпълнявал заповедите на Бог относно служенето единствено Нему. Оттук също се разбира колко погрешно е вярването в троицата, което приема Исус (м.н.), който служи единствено на Бог, като равен на Него. (Пречист е Бог.)

Исус (м.н.) се молел на Бог

Друго доказателство, отричащо истинността на вярата в триединството, са искрените молитви на този благ човек към Господа. Човек, който се моли, означава, че е приел съществуването и единствеността на Бог, безпомощността си пред Него, че единствено Бог би могъл да му помогне и че няма друга сила, пред която да се прекланя, освен на Него. Молитвата е една от най-добрите форми на израз на дълбоката отдаденост пред Бог, на осъзнаване на собствената си безпомощност пред Господа. Господ е превисоко над всички несвършени качества и притежава безпределна сила. Цялата мощ във вселената Му принадлежи. Помощ и опрощение се търси само и единствено от Бог, от който всеки е зависим, но Който не е зависим от никого. Молитвите на Исус (м.н.) също са един от най-искрените показатели за покорството му пред Бога и силната богобоязън, която притежава. Според съобщеното в Евангелието Исус (м.н.) се е молел на Господа както за да иска нещо, така и в знак на благодарност. Той е знаел, че единствената и безусловна сила, която може да изпълни желанията му, е Бог:

„И като се поотдалечи, падна на лицето Си, молеше се...” (Матей, 26/39)

„Тогавата, като заповяда на народа да насяда на тревата, взе петте хляба и двете риби, погледна към небето и благослови...” (Матей, 14/19)

„И като разпусна народа, Той се качи на планината, за да се помоли насаме; и вечерта остана там самичък.” (Матей, 14/23)

„А сутринта, като стана в тъмни зори, излезе и се отдалечи в самотно място, и там се молеше.” (Марко, 1/35)

„И като се отдели от тях, отиде на планината, за да се помоли.” (Марко, 6/46)

„...Той казва на учениците Си: поседете тук, докле се помоля.” (Марко, 14/32)

„През ония дни Исус възлезе на планината, за да се помоли, и прекара цяла нощ в молитва към Бога.” (Лука, 6/12)

„И когато Исус беше на едно място и се молеше, след като свърши молитвата, един от Неговите ученици Му рече: Учителю, научи ни да се молим, както и Йоан научи учениците си.” (Лука, 11/1)

„Но аз се молих за тебе, да не отслабне твоята вяра; и ти, когато се обърнеш, утвърди братята си.” (Лука, 22/32)

В един аяят от Корана също се съобщава за искрената молитва, която Исус (м.н.) извършвал, възхвалявайки Бога с най-прекрасните Му имена, така:

„Рече Иса, синът на Мариам: „О, Аллах, Господи наш, спусни ни трапеза от небето! Тя ще е за нас празник, за първия и за последния от нас - знамение от Теб. И ни нахрани! Ти си Най-добрият от даващите препитание.” (Коран, 5: 114)

Бог изпълнил тази молитва на Исус (м.н.) и повелил така:

„Рече Аллах: „Аз ще ви я спусна, ала който от вас след това отхвърли вярата, ще го измъчвам с мъчение, с каквото не съм измъчвал нито един от народите.” (Коран, 5: 115)

Исус (м.н.) се помолил на Бог и поискал от Него да му спусне трапеза. Бог приел тази негова молитва и изпълнил желанието му. Но не трябва да се забравя, че Исус (м.н.) не притежава независима и специална сила, с която да изпълни това чудо. Той е изключително свят раб, който е поел пророческия дълг да показва на хората безпределната творческа сила на Бог.

В Евангелието Исус (м.н.) е наречен „Божий пратеник”

В същността на вярата в троицата стои идеята за виждане на Исус (м.н.) не като пратеник, който предава Божието послание, или като изпратен от Бог раб, както всички останали пророци, а като „Божий син” (Пречист е Бог). В Евангелието обаче се обяснява как Исус (м.н.) е пратеник,

който проповядва Божието откровение, който призовава хората да повярват и да се подчинят на Бога. В своите проповеди Исус (м.н.) също постоянно казва, че е „изпратен пророк”. Особено забележителни са думите: „Аз им предадох Твоето слово” (Йоан, 17/14), които Исус (м.н.) отпратил към Бога. Той е пророк като Соломон (Сулайман), Моисей (Муса), Давид (Дауд), Мохамед (Бог да ги благослови и с мир да ги дари), пратеник, който проповядва Божието слово. Нещо повече, в Евангелието се съобщава за следните думи на Пророка Моисей (Муса) (м.н.): „Господ, Бог ваш, ще въздигне вам измежду братята ви Пророк като мене” (Деяния, 7/37). Една част от обясненията на Евангелието, потвърждаващи пророчеството на Исус (м.н.), са следните:

„Който Ме не люби, не спазва словата Ми; а словото, що слушате, не е Мое, а на Бог, Който Ме е пратил.” (Йоан, 14/24)

„Ако не върши делата на Господа, не Ми вярвайте; ако пък върши, макар на Мене и да не вярвате, на делата повярвайте...” (Йоан, 10/37-38)

„Тогавя човеците, като видяха чудото, направено от Исуса, рекоха: „Този е наистина пророкът, който има да дойде на света.” (Йоан, 6/14)

„... Който беше пророк, силен на дело и слово пред Бога и целия народ.” (Лука, 24/19)

„... не знаят Оногова, Който Ме е пратил.” (Йоан, 15/21)

„Бог, като възкреси слугата Си, първо до вас го изпрати, за да ви благослови, като отвърща всеки от вас от нечестието ви.” (Деяния, 3/26)

„А вечен живот е това, да познават Тебе, Едного Истиннаго Бога, и пратения от Тебе Исуса Христа; Аз Те прославих на земята, свърших делото, що Ми бе дал да изпълня... Явих Твоето име на човеците, които си Ми дал от света; те бяха Твои, и Ти Ми ги даде, и спазиха Твоето слово. Сега разбраха, че всичко, що си Ми дал, е от Тебе; защото словата, що си Ми дал, предадох им ги, и те приеха и разбраха наистина, че съм от Тебе излязъл, и повярваха, че Ти си Ме пратил.” (Йоан, 17/3-8)

„Истина, истина ви казвам: който приема, когото ме пратя, мене приема; а който приема мене, приема Оногова, Който ме е пратил.” (Йоан, 13/20)

„... и не дойдох от Себе Си, но има един Истински, Който ме е пратил, и Когото вие не познавате. Аз пък Го зная, защото съм от Него, и Той ме е пратил.” (Йоан, 7/28-29)

„Той (Исус) им каза: „Да идем в близките села и градове, та и там да проповядвам, защото затова съм излязъл.” (Марко, 1/38)

„Исус им отговори и рече: „Делото Божие е това - да повярвате в оногова, когото е Той пратил.“ (Йоан, 6/29)

„Защото тоя, когото Бог е пратил, говори Божии слова...“ (Йоан, 3/34)

„... но Тоя, Който ме е пратил, е истински, и което аз съм слушал от Него, това и казвам на света.“ (Йоан, 8/26)

„... Той им рече: „Аз имам храна да ям, която вие не знаете.“ Поради това учениците думаха помежду си: „Да не би някой да му е донесъл да яде?“ Исус им казва: „Моята храна е да изпълнявам волята на Оногова, Който ме е пратил, и да извърша Неговото дело.“ (Йоан, 4/31-34)

Същността на проповедта на Исус (м.н.): Вяра и подчинение пред Бога

Според вярата в троицата първостепенното условие на Християнството е вяра в Исус (м.н.) и който не вярва в триединството, не е истински Християнин. В Евангелието обаче има много ясни обяснения, които доказват неверността на това твърдение. И най-вече проповедите на Исус (м.н.), които са основани само на призоваването на хората да повярват единствено в Бога. Исус (м.н.) отстранявал въпросите, съмненията, недоверчивото поведение на хората около него, като ги призовавал да се подчинят на Господа.

„А Исус в отговор му каза: Писано е: „На Господа твоя Бог да се кланяш, и само Нему да служиш“.“ (Лука, 4/8)

„Истина, истина ви казвам: „Който слуша словото ми и вярва в Оногова, Който Ме е пратил, има живот вечен, и на съд не дохожда, а е минал от смърт към живот.“ (Йоан, 5/24)

„Никой не може да слугува на двама господари: защото или единия ще намрази, а другия ще обикне; или към единия ще се привърже, а другия ще презре. Не можете да служите на Бога и на мамона (парите).“ (Матей, 6/24)

„А Исус му отговори: „Възлюби Господа, Бога твоего, с всичкото си сърце, и с всичката си душа, и с всичкия си разум.“ (Матей, 22/37)

„Един от книжниците, като чу препирните им и като видя, че Исус им отговаряше добре, приближи се и го попита: „Коя е първа от всички заповеди?“ А Исус му отговори: „Първа от всички заповеди е: „Слушай, Израилю! Господ, Бог наш, е един Господ, и възлюби

Господа, Бога твоего, от всичкото си сърце, и от всичката си душа, и с всичкия си разум, и с всичката си сила.” Тази е първа заповед. Втора, подобна ней, е: „Възлюби ближния си като себе си.” Друга заповед, по-голяма от тия, няма.” Книжникът му рече: „Добре, Учителю! Ти право каза, че Бог е един, и няма друг, освен Него.” (Марко, 12/28-32)

„И тъй, отместиха камъка. А Исус подигна очи нагоре и рече: „Господи, благодаря Ти, че ме послуша. Аз знаех, че Ти винаги ме слушаш; но това казах заради народа, който стои наоколо, за да повярват, че Ти си ме пратил.” (Йоан, 11/41-42)

„А Исус извика и рече: „Който вярва в мене, не в мене вярва, но в Този, Който ме е пратил. И който гледа мене, гледа Онзи, Който ме е пратил. Аз дойдох като светлина на света, за да не остане в тъмнина никой, който вярва в мене. И ако чуе някой думите ми и не ги пази, аз не го съдя; защото не дойдох да съдя света, но да спася света. Който ме отхвърля, и не приема думите ми, има кой да го съди; словото, което говорих, то ще го съди в последния ден. Защото аз от себе си не говорих; но Бог, Който ме прати, Той ми даде заповед, какво да кажа и що да говоря. И зная, че онова, което Той заповядва, е вечен живот. И тъй, това, което говоря, говоря го така, както ми е казал Бог.” (Йоан, 12/44-50)

Както се вижда и в цитатите от Евангелието по-горе, Исус (м.н.), както всички останали пророци, е благословен раб, който се е отдал от цялото си сърце на Бог. Той е предал на хората Божието откровение, призовал ги е да повярват само и единствено на Бога. По време на живота си на земята той се е сблъсквал с много тежки условия и въпреки наличието на множество хора, противници на религията, които се опитвали да попречат на проповедничеството му, той проявил изключително търпение и продължил да съобщава Божията религия. Със силната си богобоязън до последно е призовавал хората да повярват и да се подчинят на Бог, твореца на цялата вселена. Всичко това ясно показва, че Исус (м.н.) не е Божий син (Пречист е Бог), а пророк, който носи на народа си благи вести от Бог, който ги предупреждава относно Съдния ден, призовава ги към добрите морални ценности и да се откажат от всякакъв вид тесногърдие. Не само Исус (м.н.), но и първите Християни, които слушали неговите проповеди, изпълнявали препоръките му и вървели по пътя на този свят човек, също като Исус (м.н.) били единобожни. Натискът, на който били подложени, не успял да ги обезкуражи и по никакъв начин не се отклонили от пътя на Исус (м.н.) във вратата само и единствено в Бога. Тези хора са Назаряните.

Назаряните: Искрените Християни, съблюдаващи проповедите на Исус (м.н.)

Исус (м.н.) оставил след себе си една правоверна общност от вярващи. Според Новия завет общността, състояща се от избраните от Исус (м.н.) дванадесет на брой апостоли, семейството на Исус (м.н.) и останалите Юдеи, които му повярвали, била наричана от останалите Юдеи „Назаряни” (според различни преводи „Назаретци” или „Назаретяни”).¹¹ Смята се, че това название произлиза от използвания в Евангелието относно Исус (м.н.) израз „Исус Назарянинът” („Исус Назарецът”) или пък произхожда от един и същи източник с този израз.

Назаряните продължавали да съблюдават Стария завет и заповедите на Пророка Моисей (Муса) (м.н.), спазвали законите и забраните на Юдейската вяра. Най-съществената разлика, която разграничава Назаряните от останалите Юдеи, е усвояването на донесената от Исус (м.н.) нова религия и приемането му като пророк и Месия. Те вярвали в това, че Исус (м.н.) е пророк, за който е съобщено по-рано от Моисей (Муса) (м.н.)¹² и е изпратен от Бог, за да напъти Юдеите по правия път и да почисти религията им от суеверните вярвания. След възнесението на Исус (м.н.) при Бог Назаряните положили всички усилия, за да разпространят донесеното от него послание. „Деяния на апостолите”, която се смята за най-важната книга на Новия завет след Евангелията, ни предоставя важни сведения по този въпрос.

Посланието на Назаряните

Според написаното в „Деяния на апостолите” учениците на Исус (м.н.) след възнесението на пророка при Бог били изложени на голям натиск. Тогавашните Юдейски първосвещеници гледали на тях като на еретична секта и искали, доколкото им позволяват силите, да ги заглушат и асимилират. В очите на римляните те също представлявали заплаха. Но натискът и порицанията не ги обезкуражили. Най-голямата тайна за това е несъмнено вярата им в Бога. Тази вяра им донесла и една голяма солидарност и братство. Това е съобщено в „Деяния на апостолите” така:

„А всички вярващи бяха заедно, и всичко им беше общо; продаваха имоти и стока и разделяха ги между всички, всекому според нуждата. И всеки ден единодушно престояваха в храма и, преломявайки по къщите хляб, хранеха се с весело и чисто сърце, като хвалеха Бога и като бяха обични на целия народ. А Господ всекидневно прибавяше към църквата такива, които се спасяваха.” (Деяния, 2/44-47)

В една друга част от книгата солидарността и саможертвата между Назаряните са описани така:

„А множеството повярвали имаха едно сърце и една душа; и никой нищо от имота си не наричаше свое, но всичко им беше общо... голяма благодат беше върху тях всички. Помежду

им нямаше ни един, който да се нуждае; защото, които притежаваха земи или къщи, продаваха ги и донасяха цената на продаденото и слагаха пред нозете на апостолите; и се раздаваше всекому според нуждата. Така, Йосия, наречен от апостолите Варнава, което значи син на утеха, Левит, родом от Кипър, който си имаше нива, продаде я, донесе парите и ги сложи пред нозете на апостолите.” (Деяния, 4/32-37)

Назаряните, които притежавали една толкова голяма вътрешна дисциплина, продължили да предават проповедите на Исус (м.н.) на останалите Юдеи. Когато представяли Исус (м.н.) пък, казвали, че той е последният пророк, изпратен на Юдеите от Бог. В „Деяния на апостолите” е предаден един от разговорите на Св. апостол Петър с една група Юдеи в храма на Соломон (Сулайман) (м.н.):

„И сега, братя, аз зная, че вие, както и началниците ви, сторихте това от незнание; но Бог по тоя начин изпълни това, което беше предизвестил чрез устата на всичките пророци, че Неговият Христос ще пострада. И тъй, покайте се и се обърнете, за да се заличат греховете ви, за да дойдат времена за прохлаждане от лицето на Господа, и Той да прати предсказания вам Исуса Христа, когото небето трябваше да прибере до онова време, докато се възстанови всичко, що бе говорил Бог чрез устата на всички Свои свети пророци отвека. Моисей бе казал на отците: „Господ, Бог ваш, ще въздигне вам от братята ви Пророк като мене: Него слушайте за всичко, каквото ви каже; и всяка душа, която не послуша тогова Пророка, ще бъде изтребена измежду народа”.

И всички пророци от Самуила и след него, колкото души са говорили, също тъй предизвестиха тия дни. Вие сте синове на пророците и на завета, който Бог бе заветал на отците ви, думайки на Авраама: „И в твоето семе ще бъдат благословени всички земни племена”. Бог, като възкреси Служителя Си, първо до вас Го изпрати, за да ви благослови, като отвърща всеки от вас от нечестието ви.” (Деяния, 3/17-26)

От тези цитати виждаме, че Св. апостол Петър говори за Исус (м.н.) като за „Божий служител” и подчертава, че той е пророк. На хората се съобщава, че Исус (м.н.) е пророк, за който Пророкът Моисей (Муса) (м.н.) е съобщил, и никъде не се използва израз като „Божий син”. Също така не се съобщава нищо и за вярването в троицата, нито пък за тъй нареченото обожествяване, приписвано на Исус (м.н.). (Пречист е Бог.)

Натискът срещу Назаряните

Според разказаното в „Деяния на апостолите” Юдейските първосвещеници от онова време били обезпокоени от Назаряните и с нарастване на разпространението на проповедите им това

безпокойство също се увеличило. Както Юдейските свещеници, така и провокираните от тях римски управници приели Назаряните за опасна от „политическа гледна точка” група и ги взели под прицел. Според историческите архиви потисническата политика, упражнявана срещу Назаряните, постепенно нараствала. Многократно били арестувани, бити с камшик и предупреждавани да не споменават името на Исус (м.н.). През 48-49 г. сл. Хр. арестуването и наказването на Назаряните много се увеличило. И накрая около 62-65 г. сл. Хр. водачът на Назаряните бил арестуван и убит. Причината, поради която Назаряните не се разбирали с останалите Юдеи и особено с водещите книжници (Садукеи и Фарисеи), според Евангелията била, че тези книжници **„престъпвали Божието слово заради традицията си, която предавали от поколение на поколение”**. (Марко, 7/13)

Според Новия завет най-характерната особеност на тази общност, която живеела под водачеството на близките роднини на Исус (м.н.) и апостолите, била вярата им „само и единствено в Бог”. **За Назаряните Исус (м.н.) бил благословен Божий пратеник. Вярата в троицата обаче не означавала нищо за тях.** За тях имало значение единствено донесеното от Исус (м.н.) послание. Ето защо в Назарянските писания, например в „Сборното писание на Св. апостол Яков” от Новия завет, съществува постоянен призив към вяра в Бога и е акцентирано повече на религиозните понятия.

В годините между 48 и 49 сл. Хр. римският управител на Юдея разпънал на кръст много на брой Назаряни. Смятало се, че Назаряните имали роля във всякакъв вид бунтовнически действия, предприети срещу Рим. Натискът продължил и през 50-те години. През 65 г. сл. Хр. Назарянската общност напуснала Йерусалим и се преселила към Месопотамия.

„Еретици” и Ебионци

След второто столетие в ръкописите на главите на Църквата за Назаряните започнало да се говори като за „еретична” секта. Едно от важните имена на Църквата Юстин Мартир в текст, написан от него през 150 г. сл. Хр., споменава за секта, която признава Исус (м.н.) за Месия, но въпреки това го приема за нормален човек, т.е. не го смята за „Божий син” (Пречист е Бог). Мартир бил подчертал още едно нещо, а именно, че тези хора били оклеветявани от защитниците на троицата и отношенията между двете страни били доста влошени.¹³

Около половин век след това Католическият свещеник Иринеи публикувал заявлението си със заглавие „Отговори за еретици” (*“Adversus Haereses”*). Начело на „еретиците”, които Иринеи най-много критикувал, било едно общество, което той определил като „Ебионим”

(“Ebionim”). Думата „Ебионим” е множественото число на думата „Ебион” на иврит и има значение на „бедняци”.

Според Иринея причината, поради която обществото на Ебионците било „еретично”, било вярването им в това, че Исус (м.н.) е нормален човек. Освен това, отново според Иринея, те все още напълно стриктно спазвали всички правила на Юдейските заповеди, а измежду четирите Евангелия приемали само това на Матей.¹⁴ От писмените източници става ясно, че това Ебионско общество всъщност били Назаряните. Главите на Църквата използвали термините „Ебионци” и „Назаряни” за обозначаване на едно и също общество. Така например в края на 4-ти век църковният писар на име Епифаний в изявление, написано от него, употребява думите „Назаряни” и „Ебионци” в един и същи смисъл и за обозначаване на едно и също общество, като ги редува. Според Епифаний **„ереста” на това общество произлиза от това, че отричат „божествеността” на Исус (м.н.) и го представят като нормален човек.** Епифаний също така подчертава, че тези хора използват не утвърдените от Църквата книги на Новия завет, а „други версии” на тези книги.¹⁵

Това, че Ебионците гледат на Исус (м.н.) като на човек и не притежават вярване, с което да му приписват божественост, е подчертано в статия със заглавие *„Изгубените Евангелия”* (“*The Lost Gospels*”), публикувана на 22 декември 2003 в списание *Тайм*, така:

„Ебионците вярвали в Исус (м.н.), но както казва (изследователят) Ехърман, „те го приемали като Юдейски Месия, изпратен на Юдеите, както е съобщено в Юдейската свята книга”. Исус (м.н.), в когото вярвали Ебионците, не е бил част от троицата. Те защитавали възгледа, че той е бил човек и характерната му особеност е била усъвършенстването на Юдейските религиозни закони.”¹⁶

Напусналите Йерусалим Назаряни се преселили към Сирия и в следващите няколко столетия продължили съществуването си в Месопотамия. Но въпреки че Назаряните живели по тези земи като едно общество, Назарянското учение постепенно се разпространило и достигнало до една много по-отдалечена територия. В областите, където Римокатолическата Църква не могла да достигне поне до първите четири столетия на Християнството, се развили разнообразни Християнски фракции, следващи Назарянското вярване. Най-известното от уж противните на Християнството движения, което съхранило учението на Назаряните или поне се повлияло от него, било „Арианството”, което получило името си от презвитера на Банеалис Арий и на което обърнахме внимание в предходните глави.

АВТОРИТЕ НА ЕВАНГЕЛИЯТА НЕ СА БИЛИ СВИДЕТЕЛИ НА ЖИВОТА НА ИСУС (М.Н.)

Хората, които не притежават достатъчна информация относно Християнството, си мислят, че текстовете на Евангелията са написани по времето на Исус (м.н.) и се основават напълно на неговите думи. Това обаче не е истина. Евангелието е приведено в писмена форма много след Исус (м.н.). **Предполага се, че Евангелието на Марко е написано през 70 г. сл. Хр., на Матей през 80 г. сл. Хр., на Лука през 90 г. сл. Хр., а Евангелието на Йоан през 90-100 г. сл. Хр.** Останалите Евангелия са написани също в този промеждутък от време. Формирането на една обща книга от съществуващите по онова време множество Евангелия става по времето на Никейския събор.

Основните Християнски източници, към които можем да се обърнем за сведения относно живота на Исус (м.н.), са четирите Евангелия и останалите книги, формиращи Новия завет, написването на които е започнало около 30-35 години след възнесението на този свят човек при Бог.

Както научаваме от историческите източници и разказите в Евангелието, след възнесението на Исус (м.н.) при Бог първите Християни започнали да предават устно на хората думите и деянията на Исус (м.н.). Според изследователите, като се имат предвид условията, в които се намирали първите Християни, твърде вероятно е да са прибавяли нов смисъл в думите на Исус (м.н.), да са изменяли до известна степен някои от сведенията, които устно предавали, когато влизали в спор с Юдейските свещеници, отричащи Исус (м.н.), или римляните. С това първите Християни искали да запазят жива вярата в Месията, да засилят вярата в Исус (м.н.), да разпространят бързо Християнството и да премахнат отчаянието, появило се сред хората поради нарасналото потисничество. Поради тази причина, тълкувайки думите и действията на Исус (м.н.), те имали за цел да предизвикат нов ентузиазъм и вълнение. Това можели да постигнат единствено предавайки на хората Божиите слова и мъдрите проповеди на Исус (м.н.). Обаче не станало така и Божието откровение по-късно претърпяло изменения, а думите на Исус (м.н.) били изтълкувани по много погрешен начин, били отдалечени от същността им. Ето в този процес уважението към Исус (м.н.) било изтълкувано погрешно и накрая твърде вероятно е възникнала заблуда за обожествяването му. (Пречист е Бог.) Този възглед в общи линии се приема и от съвременните западни изследователи.¹⁷ С течение на времето апостолите също започнали да умират един след друг и някои Християни, за да предотвратят изчезването на проповедите на Исус (м.н.), вероятно започнали да оформят текстовете на Евангелията, вписвайки това, което си спомнят от думите и действията на Исус (м.н.), допълвайки се един друг.¹⁸

Рудолф Бултман е един от изтъкнатите специалисти по Новия завет на 20-и век. В произведенията си прави много разнообразни коментари относно написването на Евангелията. Бултман казва, че **„Синоптичните Евангелия (Евангелията на Матей, Марко и Лука) били формирани от авторите им, за да изложат хронологичните слухове за живота на Исус (м.н.) чрез събирането на неподредените, взаимно допълващи се кратки истории”**. Но според Бултман **„тъй като тези постоянно повтаряни думи приемали различни форми в различните общества, според нуждите на членовете им, то те се различавали от общество на общество, а дори и в рамките на самото общество”** и **„тъй като думите и действията на Исус (м.н.) били използвани от хората с различни цели, то те придобили различни форми”**. Например през ранните векове понякога били използвани за произнасяне на проповеди или даване на съвети, а понякога като нравствени принципи, които членовете на обществото трябвало да спазват. По този начин Бултман представя как думите и действията на Исус (м.н.) частично са били изменени от първите Християни в резултат на словесните предания. Освен това той твърди, че в текстовете на Евангелието съществуват думи, измислени от самите първи Християни и приписани на Исус (м.н.).¹⁹ Той не смята, че Исус (м.н.) е нарекъл себе си „Божий син”. Според Бултман това название е развито след Исус (м.н.) под влияние на мотивите за **„божествени хора, представяни като синове на боговете; божествата-синове, на които се прекланят в мистичните религии, и спасителните фигури от гностичната митология”**, и е приписано на Исус (м.н.) като една голяма грешка.²⁰ (Пречист е Бог.)

Поради тази причина истината, която голяма част от западните изследователи приемат днес, е, че **Евангелията не са книги, получени от пълното събиране на думите на Исус (м.н.)**. Според тях Евангелията са текстове, **формирани след Исус (м.н.), в които са събрани думите и действията му според условията, възникнали след него**.

Авторите на Евангелията

Въпреки че днес Евангелията са известни под имената на авторите Марко, Матей, Лука и Йоан, те са били написани анонимно. Не се знае със сигурност дали хората с тези имена наистина са написали Евангелията или не. Започнали са да наричат Евангелията с днешните им имена едва след втората половина на 2-ри век сл. Хр. Докато Матей и Йоан са приемани за истинските ученици на Исус (м.н.), Марко е смятан за последовател на Павел, а Лука за един от учениците на Павел. Тоест авторите на Евангелията са личности, които наистина са живели, но не притежаваме никакво доказателство за това дали те са написали Евангелията.²¹ Е. П. Сендърс, който е от известните изследователи на Библията, в книгата си със заглавие *„Историческата фигура на Исус”* (*“The Historical Figure of Jesus”*) обяснява написването на Евангелията по следния начин:

„Наличните доказателства показват, че Евангелията са останали без име до втората половина на втори век... Евангелията, които притежаваме, се отнасят към първата половина на втори век. Но винаги като анонимни. През около 180 година изведнъж се споменават имена. Тогава е имало много Евангелия, а не само четири, както имаме днес, и Християните е трябвало да определят кое от тях да е авторизирано. Това е било голям проблем, защото са съществували доста различия от идейна гледна точка. А кои са спечелили знаем: спечелили са Християните, които смятали, че тези четири Евангелия – ни по-малко, ни повече – са надеждни записки за Исус.”²²

В една друга своя статия Сендърс описва така процеса на озаглавяване на „анонимно” написаните Евангелия:

„През средата на 2-ри век сл. Хр. са съществували безброй много екземпляри на Евангелието. За да решат кои от тях са достоверни, Християнските упълномощени лица се заловили с озаглавяването им. Ето така на четирите Евангелия, които днес са приемани за достоверни от Църквата, са поставени имената Марко, Матей, Лука и Йоан.”²³

Авторът на книгата *„От Исус до Христос, Произходът на Новия завет, Изображенията на Исус”* (“*From Jesus to Christ, The Origins of the New Testament, Images of Jesus*”) Паула Фредриксън обобщава тази ситуация така:

„Една част от думите на Исус (м.н.), които днес са на гръцки, са събрани и приведени под формата на документ, който в момента е в неизвестност. Съвременните изследователи дали името „Q” на този документ. Устните предания – чудеса, притчи, легенди и др. – пък били събрани от различни Християнски общества, нараснали, удвоявайки се, и се предавали от ръка на ръка. Една част от тях били написани на хартия от Християни, които не били Юдеи, през 70-те години. Тези хора не били писатели и не създали някакво произведение. Те само написали на хартия историите, които били разказвани. В резултат на това се родило и Евангелието на Марко.”²⁴

Друго нещо, на което Паула Фредриксън обръща внимание, е езикът, използван в Евангелията. Накратко Фредриксън казва така:

„Исус (м.н.) говорел на арамейски език и проповядвал на Юдеите, Палестинците и преселниците, говорещи арамейски. Езикът на хората, които играят роля за разпространяване на Евангелията обаче, бил гръцки. **Устната проповед на Исус (м.н.) и всичките му деяния били преведени на гръцки отново устно. Не можем обаче да сме сигурни в надеждността на тези преводи.** Проведените психологически и антропологически изследвания върху словесните източници показват, че тези източници са твърде ненадеждни от историческа гледна точка. Не е възможно да не бъде допусната грешка по време на

предаването. Това е така, защото този, който наблюдава и предава, е човек. Ако тези сведения, преди да бъдат записани, са достигнали до човека, който ги записва, предавани от много хора, то тогава при всяко звено са извършени различни допълнения, корекции и промени. Следователно **сведенията относно Исус (м.н.), предадени устно, ни дават информация за това, което наистина е казано в Евангелието и което наистина се е случило по онова време.** Но в същото време сме принудени да приемем, че при това предаване е възможно да са настъпили промени.”²⁵

Един друг изследовател на Библията, Джон Доминик Кросман, в значителната си творба „*Раждаване на Християнството, Разкриване на това, което се е случило през годините след екзекуцията на Исус*” (“*The Birth of Christianity, Discovering what happened in the years immediately after the execution of Jesus*”) прави следните коментари относно авторите на Евангелията:

„Как можем да използваме Евангелията като достоверен източник на информация относно Исус (м.н.)? **Евангелията са дословно мнения на авторите си. Зад тях пък стоят личности с неизвестни имена от народа, който говори за Исус (м.н.). В тези мнения пък съществуват следи от думите и действията на Исус (м.н.).** За събиране на достоверните сведения относно Исус (м.н.) трябва да се премине през две трудни фази. Едната от тях е откриването на това кои от тях принадлежат на Исус (м.н.). Втората стъпка пък е пригаждането им към историческата структура на Юдейския свят през 1-ви век.”²⁶

„**Нещата, които Исус (м.н.) устно е обяснявал, вече напълно са изчезнали.** Словесните изречения, като изискване на структурата си, са временни и живеят много кратко време. Живеят само в паметта на слушателите и възпроизвеждането им зависи изцяло от паметта... Дори писменото предание преминава през промени и се развива. Това ни пречи да приемаме Евангелията като точно записан словесен разказ: при привеждане на преданията в писмен вид те може да са изменени. Освен това тази промяна не е останала ограничена само със Синоптичните автори...”²⁷

Нито авторите на Евангелието, нито пък авторите на останалите части на Новия завет са свидетели на събитията, които описват. Авторите на Евангелието са хора, които са привели във вид на текст устното и писмено предание, предавано от поколение на поколение през няколкото десетилетия след Исус (м.н.). Поради тази причина различните специалисти, извършващи проучвания върху тези текстове от векове, подчертават това, че за достигането на Евангелията в днешния им вид са изиграли роля множество различни влияния. В една статия това влияние е обяснено така:

„Оригиналните спомени за Исус (м.н.) от първа ръка са били съхранени, подобрени, развити, възвеличени и частично променени по различни начини чрез (1) усилията на Християните да превърнат религиозния си водач в универсално правоспособна религиозна личност с цел възвеличаването му, чрез (2) езичните божествени мотиви от периода, в който са били записани, чрез (3) противопоставянето на първата църква, съставлявана от Християни с не-Юдейски произход, на централното Юдейство, от което се отделила, чрез (4) споровете, появили се в различните течения на самото Християнско общество, и чрез (5) представянето на събитията, случили се по време на живота на Исус (м.н.), като сбъждане на обещанията на пророците от Стария завет, и по този начин изобразяването му като изпълнител на пророчеството на Стария завет... **Освен това, поради причината, че Евангелията са написани от първата църква, която се борела да устои както срещу натиска на Юдеите, така и срещу потисничеството на Римската империя, и поради ситуацията, в която се намирала, съдържанието им не били самите думи и действия на Исус (м.н.), а тълкувания на думите и действията му, направени от първата църква в унисон на борбата ѝ с опонентите.** От това наистина става ясно, че сведенията, представени от Евангелията, са твърде недостатъчни за написването на биография на Исус (м.н.). Ето поради тази причина, разглеждайки позицията и статута на Исус (м.н.) при тълкуването на четирите Евангелия, трябва да вземем под внимание вярата, идеите, убежденията, предразсъдъците и споровете, живота на първите Християнски общества, чието отражение може да бъде открито както в Евангелията, така и в останалите книги на Новия завет... **Отново при изследване на позицията на Исус (м.н.) не трябва да забравяме също така, че Евангелията, които са основен източник, са написани 40-60 години след Исус (м.н.) в обстановка, доста по-различна от тази, в която той е живял, и то не на майчиния му език арамейски, а на гръцки...** С една дума, Евангелията са книги, които са съставени не от учениците на Исус (м.н.), които лично са били свидетели на думите и деянията му, а от хора, които са станали Християни по-късно, и са изготвени така, че да отговарят на настъпилите с течение на времето нови обстоятелства. **Тоест Евангелията не са предания за думите и действията на Исус (м.н.) от първа ръка, а напротив, основават се на втора, а дори и на трета ръка предания.**”²⁸

Тази историческа истина, на която е обърнато внимание в статията, е от изключително значение. Независимите изследователи, които проучвали текстовете на Евангелията, сравнявайки ги помежду им, обръщат внимание на един и същи момент: четирите Евангелия се различават доста помежду си.

Разликите между четирите Евангелия

Според общото мнение четирите Евангелия – на Матей, Марко, Лука и Йоан, изброени в тяхната последователност, са написани в периода между 65 и 100 г. сл. Хр. (Някои изследователи дават и по-късни дати като 75-115 г. сл. Хр.²⁹) Това означава, че най-ранната от тези книги е написана около 30 години след възнесението на Исус (м.н.) при Бог.

Както споменахме преди малко, изследователите не вярват, че книгите, които са написани толкова късно, могат да отразяват напълно правилно живота и проповедите на Исус (м.н.). Въпросът, на който акцентират обаче, е вероятността авторите на Евангелията да са изобразили Исус (м.н.) не такъв, какъвто е бил в действителност, а какъвто те си го представят във въображението си.

Първите три от тези четири Евангелия, т.е. тези на Матей, Марко и Лука, до голяма степен си приличат. Поради тази причина според Християнските традиции те са обозначени като „Синоптични Евангелия”. (Синоптичен има значението на „от едно и също око” и изразява общата гледна точка между трите Евангелия.) Евангелието, което от историческа гледна точка е написано най-рано, въпреки че в Новия завет е поставено на второ място, е това на Марко. Приема се, че докато пишат своите Евангелия, Матей и Лука ползват като източник Марко, но правят някои допълнения към него.

Четвъртото Евангелие - това на Йоан, пък притежава някои моменти, по които силно се различава от Синоптичните Евангелия. Някои от разказаните в Евангелието на Йоан събития не се съдържат в останалите три или в тях тези събития представят обратното. Нещо повече, едно разказано от Йоан събитие в другите три Евангелия е разказано по напълно различен начин. Синоптичните Евангелия също на моменти си противоречат.

Изследователите на Новия завет, посочвайки, че четирите Евангелия наблягат на различни една от друга теми, че стиловете на авторите са се отразили в текстовете и че четирите Евангелия съдържат множество исторически противоречия, акцентират на факта, че не е възможно всеки пасаж от Евангелията да се приема дословно като думи на Исус (м.н.). Според това твърдение четирите Евангелия, написани от Матей, Марко, Лука и Йоан, били написани с различна цел и били насочени към различни общества. Според стиловете на текстовете на Евангелията Християнските изследователи ги определят така:

Евангелие на Матей: Написано е за Юдеите и поради тази причина в повечето случаи за Исус (м.н.) се говори като за „Цар Месия, син на Давид и Авраам”.

Евангелие на Марко: Написано е за гърците и поради тази причина акцентира предимно на силата, властта и служенето. За Исус (м.н.) се говори като за „Божий слуга, който върши велики дела”.

Евангелие на Лука: Написано е за всички останали хора. Поради тази причина са подчертани възвишеният морал и човешките страни на Исус (м.н.). За Исус (м.н.) се говори като за „Адамов син, другар на хората“.

Евангелие на Йоан: Написано е много след останалите три книги. То е написано, за да даде отговор на реакциите и въпросите, възникнали в рамките на този период. Поради тази причина е акцентирано на чудотворствата на Исус (м.н.). Изразите от вида на „Божий син“ (Пречист е Бог) се съдържат по-скоро в тази книга. За Исус (м.н.) се говори като за „Дошлият от небесата“.³⁰

От историческа гледна точка най-ранното Евангелие е това на Марко, а най-късно написаното на Йоан, като между тях съществуват големи разлики. Ако разказаното от Марко и Йоан бъде прието за исторически архив, то тези различия лесно могат да бъдат обяснени. Това е така, тъй като едно и също събитие е написано от двама различни човека и има две различни описания. Едното от тези описания е написано 40-45 години, а другото 60-65 години след събитието.

Относно разликите между Евангелията някои Християни правят изказвания като „въпреки малките разлики в крайна сметка се разказва едно и също събитие“. Но в действителност важното са именно тези разлики. Защото тези разлики показват, че текстовете, написани от авторите на Новия завет, са написани по нормален, човешки начин: Чули са някои устни предания относно Исус (м.н.) и след това под въздействието на своята култура, вяра, знания или предразсъдъци са написали Евангелията. Поради тази причина **тези текстове са „човешки“, а не „Божествени“.** **Поради тази причина те трябва да бъдат приети като „исторически източници, в които е вероятно да съществуват правверни части“.**

Според Християнското вярване текстовете на Евангелията са написани от различни хора, но те са направили това по „Божие вдъхновение“. Съгласно с това всички книги, съдържащи се в Новия завет, всеки един ред в тях се приема за верен. Противоречията в Евангелията обаче правят това невъзможно и обезсилват твърдението, че тези книги са основани изцяло на Божието откровение. Обясняването на едно и също събитие по различни начини пък ни показва, че това обяснение е плод на човешката памет, разум, предубеждения и очаквания.

Когато разгледате Християнските източници, ще видите, че се правят опити това различно изложение в четирите Евангелия на Новия завет да бъде изтълкувано като „допълващи се помежду си части“. По тази логика всяко едно Евангелие би трябвало да представя „различна страна на Исус (м.н.)“. Това обаче не е вярно. Пред нас има четири различни текста и четири различни изложения, защото представите за Исус (м.н.) на хората, които са написали тези текстове, са различни. Според съвременните изследователи на Библията авторите са ползвали като източници истински сведения относно Исус (м.н.) и дори и оригиналното Евангелие,

спуснато на Исус (м.н.), но са интерпретирани това откровение според собствените си вярвания, оформили са го наново или са го разширили, внасяйки допълнения. В своето произведение „*Kой е Исус? Отговори на въпросите ви относно историческия Исус*” (“*Who is Jesus? Answers to Your Questions About the Historical Jesus*”), написано заедно с Ричард Г. Уотс, Джон Доминик Кросан, който заема съществено място сред тези изследователи, прави следния коментар относно разликите между текстовете на Евангелията:

„Всъщност в основата на проблема стои това, че притежаваме четири Евангелия. Това е така, тъй като, когато прочетем определени деяния или притчи, или истории в няколко различни версии, не бихме могли да пропуснем несъответствието помежду им. Отначало разумът ни насърчава да кажем така: „Очевидците си спомнят едно и също нещо по различни начини”. Но е много ясно, че когато Евангелията на Матей и Лука са били писани, пред авторите е имало разгърнати екземпляри на Евангелието на Марко (Първото Евангелие от Новия завет). **Тоест Евангелията на Матей и Лука не са независими източници по отношение на историите относно Исус (м.н.), а различни версии на това на Марко.** Това означава също, че версиите отразяват индивидуалните религиозни (теологични) виждания на авторите на Евангелията. С други думи, **всяко едно Евангелие е по-скоро тенденциозно тълкуване, отколкото биография на Исус (м.н.)...** Ние имаме голям проблем с всичките различия между Евангелията на Матей, Марко, Лука и Йоан, както и с многото други налични Евангелия (Евангелие „Q”, Евангелие на Тома...). Всяко едно Евангелие е специален път за разбиране на Исус (м.н.). Колко ли са близки до историческата истина?”³¹

Както се споменава и в цитата, друг важен факт е това, че четирите Евангелия са книги, избрани измежду повече на брой екземпляри на Евангелието. **Различните Евангелия, като Евангелието на Тома, Евангелието на Мария Магдалина, Евангелието на Петър, Евангелията на Яков и Тома от детинството, Тайното Евангелие на Яков, Евангелието Егертон, Евангелието Оксиринкус (Oxyrhynchus) съдържат различни сведения и тълкувания относно Исус (м.н.).** Експертите смятат, че всички тези Евангелия всъщност произлизат от един оригинален, но изчезнал текст. Инспирирани от немската дума “quelle” (извор, източник), те го наричат „Евангелие Q”. Първото Християнско общество и първите, които комплектували Евангелието, когато събирали думите на Исус (м.н.), извършили нови интерпретации според ситуацията, в която се намирали, политическия натиск и наличните условия, и по този начин посредством разнообразни съкращения и добавки се отдалечили от истинското послание. Историците, които днес извършват проучвания върху Евангелието, са единодушни в това отношение. Паула Фредериксън обобщава периода, през който са написани писанията от Новия завет, така:

„Периодът, през който са написани писанията на Новия завет, е период на преходи от устно предание към писмено, от арамейски към гръцки, от края на времето към средата на времето, от Юдеи към не-Юдеи; от Галилейско море към Юдея и от там към Империята.”³²

Относно възникването на Евангелията са извършени множество проучвания и са написани много разнообразни книги. Изключително голяма част от тези изследователи са съгласни с гореспоменатите идеи. Тоест те твърдят, че не се знае от кого са написани Евангелията, че авторите на Евангелията не са съвременници на Исус (м.н.), и че не може да се придобие абсолютна сигурност в това дали тези текстове са истинските думи на Исус (м.н.) или не. Илейн Пегълс от богословския факултет на Университета Принстън казва: „Относно това кой е написал Евангелията, които наричаме Матей, Марко, Лука и Йоан, не знаем почти нищо.”³³ Авторът на книгата „*Кой написа Евангелията?*” (“*Who Wrote the Gospels?*”) Рендъл Мак-Кроу Хелмс казва: „Марко не е познавал никого, който да е бил съвременник на Исус (м.н).”³⁴

В списание *Ю Ес Нюз енд уърлд рипорт* (*U.S. News & World Report*) на 10 декември 1990 г. бе публикувано изследователско досие, подписано от Джефри Л. Шелър, под заглавие „*Кой написа Библията?*” (“*Who Wrote the Bible?*”). Според Шелър, който се срещнал с мнозина изследователи на Библията: „Експертите са достигнали до заключението, че Библията е изцяло дейност на човешки усилия, че самоличността на авторите ѝ е изчезнала завинаги и техният труд е заличен от продължилите векове преводи и корекции.”³⁵ Коментарите на Шелър относно написването на Евангелието са следните:

„Днес съществуват много малко специалисти по Библията – от либерални скептици до консервативни евангелисти – които вярват, че Матей, Марко, Лука и Йоан в действителност са написали Евангелията. Никъде авторите на текстовете не идентифицират себе си по име, нито твърдят недвусмислено, че познават или са съпровождали Исус (м.н.)... Някои експерти казват, че в рамките на 100 години след възнесението на Исус (м.н.) са настъпили толкова много преработки, че никой не може да бъде напълно сигурен в точността или автентичността на Евангелията, и особено в думите, които авторите приписали на Исус (м.н).”³⁶

В статията си Шелър дава място на идеите на множество теолози. Например Жером Нейри от Семинарията Уестън казва: „Крайното решение е, че ние наистина не знаем със сигурност кой е написал Евангелията.”³⁷ В броя от 8 април 1996 г. на списание *Тайм* (*Time*) е отделено голямо място на този въпрос. Дейвид Ван Бима, авторът на „*Истината за Евангелието*” (“*The Gospel Truth*”), който изложил пред списанието своите виждания, казва следното:

„По-голямата част от учените признават, че Евангелията не са дело на апостолите, а на техни анонимни последователи (или на последователи на тези последователи). Всеки един е представил една доста различна картина на живота на Исус (м.н.). Изглежда, че най-ранното Евангелие е написано около 40 години след възнесението на Исус (м.н).”³⁸

Проф. Е. П. Сендърс обобщава защо смята, че Евангелията са се отдалечили от оригиналния им вид, по следния начин:

- Първите Християни не са тези, които са написали историята за живота на Исус (м.н.), те по-скоро са я използвали и поради тази причина личните части са били запазени, т.е. кратките пасажии относно неговите думи и деяния. Тези части по-късно са били доразвити и поправени от редактори и писатели. А това означава, че ние никога няма да можем да сме сигурни кое съдържание е най-близко до думите и действията на Исус (м.н.).
- Някои материали са били поправени, а други пък оформени от първите Християни.
- Евангелията са написани анонимно.³⁹

Четвъртото Евангелие

За хората, които извършват проучвания относно гръцкото влияние върху Християнските вярвания, четвъртото Евангелие е много голямо доказателство. По-голяма част от учените предпочитат да означават четвъртата поред книга на Новия завет или още наричана от Християните „Евангелие на Йоан” само като „Четвърто Евангелие”. Това е така, тъй като почти всички специалисти не приемат твърдението, че това Евангелие е написано от св. апостол Йоан.

Обясненията на автора на Четвъртото Евангелие относно самоличността на Исус (м.н.) са много различни, стилът му е много различен, думите или събитията, които пресъздава, са много различни. В сравнение със Синоптичните Евангелия то е много по-философско, съдържащо много повече символика и е много по-мистично. По-голямата част от противоречията в Новия завет са и именно между Синоптичните Евангелия и Четвъртото Евангелие. В своето произведение *„Историческата фигура на Исус”* (“*The Historical Figure of Jesus*”) проф. Е. П. Сендърс се спира на разликите между Синоптичните Евангелия и Евангелието на Йоан. Сендърс, давайки за пример някои важни събития от живота на Исус (м.н.), подчертава това, че тези събития са разказани по много различен начин в Синоптичните Евангелия и Евангелието на Йоан. Сендърс казва, че „сме принудени да изберем едно от двете” и завършва изречението си така:

„...Но трябва да наблегнем и на една друга възможност: **може би нито един от авторите не е знаел кое кога се е случило. Най-вероятно са разполагали с няколко объркани сведения и на базата на тях са оформили правдоподобни истории. А към тези истории пък направили някои допълнения.**”⁴⁰

В значителната си творба *„Произход и Развитие на Христологията на Новия завет”* (*“The Origins and Development of New Testament Christology”*) Морис Кейси прави следните коментари:

„В Евангелието на Йоан се забелязва, че фразата „Божий син” е използвана 23 пъти. В Евангелието на Марко този брой е само един. Ако Исус (м.н.) бе използвал това название толкова често, колкото казва Йоан, то дълбоко религиозните Християни също щяха да използват тази фраза множество пъти в Синоптичните Евангелия... В Синоптичните Евангелия обаче не съществуват никакви доказателства в тази насока. **Ако изразът „син” бе най-основният израз, който Исус (м.н.) е използвал, за да изрази своята святост, то апостолите щяха да използват доста често това название, тези думи щяха да бъдат предадени интензивно на Лука и Лука щеше да ги запише всички.**”⁴¹ (Пречист е Бог.)

Кейси изследвал това, защо някои изрази, срещащи се в Евангелието на Йоан и формиращи основите на вярата в триединството, не се откриват в Синоптичните Евангелия. Заключение, до което достигнал, е следното: Ако твърдението, че Исус (м.н.) е „Божий син” (Пречист е Бог), и основащата се на това вяра в триединството беше наистина основа на Християнството, то в думите, в проповедите на Исус (м.н.) трябваше да има много повече доказателства в това отношение. В Синоптичните Евангелия обаче е невъзможно да бъдат открити основите на вярата в троицата. Вместо това обаче идиомът „човешки син” е използван толкова често както в Синоптичните Евангелия, така и в Евангелието на Йоан, че оттук става ясно, че Исус (м.н.) може би често го е използвал. (Бог знае най-добре.) Изследователите на Библията, които твърдят, че изразът „Божий син” не е използван от Исус (м.н.), мислят обратното за израза „човешки син”.

Другата интересна страна на Евангелието на Йоан е връзката му с гръцката философия. В забележителната си статия *„Евангелието на Йоан и погръчването на Исус”* (*“The Gospel of John and the Hellenization of Jesus”*) Джеймс Стил, изследовател на Евангелието, казва следното по този въпрос:

„Евангелието на Йоан е било написано за гръцките Християни в началото на втори век. Тези новоповярвали хора били по-образовани, по-богати, презирали Юдейския народ, който живеел в градовете им, и се радвали на уважението на Рим. **Евангелието на Йоан отстранява отношението към Исус като към Юдейски Месия, което е характерно за по-ранните Евангелия... Правейки това, той създава един образ, който почти не е човешки.** По-ранните Синоптични предания са категорични по отношение на представянето

на Исус като Юдейски Месия, наследник на Давид и есхатологичен предвестник на края на света... Евангелието на Йоан отстрани цялата Юдейска генеалогия (родословие), както и всички указания относно Палестинския и Давидов произход.”⁴²

Другите коментари на Джеймс Стил са следните:

„В Евангелието на Йоан откриваме кулминация на гръцката философия, която е създала образа на Исус, с който сме запознати добре днес. Това е един напълно елинизиран (погръчен) Исус, който е представен като равен на Бог. Евангелието на Йоан е заплетено и мистично. Неговата цел е да пропагандира посланието, че Исус е Самият Бог...”⁴³ (Пречист е Бог.)

Пасажите в Синоптичните Евангелия, в които се приписва божественост на Исус (м.н.), са изключително малко на брой и са отворени за спор. Но както Стил казва, това погрешно вярване е ясно преобладаващо в целия текст на Евангелието на Йоан. В същата си статия Джеймс Стил говори за нагажданията, извършени в четирите Евангелия, с цел т.нар. обожествяване на Исус (м.н.):

„Тук (в Евангелието на Йоан) липсва разказът за раждането на Исус, в пролога ни се съобщава само, че „в началото” Исус е съществувал с Бог и че е бил „изпълнен с благодат и истина”. Йоан смята, че да ни информира за раждането, което е типична особеност на хората, дори и то да е непорочно, не би могло да подобава на Бог, който е Словото. Човешките особености, за които Марк ни известява..., напълно липсват при Йоан. Това е така, защото по времето, когато е било написано Евангелието на Йоан, разказите относно Исус го превърнали в гръцки бог.”⁴⁴ (Пречист е Бог.)

Употребата на обръщенията Отец-Син в стиховете на Евангелието

Преди да разгледаме употребата на тези две обръщения в стиховете на Евангелието, трябва да кажем, че Господ, който притежава безпределна сила и мощ, е пречист от „всички определения, направени от хората, защитаващи вярата в троицата, които са отдалечени от всякакъв вид уважение”, които ще използваме в тази част, за да представим това изкривено вярване.

Когато погледнем към Евангелието на Марко, което е най-ранното от четирите Евангелия, ще видим, че използваните понятия „Отец и син” са много слабо акцентирани. В стиховете на Евангелието на Марко думата „Отец” е употребена за представяне на Бог само четири пъти. Три от тях пък са изречени не от Исус (м.н.), а от други Юдеи. Поради тази причина, тръгвайки от Евангелието на Марко, не е възможно откриването на въпросната подкрепа на троицата. Нещо повече, отново в Марко Исус (м.н.) се противопоставя дори и на най-малкото обръщение към него, което би станало причина за обожествяването му:

*„А когато излизаше на път, някой се затече, падна пред Него на колене и Го попита: „Учителю благий, какво да сторя, за да наследя живот вечен?” Исус му рече: „Защо Ме наричаш благ? **Никой не е благ, освен един Бог.**” (Марко, 10/17-18)*

В Евангелието на Матей, което е написано 10-15 години след Марко, тази бройка нараства очевидно: Обръщението „Отец”, използвано за Бог (Пречист е Бог) в това Евангелие, е точно 50 на брой. 28 от тях са използвани по адрес на Юдеите, т.е. общи изрази като „Молете се на своя Отец”, „Любете своя Отец”. Останалите 22 са използвани като изречени от Исус (м.н.) под формата на „Отче”. Ударението, поставено върху това понятие, е нараснало по много забележителен начин.

В Евангелието на Лука, което се смята, че е написано по едно и също време с Матей, също се забелязва подобно на това ударение. В това Евангелие думата „Отец” е използвана 18 пъти. 12 от тях са свързани с Исус (м.н.): молитвите на Исус (м.н.), които започват с „Отче”, или думите му, започващи с „Отца ми”.

В четвъртото Евангелие пък вярването, приемащо Исус (м.н.) за „Божий син” в съответния обожествяващ смисъл, е прокарано по много ясен и очевиден начин. В Евангелието на Йоан за представяне на Бог е използвана думата „Отец” точно 122 пъти и, с изключение на три от тях, всички принадлежат на Исус (м.н.). В същото време за Исус (м.н.) е използвано определението „син” – 17 пъти. Нещо повече, четири пъти Исус (м.н.) е представен специално като „единороден син на Бога”. (Пречист е Бог.)

С отдалечаване на времето на написване на Евангелията от това на възнесението на Исус (м.н.) при Бог нараства и склонността за използване на обръщането „Отец” към Бог. С други думи, вярването, че Исус (м.н.) е уж „Божий син”, е намирало все повече почва във всяко новонаписано Евангелие. В Евангелието на Йоан пък тази склонност е спечелила още по-голяма сила. Това е показател за една все по-нарастваща с времето дегенерация. Пречист е Бог от всички тези оприличавания.

ЗАЩО ХРИСТИЯНИТЕ БИХА МОГЛИ ДА СА НАПРАВИЛИ ТОВА НЕОСНОВАТЕЛНО ТВЪРДЕНИЕ?

В почти всеки един период, още от времето на появата на вярата в троицата до днес, тя е станала причина за големи спорове, като след 18-и век тези спорове получили много по-обширен обхват. Проучванията върху Библията, които започнали през тези години, насочили хората първо да си зададат въпроса защо вярата в триединството не е спомената открито в Евангелието и второ – в резултат на какви условия се е появила тя. **Днес също редица теолози, учени, изследователи, писатели и независими Християнски движения отричат множество традиционни Християнски вярвания начело с триединството и епитимията (изкупването на греховете).** Една част от тези хора и движения, които ще разгледаме в следващата глава, подкрепят представата на Арианците, които се противопоставят на вярата в троицата. Те основават своите идеи на Библията и проучванията относно произведенията, запазили се от първоначалното Християнство.

Няколко столетия след Исус (м.н.), след решенията, взети на Никеийския и Константинополския събор, вярата в триединството била превърната в основа на Християнството, а отричането на тази голяма заблуда се смятало за ерес. Поради тази причина хората, които смятат, че вярата в троицата си противоречи с вярата в един-единствен Бог, **че в Евангелията не е включено триединството, или тези, които имат съмнения по този въпрос, са накарани или да замълчат, или са убедени насила.** През 180-210 г. сл. Хр. в своето произведение „*Клаузи на апостолското вероучение*” (“*Articles of Apostolic Creed*”) Теодор Захн твърди, че пред израза „Вяра в един и единствен Бог” е била прибавена думата „Отец”. Захн казва, че в началото бил изправен срещу реакциите на множество църковни лидери и че думите на тези лидери били, че „това, което прави, е формиране на вярвания, които не се съдържат в светите писания”.⁴⁵ Дънкан Хистър, известен с проучванията си върху Евангелието, пък в един диспут относно троицата, проведен през 1988 г., излага схващанията си по следния начин:

„Триединството ни представя една невъзможна за разбиране вяра в Бог. И тази вяра напълно си противоречи с ясните и разбираеми Божии слова. Може ли някой от вас да разбере твърдението, че Бог е едновременно „трима и един”? Или можете ли да проумеете вярване за „син, който е съществувал още преди да е роден”? Аз казвам, че вярата в триединството по никакъв начин не е включена в Божиите слова. В Евангелието не е спомената думата „триединство” дори и веднъж. **Ние всички много добре знаем, че това вярване е прибавено към Християнството през третото столетие... Думата „Бог” е спомената 1300 пъти в Евангелието и в нито един от тези пасажии на Евангелието с думата „Бог” не е означено лице в множествено число или троица, дори не е намекнато за това. А**

напротив, казва се, че Бог е един... Вярването, за което говорят защитниците на троицата, не е известно и в Стария завет.”⁴⁶

Думите на Хистър са много ясни и днес има още множество изследователи, които са на същото мнение като него. Например в произведението си „*Дъгата на вярванията*” (“*The Rainbow of Faiths*”) Джон Хик прави следните заключения: (Бог е пречист от изразите, включени в долучитирания откъс.)

1. Когато погледнем към проучванията, извършени през последните години, виждаме, че Исус не е проповядвал, че „е Бог или втората личност от Светата троица – син Божий”. Обратно на това вярване, той винаги е казвал на хората, че е „човешки син”.
2. Християнските специалисти и теолози не могат да обяснят по разбираем начин традиционното Християнско вярване, че Исус е както изцяло Бог, така и изцяло човек.
3. Вярата във въплъщението (инкарнацията) причинява големи вреди на взаимоотношенията между Християните и другите религиозни традиции и техните последователи. Защото това вярване загатва за това, че Християнството е по-висше от останалите религии.⁴⁷

Тук трябва да подчертаем още едно нещо. **Нашата цел в тази книга не е да осъждаме тези, които за първи път са представили вярата в троицата, нито пък искрените Християни, които вярват в триединството, а да представим истините относно вярата в троицата в светлината на аятите от Корана и да посочим вероятните причини за възникването на това вярване.** Не трябва да се забравя, че истинските Мюсюлмани вярват във всички пратеници и книги, изпратени от Бог, уважават вярванията и ценностите на Християните. Мюсюлманите също изпитват голяма привързаност към всички Християни, които вярват от сърце в Бог, които се боят от Него, които са привързани към Него с искрена любов и проявяват дълбоко уважение към Неговия свят пратеник – Исус (м.н.), обръщат се към тях с приятелски чувства и толерантност.

Зад появата на вярата в троицата могат да стоят както злонамерени хора и такива, търсеци единствено собствена изгода, така също могат да стоят и такива с чисти намерения, но които с течение на времето са се отдалечили от правия път, без да забележат. Въпросното вярване, което в началото било изразявано по различни начини, с течение на времето е възможно да е било изкривено. Хората и обществата, които подкрепят и играят роля в приемането на подобни на триединството твърдения, също така вероятно са имали различни съображения. Някои, за да могат да подчертаят още по-добре възвишения морал на Исус (м.н.), други, тълкувайки погрешно метафоричните изрази, трети, повлиявайки се от наличната политическа и културна среда, а четвърти пък, за да допринесат за по-бързото разпространяване на Християнството, са подкрепили твърдения като тези с посвоему най-искрено намерение. Поради тази причина,

отричайки твърдението за триединството, трябва да имаме предвид, че първите Християни може да са изпаднали в грешка под влиянието на историческите, политически и културни условия по онова време или да са се повлияли отрицателно от трудностите поради натиска, на който са били подложени. В тази глава ще разгледаме вероятните причини, които биха могли да са изиграли роля в появата на твърдението за триединството. (Пречист е Бог от всички видове изкривени изрази в тази глава, използвани за изразяване на погрешните вярвания на Християните. Още веднъж искаме да отбележим, че святият пророк Исус (м.н.) е далеч от всички тези уподобявания.)

Думата „Син” не е използвана в Евангелието с цел подкрепа на триединството

В същността на вярата в троицата стои погрешното вярване, че Исус (м.н.) е „Божий син”. (Пречист е Бог.) Когато обаче разгледаме как и с каква цел е била използвана думата „син” през първите години след раждането на Християнството и през по-ранните периоди, излиза наяве една доста по-различна ситуация.

Във връзка с Исус (м.н.) думата „син” е използвана в Евангелието по четири различни начина: синът на Мария, синът на Давид, човешки син и син Божий.

Изразът „син на Мария” означава, че Исус (м.н.) е бил роден от Св. Мария (м.н.), а изразът „син на Давид” пък според Евангелието означава, че Исус (м.н.) произлиза от рода на Пророка Давид (Дауд) (м.н.).

Изразът „човешки син” е от изключително значение от гледна точка на разбиране както на това как Исус (м.н.) е представял себе си, така и на това как е гледало на него обкръжението му. Това е така, тъй като този израз е използван много по-често в Евангелията от думите „Месия” и „син Божий”. „Човешки син” е един типичен за Юдейската литература израз и в Стария завет, особено в Псалмите, е използван изключително много. Отнася се директно за хората и е много обичаен израз. Например в Езекил, когато се говори за Пророка, изразът „човешки син” е използван 90 пъти и той е представен на хората като смъртен човек.

На арамейски език този идиом „бар наш(а)” също е бил използван за всеки по времето на Исус (м.н.), но идиомът „човешки син”, който е използван в Евангелието, подобно на този в Юдейските святи книги не е използван за всеки, а само като титла, посочваща Исус (м.н.).⁴⁸ Изразът „човешки син” е използван 69 пъти в Евангелията на Матей, Марко и Лука и 13 пъти в Евангелието на Йоан. По отношение на цялото човечество е използван само на едно място

(Евреи, 2/6-8). Това определение е използвано както за Исус (м.н.), така и от самия Исус (м.н.) със значение на „аз“. Ето част от тези откъси на Евангелието:

„И удивяваха се всички на величието Божие. И когато се всички чудеха на всичко това, що правеше Исус, той рече на учениците си: „Вложете в ушите си тия думи: Син Човеческий ще бъде предаден в ръце човешки.“ (Лука, 9/43-44)

„Защото, както Йона беше личба за ниневийци, тъй и Син Човеческий ще бъде за тоя род.“ (Лука, 11/30)

„... Ето, възлизаме за Йерусалим, и ще се извърши на Сина Човечески всичко, писано чрез пророците; понеже ще Го предадат на езичниците...“ (Лука, 18/31-32)

„Защото Син Човечески наистина отива според както е било определено...“ (Лука, 22/22)

Както споменахме по-горе, изразът „човешки син“ е бил използван от първите Християни със значение на „човек“. Защото първите Християни, голяма част от които са били Евреи, са използвали този израз винаги с това значение и не са придавали на това определение никакво друго значение освен „човек“. Употребата на израза в Стария завет потвърждава този възглед и съобщава, че Исус (м.н.) е сътворен от Бог човек, който се нуждае от Божията милост.

Изразите „Божий син“, споменати в Евангелието, формират едно от уж основанията за защитниците на вярата в троицата. От векове обаче тази интерпретация носи със себе си големи спорове в Християнския свят. Това е така, тъй като всеки, който познава отблизо Юдейската култура, всеки изследовател, който е изследвал особеностите на езика, използван от хората по времето на Исус (м.н.), казва, че тази употреба има метафорично значение. Преобладаващото мнение е следното: **„Божий син“ бил метафоричен израз, широко разпространен сред Юдейското общество и често използван за важните личности в обществото.**

През 1977 г. 7 специалисти по Евангелието, сред които имало и Англикански теолози, публикували книга със заглавие *„Митът на Божието въплъщение“* (*“The Myth of God Incarnate”*). Тази книга предизвиква огромно въздействие. В предговора редакторът Джон Хик пише следното:

*„Авторите на тази книга са единодушни по въпроса, че в този последен период на 20-и век трябва да настъпи едно голямо религиозно развитие. Тази нужда произлиза преди всичко от нарастването на информацията относно корените на Християнството. Освен това се основава на приемането на това, че Исус (м.н.) е човек, изпратен от Бог със специална задача и свята цел. **Вярването, че Исус (м.н.) е въплъщение на Бог и втората личност от троицата, се основава на приемането, че това, което Исус (м.н.) означава за нас, е един поетичен и митологичен начин на израз.**”⁴⁹*

Фактът, на който Джон Хик се спира чрез разнообразни доказателства из цялата книга, е, че изразът „Божий син” е вярване, появило се изцяло след Исус (м.н.), и че Исус (м.н.) по никакъв начин не е проповядвал такова вярване.⁵⁰

Исус (м.н.) не е отправял никакво твърдение за божественост, както си мислят Християните, живели през по-късните периоди. Той не е смятал себе си за Бог, Божий син или Негово възплъщение... Напълно невъзможно е да смятаме, че Исус (м.н.) е виждал себе си по този начин. Нещо повече, той е смятал представите в тази насока за неверие. Това се вижда много ясно от думите, които се твърди, че му принадлежат: „Защо Ме наричаш благ? Никой не е благ освен един Бог.” (Марко, 10/18) Разбира се, не можем да говорим със сигурност относно това какво е казал или не Исус (м.н.). Доказателствата, с които се разполага, обаче са причина историците единодушно да приемат, че Исус (м.н.) не е направил подобно твърдение.⁵¹

Изразът „Божий син”, който много често се използвал сред Юдеите, метафорично означавал „принадлежащ на Бог”. Според това, когато един човек е бил наричан Божий син, се е целяло да се покаже, че този човек е близо до Бога, че служи от сърце на Бог и води живот, който би Му се харесал. В никакъв случай не се е имало предвид, че този човек притежава подобни или равни на Божиите качества, или че притежава божественост. (Пречист е Бог.) Всъщност в Юдейството няма място за такова вярване.

Поради тази причина напълно възможно е с тази фраза първите Християни също да са искали да изразят уважението си към Исус (м.н.) и да покажат силната си вяра в това, че той е свят раб, приближен на Бога. Всъщност множество Християнски теолози също акцентират на това, че „изразът, използван за Исус – „син Божий”, има метафорично значение и е използван от последователите на Исус (м.н.) с цел оказване на почит и хвалебствие”.

В действителност думата „син” на иврит е самостоятелно изразно средство и може да се използва и с други понятия. Това човек да споменава нещо като „син” означава, че има близки отношения с него. В *Католическата Енциклопедия* пише следното по този въпрос:

„Думата „син” се използвала за изразяването на близка връзка или специални взаимоотношения между семитите (юдеи и араби). Например „син на силата” означавало героичен войн; „син на злото” – зъл човек, „син на гордостта” – високомерен човек, „син на богатството” – много богат човек, „син на откупа” означавало заложник, „син на мълнията” – много бързо летяща птица, „син на смъртта” – човек, който се очаквало да умре, „син на лъка” – стрела, „син на Белилал” пък означавало прокълнат човек. Идиомът „син на пророците” се използвал за представяне на учениците, следващи тези пророци. Изразът „Божий син” пък в Стария завет се използвал за съществата, които имали близка връзка с Бог. Като „Божий син” бяха наричани ангелите или само вярващите хора.”⁵²

Доц. д-р Махмут Айдын от богословския факултет на университета „19 май“ предава идеите на Джон Хик по този въпрос по следния начин:

„... Един такъв вид стереотипна фраза беше вече широко разпространена през периода, когато Исус (м.н.) се появил, и често се използвала по адрес на видните личности в обществото. Поради тази причина учениците на Исус (м.н.) също били усвоили този израз, т.е. „Божий син“, и го използвали по адрес на своя предводител, т.е. по адрес на Исус (м.н.). Според това Исус (м.н.), точно както царете от рода на Давид (м.н.) и видните от религиозна и морална гледна точка личности, живеещи в Юдейското общество, бил определен като Божий син. Според Хик в Юдейския начин на мислене царете и видните личности, които били наричани „Божий син“, в никакъв случай не са били разбирани като Божии синове в прекия смисъл на думата. Но на тях им е била отдавана почит, представяйки ги за Божии синове единствено с цел уважение и възвеличаване, поради качествата, които са притежавали. Тоест въпросният израз в Юдейския начин на мислене в никакъв случай не е използван в прекия смисъл на думата. През цялата история Юдеите са използвали идиома „Божий син“ по адрес на хора. Например, когато потомствените царе били приемани за Божии синове, Месията бил приеман за земния цар, който трябвало да дойде от рода на Давид (м.н.)... Привържениците на Исус (м.н.) също без никакво затруднение приложили върху него тази стереотипна фраза. Представата за Исус (м.н.) като за същество, притежаващо божествени особености, на първо място се дължи на културата по неговото време. Според това, през периода, в който е живял Исус (м.н.), хората, които притежавали някои важни качества, били третираны като „Божий син“, притежаващ божествено качество, но в преносния смисъл на думата.”⁵³

След като Махмут Айдын подробно разглежда идеите на Джон Хик по този въпрос, той прави следните изводи относно употребата на израза „Божий син“:

„Нито самият Исус (м.н.) е твърдял, че притежава божествена същност, нито пък неговите ученици са предали каквото и да било, което би напомнило за неговата божественост. Напротив, представата за божествеността на Исус (м.н.) за първи път се е появила сред Християнското общество и с течение на времето се развила и се превърнала в догма. Това станало така, тъй като изразите за божествен син с течение на времето се отдалечили от Юдейското значение и се доближили до значението на елинистичната римска култура.”⁵⁴

Един от изследователите на Новия завет, П. М. Кейси, автор на различни книги относно основите на първото Християнство, казва, че „Исус (м.н.) може да е наречен Божий син от тези, които са го смятали за специален и много набожен човек”.⁵⁵ Другото нещо, на което Кейси

обръща внимание, е това, че в Юдейската традиция хората или събитията, които имали лично или обществено значение, били изобразявани с митологични и метафорични идиоми.⁵⁶

Според представата за „Месия” в Юдейските вярвания ще се появи един цар – Месия, който ще е от рода на Давид (м.н.). Царете, идващи от рода на Давид (м.н.), също са били приемани за „Божии синове в смисъл на възкачването им на царското място”...⁵⁷ Хората, които са приемали Исус (м.н.) за „Месия”, може да не са намерили нищо против това да го назовават с този идиом, като продължение на това вярване.

В своето произведение „*Историческият образ на Исус*” (“*The Historical Figure of Jesus*”) проф. Е. П. Сендърс също обръща внимание на факта, че изразът Божий син никога не е използван в Юдейското общество в прекия си смисъл. Сендърс казва, че изразът „Божии синове”, използван сред Юдеите, имал нравствено значение, което включвало в себе си както мъжете, така и жените. За Юдеите този израз имал метафорично значение и показвал привързаността към Бога.⁵⁸ Е. П. Сендърс тълкува по следния начин употребата на изрза „Божий син” сред първите Християни:

„... Първите Християни са използвали изрза „Божий син” по адрес на Исус (м.н.), но те не са смятали, че той е получовек-полубог. Те са приемали идиома „Божий син” като възвишена служба... Когато първите съмишленици на Исус (м.н.) са го наричали „Божий син”, може да са искали да изразят едно по-абстрактно положение: като например, че е притежавал по-специални взаимоотношения с Бог, който го е избрал, за да сполучи в едно много важно дело. Християните, които не били от Юдеите, когато за първи път приели тази религия, е възможно да са разбрали идиома „Божий син” в светлината на своите истории за Александър Македонски или собствените си митологии...”⁵⁹

Както казва и Сендърс, с преминаване на проповедите на Исус (м.н.) от Юдеите към не-Юдеите, т.е. към идолопоклонниците-римляни, значението на този идиом, който бил използван метафорично, започнало да се изменя и да се използва със значение, изразяващо предполагаемата божественост на Исус (м.н.). Ето така Исус (м.н.), който бил известен сред първите Християни като Месия и личност, която притежава напълно човешка същност, започнал да бъде третиран като божество. (Пречист е Бог.) В една от своите статии Уилям К. Варнер разглежда как това понятие се приема от Християните:

„Неоспорим факт е, че в Евангелието всички, които са вярвали на Исус (м.н.), също са представени като „Божии деца”. (Йоан, 1/12) При това положение каква разлика има между това аз да съм Божий син и това Исус (м.н.) да е Божий син? Изразът Божий син наистина ли показва божествеността на Исус (м.н.), или Християните четат повече от това, което се има предвид в Евангелието? За да можем да дадем отговор на този въпрос, трябва да разгледаме

подробно как са разбирали този израз тези, които първи са слушали и чели Християнското послание. Добре, но кои са тези хора? Погледнати от обща гледна точка, тези хора са били Юдеи и не-Юдеи. И двете групи постоянно са използвали понятието „Божий син” в лингвистичната и културна обстановка на 1-ви век.”⁶⁰

Защитниците на троицата не приемат тълкуванието, че използваното в Евангелието понятие „син” е израз на почит и уважение. На много места в Евангелието обаче въпросното понятие е използвано очевидно с това значение. Например изразът „Божии синове” е използван за всички искрени вярващи, които вярват в Бог и вървят по пътя на Исус (м.н.):

*„Аз пък ви казвам: **обичайте враговете си, благославяйте ония, които ви проклинат, добро правете на ония, които ви мразят, и молете се за ония, които ви обиждат и гонят, за да бъдете синове на вашия Господ Небесен; защото Той оставя Своего слънце да грее над лоши и добри, и праща дъжд на праведни и неправедни. Защото, ако обикнете ония, които вас обичат, каква вам награда? Не правят ли същото и митарите? И ако поздравявате само братята си, какво особено правите? Не постъпват ли тъй и езичниците? И тъй, бъдете свършени, както е свършен и Небесният ваш Бог.”** (Матей, 5/44-48)*

*„**Понеже всички, водени от Духа Божий, са синове Божии.**” (Римляни, 8/14)*

*„**И ще ви бъда Господ, а вие ще бъдете Мои синове и дъщери**”, казва Господ Вседържител.” (Коринтяни 2, 6/18)*

*„... и ще бъдете **синове на Всевишния**; защото Той е благ и към неблагодарните, и към злите.” (Лука, 6/35)*

Както се вижда и от примерите по-горе, изразът „Божии синове” е използван множество пъти в Евангелието. Значението, с което е използван пък, е същото като това от Юдейската култура: Хора, които са приели Бог за покровител, които полагат усилия, за да се доближат до Бога, които живеят според Божиите заповеди... Всъщност в Евангелието на Лука относно Адам (м.н.) се казва, че е „*Божий син*” (Лука, 3/38). Както в Евангелието, така и в Стария завет изразът „Божий син” е използван много пъти. Например в Стария завет за народа на Израел е използвана думата „син”:

*„**Когато Израил беше млад, аз го обичах и от Египет извиках Сина Си.**” (Осия, 11/1)*

В един друг цитат от Тората (Петокнижието) същият израз е използван за описване на ангелите:

*„**Един ден дойдоха синовете Божии да застанат пред Господа; между тях дойде и Сатаната.**” (Йов, 1/6)*

В началото на 6-а глава от частта Изход с израза „Божии синове” са описани умножаващите се по земята, хора. Други стихове в тази насока са следните: (Пречист е Бог от долучитираните думи.)

„Кажки на фараона: тъй говори Господ: Израил е Мой първороден син.” (Изход, 4/22)

„Те отидоха със сълзи, Аз пък ще ги поведа с утеха; ще ги поведа край водни потоци по равен път, по който не ще се спънат; защото Аз съм Господ на Израиля, и Ефрем е Мой първороден.” (Еремия, 31/9)

„Ще възвестя определението: Господ Ми каза: Син Мой си Ти; Аз днес Те родих.” (Псалми, 2/7)

В Петокнижието е използван изразът „Божий син” също така и за Пророка Соломон (Сулайман) (м.н.). Стиховете, разкриващи това, са следните:

„Кога се изпълнят твоите дни, и ти се прибереш при отците си, тогава ще въздигна твоето семе след тебе, което ще бъде от синовете ти, и ще закрепя царството му. Той ще Ми съгради дом, и ще закрепя престола му вовеки. Аз ще му бъда баща, и той ще Ми бъде син, и милостта Си няма да дигна от него, както я дигнах от оногова, който беше преди тебе. Ще го поставя в Моя дом и в Моето царство навеки, и престолът му ще бъде вечно крепък.” (Летописи 1, 17/11-14)

Този свят човек, който е назован с името „Божий син”, е Соломон (Сулайман) (м.н.), един от синовете на Давид (Дауд) (м.н.).

(И каза Давид на Соломона:) ... Ето, ще ти се роди син, който ще бъде спокоен човек, защото ще го успокоя от всички неприятели около него; понеже Соломон ще му бъде името и в неговите дни ще дам мир и тишина на Израел; Той ще построи дом на името Ми и ще Ми бъде син, пък Аз нему - баща, и ще закрепя престола на царството му над Израиля довека. Сега, сине, нека Господ бъде с тебе, та да имаш сполука и да построиш дом на Господа, твоя Бог, според както Той говори за тебе. (Летописи 1, 22/9-11)

Отново в същата част стиховете продължават така:

„А от всичките ми синове (защото Господ ми даде много синове) Той избра сина ми Соломон да седи на престола на Господнето царство над Израел; и ми каза: син ти Соломон ще построи Моя дом и Моите двори, защото съм Си го избрал за син, и ще му бъда баща; и ще утвърдя царството му навеки, ако той твърдо изпълнява Моите заповеди и Моите наредби, както до днес.” (Летописи 1, 28/5-7)

Всички обяснения, цитирани по-горе, разкриват напълно ясно как изразът „Божий син” е използван в Юдейските традиции по адрес на Божии раби, които „са искрени, богобоязливи и отдадени на Господа”. Следователно целта за използването на този израз за Исус (м.н.) е същата. Този израз, точно както е и в обясненията относно пророците Соломон (Сулайман) (м.н.) и Адам (м.н.), е метафорично обяснение, произлизащо от Юдейските традиции. Това понятие било избрано от първите Християни, които били израснали сред Юдейската култура, познавали Тората (Петокнижието) и преди да се подчинят на Исус (м.н.), прилагали определенията на Юдейството с цел подчертаване на неговата богобоязън и близост до Бога.

Друго доказателство, което показва, че изразът „Божий син” не може да представлява опора за вярата в троицата, е свързано с използването на Божието име в Евангелието. В своята статия със заглавие *„Кой е Исус? Дали вероученията ни казват истината за него?”* (“*Who is Jesus? Do the creeds tell us the truth about him?*”) Антони Бъзард описва как в Евангелието е използвано Божието име, със следните думи:

„В Библията Бог е представен хиляди пъти (някой е изчислил, че са над 11 000 пъти) чрез лични местоимения в единствено число (Аз, Мене, Ми, Ти, Тебе, Той, Него). Във всички езици тези местоимения разкриват едно лице, а не три. Следователно съществуват хиляди стихове, които ни съобщават, че единственият истински Бог е Едно Същество, а не три.

В Новия завет (или Стария) няма нито едно място, където да може да се докаже, че името Бог е „Бог в три личности”. Поради тази причина името Бог в Библията никога не е със значението на Бог според принципа на триединството.”⁶¹

Както подчертахме в продължение на целия този раздел, понятието „син” е начин на изразяване, широко разпространен в Юдейската култура, и не се използва със смисъл на обожествяване. Поради тази причина тези, които използват този израз с мисълта, че Исус (м.н.) е Божий син, които твърдят, че този свят пророк притежава еднаква сила с Бог (Пречист е Бог), правят голяма грешка според Юдейските вярвания. В Ислямската религия също тези, които използват този израз с цел приписване на божественост на Исус (м.н.), са предупредени множество пъти в аяйтите на Корана. Това, което вършат, е много голям грях пред Бог. Бог е повелил следното в сура Маида от Корана:

„Неверници са онези, които казват: „Аллах, това е Месията, синът на Мариам.” Кажете: „А кой ще попречи с нещо на Аллах, ако поиска да погуби Месията, сина на Мариам, и майка му, и всички по земята?” На Аллах принадлежи владението на небесата и на земята, и на всичко между тях. Той сътворява каквото пожелае. Аллах за всяко нещо има сила.” (Коран, 5:17)

Употребата на думата „Отец” в Евангелието

Един от изразите, често срещан в Евангелието и приеман като важно доказателство от Християнските теолози, подкрепящи вярата в троицата, е думата „Отец”. (Пречист е Бог от всички изрази, които ще бъдат използвани в този раздел, с цел разкриване на погрешните вярвания на Християните.) Тази дума обаче също както думата „син” има метафорично значение. Освен това в Евангелието се вижда, че тази дума е използвана не само от Исус (м.н.), а също така и от всички вярващи, богобоязливи и молещи се за помощ на Бог хора. С израза „Отец” се цели да се покаже, че Бог е единственият покровител, приятел и господар на хората, и той не притежава никакво значение, подкрепящо вярата в троицата.

Една част от стиховете, където е употребена тази дума, са следните: (Пречист е Бог от долуцитираните думи.)

„... Отец е по-голям от Мене.” (Йоан, 14/28)

„За да бъдете синове на вашия Отец Небесен; защото Той оставя Своето слънце да грее над лоши и добри, и праща дъжд на праведни и неправедни.” (Матей, 5/45)

„... иди при братята Ми и им кажи: възлизам при Моя Отец и при вашия Отец, и при Моя Бог и вашия Бог.” (Йоан, 20/17)

„Товага праведните ще блеснат като слънце в царството на Отца си...” (Матей, 13/43)

„А ти, кога се молиш, влез в скришната си стая и, като си заключиш вратата, помоли се на твоя Отец... и твоят Отец, Който вижда в скришно, ще ти въздаде наяве.” (Матей, 6/6)

„... защото Отец ви знае от що се нуждаете преди вие да Му искате.” (Матей, 6/8)

„... защото вашият Небесен Отец знае, че имате нужда от всичко това. Но първом търсете царството на Бога и Неговата правда, и всичко това ще ви се придаде.” (Матей, 6/32-33)

„Тъй да светне пред човеците светлината ви, та да видят добрите ви дела и да прославят Небесния ваш Отец.” (Матей, 5/16)

„Гледайте да не проявявате своята праведност пред човеците, за да ви видят; инак, няма да имате награда при Небесния ваш Отец.” (Матей, 6/1)

„А молете се тъй: Отче наш, Който си на небесата! Да се свети Твоето име.” (Матей, 6/9)

„Защото, ако простите на човеците съгрешенията им, и вам ще прости Небесният ви Отец.” (Матей, 6/14)

„И тъй, бъдете милосърдни, както и вашият Отец е милосърден.” (Лука, 6/36)

Когато бъдат разгледани внимателно горесцитираните стихове от Евангелието, ще видим, че думата „Отец”, използвана с цел посочване на Бог, е със значение на оказване на почит и не придава никакво свръхчовешко състояние на човека, който я използва. Това е в сила за всички хора. Посредством този израз не е посочена някаква специална връзка единствено между Исус (м.н.) и Бог, а се касае за всички хора, които са отдадени на Бог и живеят по начин, който би се харесал на Бог. Всъщност днес също Християните започват молитвите си с „Отче”. Подобните молитви на Исус (м.н.), съобщени в Евангелието, не трябва да бъдат тълкувани по друг начин. Но пак трябва да подчертаем, че тези обяснения не премахват грешката на хората, които използват думата „Отец” с цел приписване на божественост на Исус (м.н.). Това, което вършат, е голяма грешка пред Бог и в аяйтите на Корана положението на тези хора е описано така:

„Бяха неверници онези, които рекоха: „Аллах, това е Месията, синът на Мариам.” А Месията рече: „О, синове на Израил, служете на Аллах - моя Господ и вашия Господ! За онзи, който съдружава с Аллах, възбрани му Аллах Рая и неговото място е Огънят. Угнетителите нямат закрилници.” (Коран, 5:72)

В различни стихове на Библията ясно се акцентира на това, че Господ притежава безпределна сила и мощ, че е пречист от всички видове слабости и недостатъци. В една своя публикация Джон Хик казва следното по този въпрос:

„Класическата Християнска теология бе развита много след времето на Исус (м.н.). Съвременните исторически аналитични трудове върху Новия завет се опитват да ни осветлят по въпроса кои от думите, приписвани на Исус (м.н.) в текстовете на Новия завет, с които разполагаме, наистина може да са казани от Исус (м.н.)... Думата „Отец” (спомената в Евангелието) е невъзможно да бъде възприемана в буквалния смисъл на думата. По същия начин не може да възприемаме в прекия му смисъл и това Исус (м.н.) да бъде „Божий син”. В Стария завет изразът „Божий син” се среща доста често. Например Адам (м.н.) е Божий син, ангелите са Божии чада, израелските царе са Божии синове и последно израелският народ като цяло е Божий син. Очевидно понятията „Отец” и „син” в тези фрази не изразяват връзка в прекия смисъл, а единствено символизират метафоричния израз на взаимоотношението Бог-човек. Веднага трябва да отбележим, че да се опитва човек да разбере тези изрази буквално се смята за голям грях в Юдейството. Такива метафорични изрази съществували още отпреди Исус (м.н.). С една дума, думата „син” е била символичен израз на близостта на човек до Бога. Доколкото разбирам, това, което смуцава Мюсюлманите, е възприемането на

този израз буквално. Трябва да отбележа, че мен също, като Християнин, ме смущава едно такова буквално възприемане.”⁶²

В Евангелието съществуват още множество изрази, които трябва да бъдат възприемани с метафоричните им значения. Един от тях е изразът „Божии чада”: (Пречист е Бог от всички изрази в долучитираните стихове.)

„... бидейки синове на възкресението, **са синове Божии.**” (Лука, 20/36)

„А на всички ония, които Го приеха, - на вярващите в Неговото име, - даде възможност да станат **чада Божии.**” (Йоан, 1/12)

„И това не от себе си каза, но като беше нея година първосвещеник, предсказа, че Иисус ще умре за народа, и не само за народа, но за да събере наедно и разпилените **чада Божии.**” (Йоан, 11/51-52)

„Самият Дух свидетелства на нашия дух, че **ние сме чада Божии.** Ако пък сме **чада**, ние сме и наследници: наследници Божии, а сънаследници на Христа, и то само ако с Него страдаме, за да се и с Него прославим.” (Римляни, 8/16-17)

„Па и тварите с нетърпение очакват прославянето на **синовете Божии.**” (Римляни, 8/19)

„Всичко вършете без ропот и съмнение, за да бъдете безукорни и чисти, **непорочни чада Божии** посредством отърничав и развратен род, посредством който сияете като светила в света.” (Филипяни, 2/14-15)

„Виждете, каква любов ни е дал Отец - да се наречем **чада Божии**; и такива сме. Затова светът не ни знае, защото Него не позна. Възлюбени, сега сме **чада Божии**; но още не е станало явно, какво ще бъдем...” (Йоаново 1, 3/1-2)

„**Чедата Божии** и чедата дяволови се познават тъй: всякой, който не върши правда, не е от Бога, също и който не обича брата си.” (Йоаново 1, 3/10)

„По това познаваме, че любим **чедата Божии**, като любим Бога и пазим Неговите заповеди.” (Йоаново 1, 5/2)

Очевидно е, че нито с думата „отец”, нито пък с „дете” се придава някаква божественост на хората. (Пречист е Бог.) Хората, които са покорни и предани пред Бог, които са приели за закрилник Господа и които живеят, за да спечелят единствено Неговото благоволение, са представени в стиховете на Евангелието като „Божии чада”. Като резултат на тази употреба, произлизаща от Юдейската култура, в знак на уважение и обич хората са се молели, наричайки Бог „Отец”. Тези метафорични понятия се възприемат в рамките на единобожието, произлизащо

от заповедта: „*Слушай, Израилю: Господ, Бог наш, е Господ един*“ (Второзаконие, 6/4), която формира основата на Юдейската вяра.

Може да са го използвали в смисъл на „Бог е господар на всички хора“

Апостолите и първите Християни, обучени от Исус (м.н.), имали дълбока вяра, силно възвишена нравственост и били помощници на Исус (м.н.) по Божия път. Поради тази причина тълкували всяко събитие, което им се случвало, както и проповедите на Исус (м.н.) чрез дълбоката си вяра. Те много добре знаели, че Бог притежава безпределна сила и мощ, че е единственият Господар на цялата вселена, че нищо не може да съществува, никой не може да направи нищо без Божията воля. Поради тази причина в резултат на дълбоката си вяра, когато използвали израза „Божий син“ относно Исус (м.н.), би трябвало да са мислили по същия начин. Може да са искали да покажат, че всички бащи, всички майки и всички деца са сътворени от Господ и Бог е единственият им господар. Не трябва да забравяме, че майката и бащата са само причина, която Бог е сътворил, за появата на детето на този свят. В действителност обаче Бог, Господът на световите, сътворява всички същества във вселената. В този смисъл всички майки, всички бащи и всички деца принадлежат на Бог. Всички живи и неживи същества, които виждаме около нас, принадлежат на Бог. Столът, на който седите сега, сградата, в която се намирате, градовете, държавите и народите принадлежат на Бог. Ако съществува река, то тя е Божия река. Божие море, Божия църква, Божия джамия, Божий извор. Поради тази причина всички деца са Божии деца. Господ не се нуждае нито от майка, нито от баща, нито пък от каквато и да била друга причина, за да сътвори човек. Достатъчно Му е да каже само „Бъди“. Бог е този, който сътворява всички физични, биологични и химични закони. Ето защо всички закономерности, които „се смята, че трябва да съществуват“, за да се появи един човек, също са сътворени от Господа. Също Бог, който притежава безпределна сила и мощ, е сътворил Св. Мария (м.н.), всички майки, някога съществували във вселената, и системите за раждане на всички тези майки. Бог е този, който създава всяко едно раждане. Бог е този, който е сътворил бащата и майката. Господ е пречист от всякакъв вид недостатъци и нужди. В аяйтите на Корана е повелено така:

„Той е Онзи, Който създаде за вас слуха и зрението, и сърцата. Колко малко сте признателни! Той е, Който ви размножи по земята и при Него ще бъдете събрани. Той е, Който съживява и умъртвява, и от Него е промяната на нощта и деня. Нима не проумявате?“ (Коран, 23:78-80)

„Той е, Който ви сътвори от пръст, после от частица сперма, после от съсирек, после ви изважда - деца, после [ви оставя] да стигнете зрелостта си, после - да остарее, но някои от вас умират преди това. И [ви оставя Той] да стигнете определен срок, за да проумеете. Той е, Който съживява и умъртвява. И щом отсъди нещо, му казва само: „Бъди!“ И то става.” (Коран, 40:67-68)

„И Той поражда смеха и плача, и Той съживява и умъртвява, и Той създава двойките - мъжко и женско, - от капка сперма, когато се изхвърля [в утробата], и от Него е повторното сътворяване.” (Коран, 53:43-47)

В сура Шуара е съобщено, че Пророкът Авраам (Ибрахим) (м.н.) се е молел така:

„Който ме е сътворил и ме напътва, и Който ме храни, и ми дава да пия, и ако се разболея, Той ме изцелява, и Който ще ме умъртви, а после ще ме съживи, и на Когото се надявам да ми опрости греха в Съдния ден.” (Коран, 26:78-82)

Ако се помисли в светлината на горните аяти, то Християнските понятия също добиват смисъл. Исус, Моисей (Муса), Салих, Ной (Нух), Худ и Мохамед (Бог да ги благослови и с мир да ги дари) са Божии раби. Защото всички пророци принадлежат на Бог. В аятите се съобщава, че Юдеите казват, че Узайр (м.н.) е „Божий син”. Както Юдеите, така и Узайр (м.н.) са Божии раби. Господ е сътворил Адам (м.н.) от глина без майка и баща. Пак Бог, Господът на всички светове, е сътворил ангелите. Бог е този, който е сътворил по чудотворен начин Йоан (Яхя) (м.н.). Да се твърди обратното е много голяма заблуда. Не само Исус (м.н.), но и всяка майка, баща и дете принадлежат на Бог. Вероятно и Християните отначало са използвали израза „Божий син” с това му значение. В един уебсайт, администриран от Християни, има обяснение също в тази насока:

„Когато казваме „Исус (м.н.) е Божий син”, в никакъв случай нямаме предвид физическо бащинство. Ние само казваме, че Исус (м.н.) идва от Бог... „Син” се използва във всекидневния език също много често. В повечето езици тази дума не се използва за изразяване на физическа родна връзка. Например за учениците съществува идиом „деца на мъдростта”, за гражданите – „деца на отечеството”, Египет – „син на Нил”, а на арабин се казва „син на пустинята”. В сура Бакара на Корана е използван изразът „син на пътя”. Тълкувателите казват, че този израз е използван със значение на пътник. Както се вижда, идиомът „Божий син” е възможно да не означава родствена връзка, каквато хората разбират.”⁶³

Някои Християни казват, че изразът „Божий син” (Пречист е Бог) трябва да бъде приеман като проявление. Това е разбираемо обяснение и съответства на истините, които Господ е съобщил в аятите на Корана.

Бог е сътворил Вселената от небитието и притежава безгранична власт над нея. Той е господарят на небесата и земята. Бог е навсякъде. Всички майки и бащи са Божии проявления. Всички синове и дъщери са Божии проявления. Личността на Бог може да се прояви на много места и в множество форми. Всъщност в айятите на Корана има множество примери за това. В сура Араф се съобщава така:

„И когато Муса дойде за определеното от Нас време, и неговият Господ разговаря с него, рече: „Господи, покажи ми се, да Те погледна!” Рече: „Не ще Ме видиш, ала погледни към Планината! И ако се задържи на мястото си, ще Ме видиш.” А когато неговият Господ се прояви на Планината, Той я срина на прах. И припадна Муса поразен. А когато се опомни, рече: „Пречист си Ти! Разкайвам се пред Теб. Аз съм първият вярващ.” (Коран, 7:143)

Думата „появи”, използвана в айята, се използва със значения като „ставам реалност, ставам видим, появявам се, изразявам...”. Елмали Хамди Язър обяснява този айят в тълкуванията си на Корана така:

„Господ му каза: „Не ще Ме видиш, ала погледни към Планината! И ако се задържи на мястото си, ще Ме видиш.”. Когато Господ се появи на планината, а това е една относителна поява, т.е. не с цялото величие и абсолютна сила на Личността Си, а с появата на една искрица от величието и силата Си, с част от Своята заповед и воля, направи планината на пух и прах, направи я на сол и я заличи със земята. Според къраетите (начин на устно четене на Корана) на Хамзе, Кисаи, Халеф-и Аашир изразът е „изравни със земята”, т.е. планината изчезнала и земята станала напълно равна, станала като камила без гърбица... С настъпването на въпросната поява се случили две събития: Едното е рухването на планината, а другото е припадането и падането на земята на Муса (Моисей) (м.н.). Следователно Муса (Моисей) (м.н.) не е могъл да устои дори на една относителна поява и припаднал, а ако беше пълна и абсолютна Личностна поява, то цялата земя, а дори и цялата вселена щеше да изчезне за миг. Ето това е и мъдростта в повелението: „В никакъв случай не ще Ме видиш”...”⁶⁴

В други айяти пък е повелено така:

„И призовахме го Ние от дясната страна на Планината, и го приближихме за тайна беседа.” (Коран, 19:52)

„И когато стигна там, бе призован: „О, Муса ...” (Коран, 20:11)

„И когато стигна там, откъм десния склон на долината, в благословената местност, откъм дървото [откъдето излизаше огънят], бе призован: „О, Муса, Аз съм Аллах, Господът на световете!” (Коран, 28:30)

Както се съобщава и в айятите, Бог може да се появи на желаното от Него място, в желаната от Него форма, и всички същества са Негово проявление. Хората, както Господ е съобщил на Моисей (Муса) (м.н.), не могат да видят самия Бог. Те виждат единствено Неговите проявления. Например в айятите се съобщава, че Господ се проявил в едно дърво. Това е напълно непредвидено и неочаквано събитие. По същия начин отново Бог е, който се проявява в тоягата на Моисей (Муса) (м.н.). Бог не се появява с Личността Си, но може да се появи в желано от Него същество по желан от Него начин. Божието съществуване обхваща всичко. Господ ни съобщава тази истина в един айят така:

„Аллах! Няма друг Бог освен Него - Вечноживия, Неизменния! Не Го обзема нито дрямка, нито сън. Негово е онова, което е на небесата и което е на земята. Кой ще се застъпи пред Него, освен с Неговото позволение? Той знае какво е било преди тях и какво ще бъде след тях. От Неговото знание обхващат само онова, което Той пожелае. Неговият Престол вмества и небесата, и земята, и не Му е трудно да ги съхрани. Той е Всевишният, Превеликият.” (Коран, 2:255)

Както се вижда и в стиховете на Евангелието, Исус (м.н.) е призовавал хората, с които е говорел, да вярват единствено в Бог. Той отговарял на съдружаващите с много хубави примери и обяснения. Погледнато от тази гледна точка, твърде вероятно е да е съществувало специално обяснение за израза „Божий син”, в отговор на идолопоклонническия начин на изразяване, който е бил широко разпространен сред народа по онова време. Един вярващ, който е искал да обясни на хората, че господарят на всичко, единственият другар и покровител на всички хора е Бог, е възможно да е използвал израз като: „Аз не съм син на баща ми, а син на Бога”. Този израз може да е бил използван за премахване на нерелигиозното държание на насрещния, на почитането и очакването на помощ от различните идоли. Бог знае най-добре.

Значението на понятието „Божие Слово”

Една от неоснователните опори на вярата, приписваща божественост на Исус (м.н.), е обяснението за „словото” (логос) в самото начало на Евангелието на Йоан. В този пасаж се твърди, че Исус (м.н.) е Божието Слово и съществува заедно с Бог още от вечността (Пречист е Бог):

„В начало беше Словото, и Словото беше у Бога, и Бог беше Словото. То беше в начало у Бога. Всичко чрез Него стана, и без Него не стана нито едно от онова, което е станало. В Него имаше живот, и животът беше светлината на човеците. И светлината в мрака свети, и мракът я не обзе.” (Йоан, 1/1-5)

А в продължението на тези стихове се казва: *„И Словото стана плът, и живя между нас, пълно с благодат и истина; и ние видяхме славата Му, слава като на Единороден от Отца.”* (Йоан, 1/14) С една дума, съобщава се, че Исус (м.н.) е „Божие Слово”, и изхождайки от това, му се приписва предполагаема божественост. (Пречист е Бог.)

Това обяснение в Евангелието на Йоан обаче се дължи на погрешното тълкуване на една истина. В Корана е съобщено следното:

„О, хора на Писанието, не прекалявайте в своята религия и говорете за Аллах само истината! Месията Иса, синът на Мариам, е само пратеник на Аллах и Негово Слово, което Той извести на Мариам, и дух от Него. И вярвайте в Аллах и в Неговите пратеници, и не казвайте: “Троица!” Престанете! Това е най-доброто за вас. Аллах е единственият Бог. Пречист е Той, за да има рожба! Негово е всичко на небесата и всичко на земята. И достатъчен е Аллах за довереник.” (Коран, 4:171)

Заблуддението у Йоан е в израза „Бог беше Словото”. Много голяма заблуда е този израз, който изобразява като равни Божието Слово и Божията Личност. Пречист е Всемогъщият ни Бог от изрази като този.

Проблемът е в тълкуването на понятието „слово” (логос). А това понятие е развито от древногръцките философи векове преди Християнството. Хераклит, който живял през 6-и век пр.н.е., твърдял, че във Вселената съществува активен разум, подобен на човешкия ум, и го определил като „логос”. Стоиците, които живели през 4 – 3-ти век пр.н.е., пък използвали логос със значения като „Бог, природа и душа на Вселената”.⁶⁵

Започването на Евангелието на Йоан, което било написано на гръцки и адресирано до гръцката маса, с понятието логос и дефинирането му със значението му според гръцката философия пък, разбира се, не е случайно. В *Енциклопедия Британика* се казва, че „авторът на Евангелието на Йоан, използвайки понятие, което би било лесно за разпознаване от страна на

читателите от елинистичния (основаващия се на гръцката култура) свят, е искал да подчертае характера на спасител на Месията”.⁶⁶ С други думи, авторът на Евангелието на Йоан е формирал погрешно значение, смесвайки истината, че „Исус (м.н.) е Божието Слово”, с древногръцката философия.

Погрешното тълкуване на неясните изрази и метафоричните описания

Един от въпросите, на които наблягат хората, извършващи проучвания върху Евангелието, е, че изразите, използвани в Евангелието, не трябва да се тълкуват в прекия им смисъл, а като метафорични изрази. Когато погледнем от тази гледна точка, се вижда, че въпросните изрази притежават различни значения. В Корана също има множество „неясни” обяснения (*израз, който се използва при съобщаването на факти, но не в прекия му смисъл, а като сравнение и символ*). Всъщност множество Християнски изследователи, когато правят тези изказвания, се опитват да направят връзка между изразите от айятите на Корана и някои изрази, споменати в Евангелието. В своята книга „*Един Бог или трима Богове? Триединство в единобожието*” Карлос Мадригал прави следните коментари:

„Когато Бог описва Себе си, използва символични изрази, които човек може лесно да разбере. Тези термини се наричат „очовечени” (антропоморфични). В Светото Писание и в Корана, когато се говори за Бог, се използват думите лик, ръце и др. физични качества. Изразът „**Няма подобен Нему.**” (Коран, 42:11) представя истината. Но не трябва да бъркаме това със сравненията, които Самият Бог е направил, за да Го разберем. В Корана също можем да срещнем изрази като Божия ръка, Божия длан, Божие лице и Божии очи... Никой не би се затруднил да разбере тези изрази като метафори. Добре, а думите баща и син няма ли да приемем като метафора? Понятията, характерни за хората, приписвани на Бога, не ни представят истинска картина, а единствено загадки и внушения. Поради тази причина това не са описателни сравнения, а наподобяващи. Никой няма правото да оприличава Бог на нещо, придавайки Му физическо значение. (Това би било идолопоклонничество)... В замяна на това обаче Бог може да Се оприличи на пожелан от него символ. Бог сътвори всичко с любов. Той е източникът на всичко. „Баща” е много хубаво определение за изразяване на това, че Той е сътворил всичко с обичта си.”⁶⁷

Този коментар е от значение за разбиране на метафоричните изрази, използвани в Евангелието. Господ е повелил следното относно Корана: „... **И ти низпослахме Ние Книгата за разяснение на всяко нещо и с напътствие и милост, и с радостна вест за мюсюлманите.**” (Коран, 16:89). В сура Анам пък е съобщено така: „... **Не пропуснахме нищо в Книгата. После при техния Господ ще бъдат събрани.**” (Коран, 6:38). В Корана всичко е обяснено по най-съвършения, най-мъдрия и най-сбит начин. В някои айяти Господ ни напътства с различни „неясни” и метафорични обяснения. В айятите е повелено следното:

„Божията ръка”

„Онези, които заявяват вяност към теб [о, Мухаммад], те заявяват вяност към Аллах. Ръката на Аллах е върху ръцете им. А който наруши, само в свой ущърб нарушава...” (Коран, 48:10)

„... Кажете: „Благодатта е в Ръката на Аллах. Дарява я комуто пожелае.” Аллах е всеобхватен, всезнаещ.” (Коран, 3:73)

„И рекоха юдеите: „Ръката на Аллах е стисната.” Нека техните ръце са стиснати и те да бъдат прокълнати за онова, което са изrekli. Не, Неговите Ръце са разтворени – раздава както пожелае...” (Коран, 5:64)

„За да узнаят хората на Писанието, че нямат власт над нищо от благодатта на Аллах и че благодатта е в Ръката на Аллах. Дава я Той комуто пожелае. Аллах е Владетелят на великата благодат.” (Коран, 57:29)

„Божията длан”

„И не оцениха те Аллах с истинското Му величие. Земята - цялата - ще бъде в Неговата Длан в Деня на възкресението, а небесата ще са сгънати в Десницата Му. Пречист е Той, превисоко е над онова, с което Го съдружават!” (Коран, 39:67)

„Божият лик”

„Всичко тук погива. Но пребъдва Ликът на твоя Господ, Владетеля на величието и почитта.” (Коран, 55:26-27)

„На Аллах принадлежи и изтокът, и западът, и накъдето и да се обърнете, там е Ликът на Аллах. Аллах е всеобхватен, всезнаещ.” (Коран, 2:115)

В сура Анфал пък е повелено така:

„Не вие ги убихте, а Аллах ги уби, и не ти хвърли, когато хвърли, а Аллах хвърли, за да подложи вярващите на добро изпитание от Него. Аллах е всечуваш, всезнаещ.” (Коран, 8:17)

С този аят Бог ни съобщава, че Той, който притежава безпределна сила и мощ, е единствената сила, която прави така, че да настъпят всички събития, всички действия. Ако Бог не пожелае, човек не би имал силата да направи нищо, да извърши каквото и да било действие или да отвори устата си и да проговори. Всичко, което хората правят, всичко, което казват и мислят,

принадлежи на Бог. Нито един човек не може да притежава сила и воля, независими от Господ, който го е сътворил. В сура Инсан Бог повелява така: „**Тогаваше пожелавате само онова, което Аллах желае...**” (Коран, 76:30).

Всеки един от изразите, включени в горечитираните айяти, съобщава, посредством най-хубавите примери, за безпределната сила и мощ на Бога. В айятите, които съдържат „неясни” изрази, се намират много хубави и мъдри съвети за хората, които размишляват задълбочено.

Може да е използвано с цел подчертаване на близостта на Исус (м.н.) до Бога и това, че той е силно възвишен раб

Апостолите и първите Християни станали свидетели на привързаността на Исус (м.н.) към Бога, на неговата искреност, дълбока вяра, търпение, смелост, решителност в изпълняване на Божието откровение, чудесата, които извършвал с Божие позволение, и възвишената му нравственост. От раждането до възнасянето му при Бог всеки един етап от живота на Исус (м.н.) бил изпълнен с много големи чудеса. Забременяването на Св. Мария (м.н.) и раждането на Исус (м.н.), това, че е говорел и проповядвал, докато е бил бебе, че е изцерявал болните, съживявал мъртвите и се е възнесъл при Бог, ясно говорят за неговата необикновеност. Тези сведения, които много подробно са представени в Евангелието, също така са съобщени и в Корана. Господ повелява, че Исус (м.н.), майка му Мария (м.н.) и родът Имран са избрани.

Множество Християнски теолози отбелязват ентузиазирания стил на първите Християни, който те използвали, когато говорили за Исус (м.н.). Джон Марш, който е един от специалистите по Новия завет, акцентира на следното в произведението си „*Животът на Исус*” (“*Jesus in his Lifetime*”): „Първите последователи на Исус (м.н.) са използвали определението „Божий син”, за да обяснят, че е избран от Бог за една много специална задача и поради тази причина има много специална връзка с Бог.”⁶⁸ Е. П. Сендърс пък казва, че Исус (м.н.) е „един Божий син, избран за специална задача сред народ, състоящ се от Божии синове”.⁶⁹

В произведението си „*Няма друго име*” (“*No Other Name*”) Пол Нитър пише следното относно този стил:

„Когато писателите на Новия завет говорят за Исус (м.н.), те използват езика не на аналитичните философи, а на ентузиазирания хора, не на учените, а на изпълнените с обич хора. Това, на което Кристър Стендахл настойчиво набляга, е, че това е „религиозен език”, т.е. „език на обичта, език на нежността”. Когато Християните описвали Исус (м.н.) като „единствен”, те са нямали предвид метафизичен принцип, а напротив – те се опитвали да осъществят лична връзка с Исус (м.н.) и да детайлизират привързаността си към него.

Християнските определения по начина, по който се използват и разбират, са само църковен език на обичта. Не винаги езиците на сърцето и разума са противоположни, но и двата са различни. И тези различия трябва да бъдат уважавани.

В същото време множество текстове, в които се казва, че Исус (м.н.) е „Божий син”, а дори и „единствен син” (Йоан 1: 14), ще имат друго значение. Тяхното истинско намерение... е било да накарат тези, които слушат Исус (м.н.), да го приемат сериозно като човек, който притежава авторитет. Изразите в тези текстове... са за изразяване на това, че Исус (м.н.) е надеждно откровение на Бог. Когато бъде преведен гръцкият израз *Uios tou Theou* („Божий син”), то няма нищо, което да подсказва, че определителният член „-ят” трябва да бъде прибавен, и тъй като в оригиналния гръцки го няма, то изразът също така може да бъде преведен като „един Божий син”. Описателното определение „единствен син” може да бъде интерпретирано по-добре според Юдейската му употреба като „единороден” или „възлюбен”. Следователно то може да се разбира не като потвърждение на изключителност, а на надеждността и необходимостта от ролята на Исус (м.н.) като Божий инструмент.”⁷⁰

Зад тази настойчивост в защитата на вярата в троицата твърде вероятно е да стои безпокойство от помрачаване на приписаното предполагаемо възвишено положение на Исус (м.н.). Без наличието на вяра в троицата обаче може да се акцентира на това колко възвишен и благотворен човек е Исус (м.н.). Всъщност в аяйтите на Корана са описани подробно чудотворните страни на Исус (м.н.), неговото възнесение при Бог и се съобщава, че той и семейството му са избрани измежду народите. В Корана Исус (м.н.) е посочен като знатен в земния и отвъдния живот.

„Когато ангелите рекоха: „О, Мариам, Аллах те благовестява за Слово от Него. Името му е Месията Иса, синът на Мариам, знатен в земния живот и в отвъдния, и е от приближените [на Аллах].” (Коран, 3:45)

Може да е използван с цел допринасяне за по-бързото разпространяване на Християнството

В обстановката, в която Исус (м.н.) започнал да разпространява религиозния морал, той се сблъскал с множество трудности. В Юдейското общество съществували множество секти като Садукеи, Фарисеи, Зелоти и Есеи, които тълкували религията по различен начин, и те, особено първите три, били изпаднали в различни заблуждения. Хората се били отдалечили от правата вяра, донесена от Моисей (Муса) (м.н.), и възникнали редица суеверни традиции и разнообразни изкривени вярвания. В допълнение на това сред хората се била разпространила и елинистичната

идолопоклонническа култура. Някои Юдеи, намиращи се под въздействието на тази култура, заменили единобожната вяра, която притежавали, и започнали да усвояват някои езически вярвания.

Исус (м.н.) не обръщал внимание на нито едно от тези суеверия и призовавал синовете на Израил към една непорочна и искрена вяра. Всички духовници, които искали да запазят установеното си положение, били силно обезпокоени от правата религия, проповядвана от Исус (м.н.), защото той съветвал хората да обичат и да се боят от Бога, казвал им да се откажат от суеверните правила и фанатични практики, прибавени към религията впоследствие.

След възнасянето на Исус (м.н.) при Бог учениците на тази свята личност също използвали всичките си средства за разпространяване на посланието му. Християните, които пътували от село на село и от град на град, проявявали възвишено търпение пред лицето на всякакви трудности и недоимък, и разказвали на хората за съществуването на Бог, както и за това, че Исус (м.н.) е Божий пратеник. И наистина за много кратко време Християнството се разпространило на една много обширна територия. Въпреки постоянното потисничество и мъчения на идолопоклонническата Римска империя хората встъпвали на тълпи в правата религия, която донесъл Исус (м.н.). Една част от нововстъпилите в религията обаче не могли да се отърват напълно от установените езически вярвания. Ето в тази обстановка се появило и изкривеното понятие „Божий син” или получило различно от първоначалното си значение.

Е. П. Сендърс в своето произведение „*Историческата фигура на Исус*” (“*The Historical Figure of Jesus*”) тълкува методите на разпространяване на проповедите на Исус (м.н.) на първите Християни така:

„Възможно е апостолите понякога да са разказвали разкази относно нещата, които Исус (м.н.) е правел и казвал, докато се опитвали да убедят другите. През първите години навярно тези разкази не били записвани, а предавани устно. Апостолите са искали да обяснят с примери значимите за тогава въпроси, използвайки събития от живота на Исус (м.н.)... Наред със спечелването на нови поддръжници апостолите поучавали както себе си, така и новоприелите вярата, чийто брой постепенно нараствал, чрез събитията, случили се по време на живота на Исус (м.н.), като се осланяли на спомените си. Понякога влизали в спор с Юдейските равини, които не приемали Исус (м.н.). Тези спорове пък са станали причина материалът относно Исус (м.н.) да бъде използван с трето съдържание.”⁷¹

Както по времето на Исус (м.н.), така и след него са съществували множество хора и групи, които са се противопоставяли на Християнството. Това, че Християнството много бързо се разпространило чрез усилията на апостолите след възнасянето на Исус (м.н.) при Бог, предизвикало големи реакции у тях и поради тази причина е възможно да са отправяли

множество неоснователни твърдения и да са извършвали разнообразни интервенции с цел попречване на възхода на Християнството. В своята книга Пол Нитър се спира на това при какви условия са живели първите Християни. Нитър акцентира на това, че те са развили различен стил, за да „се запазят живи” и „да могат да продължат обществото си”:

„Друг момент, който трябва да се има предвид относно историческата обстановка, в която се е появило традиционното църковно разбиране, е, че Християните са били малцинство сред голямото Юдейско общество и опасната Римска империя. Културното и религиозно мнозинство било разбирано по начин, много по-различен от днешния. През онзи период Християните били изправени пред две големи опасности: или щели да бъдат унищожени от обществата, формиращи мнозинството, или щели да смесят религиозните си обичаи с техните и да приемат друга структура. За да могат да се защитят от тези опасности, Християните е трябвало да установят една много ясна идентичност и да се привържат напълно към вярванията си. И те направили това с вярванията си и особено с тези, съсредоточени около личността на Исус (м.н.). Тези доктринерни изрази могат да бъдат определени като „изрази за оцеляване” и такива, разработени за подпомагане просъществуването на обществото. Първите Християни, представяйки Исус (м.н.) с безусловни изрази и обявявайки го за един и единствен спасител, спечелили различна идентичност от своите съперници и опоненти. Силната привързаност, която предизвикал този език, им дал много голяма сила срещу потисничеството и тези, които им се присмивали... Този език имал по-скоро не метафизичен смисъл, а морален. Вместо да представя самоличността на Исус (м.н.), която е в сила за всички векове, той имал целта да определи самоличността в обществото .”⁷²

Въздействието на съществуващата политическа и културна обстановка

Другият въпрос, на който се акцентира в трудовете относно формирането на вярата в троицата, е политическата и културна обстановка по онова време. Както подчертахме по-рано, обществото по времето на Исус (м.н.) се намирало под въздействието както на Юдейската, така и на гръцката култура. Цялото Средиземноморие било под владичеството на Римската империя. Чрез големи военни завоевания Рим разширил земите си, превърнал Средиземно море в едно вътрешно езеро. Империята преживявала един от най-силните си периоди както във военната, така и в културната сфера. Тя била поела културното наследство на Древна Гърция и го подобрила с нови допълнения. Това движение, наречено елинизъм, господствало над всички

житейски сфери, включително и религията. Римляните виждали себе си много над останалите общности и се опитвали да разпространят начина си на живот и по завладените от тях земи.

Римската религия, както тази на всички народи, населяващи земите около Средиземно море, била многобожна. Измислените богове от гръцката митология съществували и в римската, но под различни имена. Прекланяли се на множество идоли, символизирани със статуи, като най-големият бил наричан Юпитер. Някои Римски императори пък били издали закони, с които включвали себе си към тези фалшиви божества. В същото време била широко разпространена гръцката религия и принадлежащите ѝ фалшиви божества. Статуи на гръцките идоли като Зевс, Хермес, Венера били разположени на площадите на големите градове. Идолите, на които хората се прекланяли, не се ограничават с тези. Във всеки град, всеки квартал и дори във всеки дом имало различни по големина идоли, статуи и картини, които им принадлежали, специални места за преклонение и принасяне на жертви. Римските владетели използвали тези многобожни религии като средство за разпространяване на властта си. Рим не се месел в религията на никого, стига да не застрашава властта му, а напротив – насърчавал тези изкривени вярвания и построявайки навсякъде храмове, жертвеници и статуи, подтиквал към идолопоклонническите вярвания. За тях религията била уж начин на внушаване на преданост на масите и начин за управлението им, била абстрактна и принадлежала на сфера, която няма пряка връзка с този свят.

Когато римляните се сблъскали с друга култура, те търсели в тази общност фалшиви божества, подобни на своите, и така се опитвали да направят връзка, която да им даде превъзходство. Поради тази причина, особено по времето на Антиох IV Епифан, били направени опити да се наложи тяхното главно божество Зевс на Юдеите, които вярвали само и единствено в Бог, но това станало причина за възникването на големи борби помежду им. Набожните Юдеи реагирали сурово на тези римски идоли, които духовно замърсявали светите земи, и упорито се съпротивявали на усилията на римляните да разпространяват еретичните си вярвания. Въпреки това обаче въздействието на гръцката култура върху Юдейското общество било голямо.

Исус (м.н.) е проповядвал именно на това, намиращо се под въздействието на елинистичната култура, Юдейско общество. Апостолите и първите Християни били израснали сред същото това общество и във всеки един момент от живота си били в непосредствена близост с елинистичната култура. В своята статия със заглавие „*Исус в исторически контекст*” (“*Jesus in Historical Context*”) Е. П. Сендърс разглежда внимателно влиянието на елинистичната култура върху областта Галилея, където Исус (м.н.) е живял. Сендърс, който поместил в статията си и мненията на множество различни академици, прави следния коментар:

„Според наличните мнения Галилея била урбанизирана, космополитна и преуспяваща. Според Бъртон Мек Галилея всъщност била възплъщение на елинистичната култура...

Жителите на Галилея можели да видят и чуят гръцки представления и философи, когато отскачали до съседните градове. През празниците ходели до големите градове в Сирия, където можели да се потопят още повече в гръцката култура. Рим също играел много голяма роля в това взаимодействие. В Галилея имало много на брой римски войници. Имало римски чиновници и управници... В Сефорис нямало само театри, но и езически храм, посветен на Август и Рим. Фермерите отглеждали животни, които щели да бъдат принасяни в жертва по време на езическите ритуали.”⁷³

Гръцката култура била митологична култура. В разговорите, в използваните изрази често можело да се попадне на метафорични изрази, на митологични обяснения. Митологията и истинският живот едва ли не сякаш се били смесили. Ето така експертите по Библията, които изследвали названието „Божий син”, използвано за Исус (м.н.), също обръщат внимание на влиянието на гръцката култура за утвърждаването на това название. Гръцката митология изобразявала въображаемите божества като същества, които дружали с хората и след това създавали заедно нови поколения. Например Александър Македонски бил приеман за син на Зевс. Сендърс казва, че през онзи период гръцката традиция била доста често срещана по земите на империята и поради тази причина под това въздействие употребата на израза „Божий син” (Пречист е Бог) относно Исус (м.н.) се разпространила още повече.⁷⁴ Всъщност изследователите откриват множество прилики между древногръцката троица Зевс-Хера-Аполон и вярата в триединството. Вярата в „троицата” била доста широко разпространена сред идолопоклонническите (еретични) общества. Особено гръцката култура съдържала множество въображаеми „бащи-божества” и „синове-божества”. Платон формулирал тази троица и твърдял, че въображаемите богове имали син на име „логос” и дъщеря на име „софос”. Според Платон въображаемото божество заедно с логос и софос формирали една „троица”. Християнството е взело вярата в троицата и множество вярвания и практики, които се срещат днес, от въпросната гръцка култура или останалите идолопоклоннически култури. Именно поради тази причина постепенно се отклонило от истинската религия, донесена от Исус (м.н.), и се отдалечило от вярата в „един Бог”, която е в основата на законите, спуснати на Пророка Моисей (Муса) (м.н.).

След като авторката на книгата *„От Исус до Христос, Произходът на Новия завет, Изображенията на Исус”* (“*From Jesus to Christ, The Origins of the New Testament, Images of Jesus*”) Паула Фредриксън подчертава, че авторите на Евангелията и обществата, към които са били насочени, са били гърци, прави следния коментар:

„Християнството се появява в елинистичния свят... Езикът, използван в Евангелията, също се основавал на езика, на който били свикнали авторите им. Този език отразявал еретичните обичаи и елинистични вярвания. Поради тази причина използвали определения като „Бог”, „Спасител”, „Божий син” и „логос” за Исус (м.н.). Употребяваните определения като

„Давидов син”, „Човешки син”, „Божие царство” и „Месия” обаче не били много познати на писателите на Евангелията. Авторите на Евангелията били взели тези изрази от съществуващата култура по палестинските земи, където Исус (м.н.) живял.”⁷⁵

В своята статия *„Беше ли ранното Християнство покварено от елинизма?”* (“*Was Early Christianity Corrupted by Hellenism?*”) д-р Пол Р. Еди също прави следните коментари:

„Из целия стар свят, който се простирал до Вавилон, било широко разпространено идолопоклонничеството пред божества, групирани по три. Това влияние било изключително забележително в Египет, Гърция и Рим през столетията преди и след Исус (м.н.). След смъртта на апостолите еретични вярвания от този вид започнали да навлизат в Християнството... Дори и Платон да не е обяснил триединството в сегашната му форма, неговите философии могат да се смятат за подготовка за тази доктрина.”⁷⁶

В значителната си творба *„Христологията на Новия завет”* (“*The Christology of the New Testament*”) Оскар Кулман разглежда подробно по какъв начин изразът „Божий син” е бил използван по време на Евангелието на Изток и в елинистичната култура. Той съобщава, че владетелите най-вече в Египет, Вавилон и Асирия били смятани за святи хора и били наричани „Божий син”. Той също така обръща внимание на това, че в гръцките религии за всеки човек, за когото се вярвало, че притежава святи сили, бил използван изразът „Божий син”.⁷⁷ Чудесата, извършени от Исус (м.н.), пък изглежда, че са достатъчни за представянето му по този начин от страна на народа. Варнер споменава, че възгледите на езичниците (*Определение, което се използва в Библията за не-Юдеите. По времето на Исус (м.н.) се използвало за римляните.*), към които били отправени проповедите на Исус (м.н.), били формирани в рамките на тези представи и продължава така: (Пречист е Бог от написаното в цитата.)

„Тяхната представа за Божий син се основавала на многобожните им нагласи. Именно поради тази причина било доста трудно Исус (м.н.) и апостолите да превърнат тези представи във вяра в един-единствен Бог. В тази област, където властвали Източните и елинистични представи и поради тази причина царете и останалите святи личности били наричани Божий син, Исус (м.н.) също бил обявен за Божий син.”⁷⁸

Склонността за обожествяване на хората в езическите вярвания

Една от основните характерни особености на религиите на еретичните общества, живеещи в рамките на Римската империя, била представата за хората-божества. (Пречист е Бог.) Въображаемите римски и гръцки божества, като Зевс, Хермес, Венера и Юпитер, били изобразявани във вид на хора, като статуите на тези божества били разположени в центъра на храмовете им или на площадите в големите градове. Идолопоклонниците смятали въображаемите си божества за същества, „които могат да бъдат докоснати и видени с просто око“, и приемали като напълно нормално явление появата на съответните божества в човешка форма.

Този възглед за хората-божества при идолопоклонниците бил толкова свободен за тълкуване, че човек, който представял себе си за „чудотворец“ и извършвал проповеди по религиозни въпроси, лесно можел да получи такъв статут. В книгата „Деяния на апостолите“ на Новия завет са предадени няколко интересни примера във връзка с този въпрос. Според разказа Варнава и Павел излекували един болен човек в град Листра, разположен близо до днешна Кония, и народът, който се изненадал от това, ги помислил за божества (Пречист е Бог):

„А тълпите народ, като видяха, какво стори Павел, издигнаха глас и казваха по ликаонски: „Боговете в образ човешки са слезли при нас“. И наричаха Варнава Зевс, а Павла Хермес, понеже той първенствуваше в говоренето. А жрецьт на Зевса, чийто идол се намирал пред техния град, като доведе при вратата юнци и донесе венци, искаше да извърши жертвоприношение заедно с народа.“ (Деяния, 14/11-13)

Подобно събитие се случило и в Малта. Когато еретиците, говорещи с Павел, видели, че той бил ухапан от змия, която смятали за отровна, и не умрял, те отново достигнали до идеята за човек-божество:

„А те очакваха да му се яви оток, или веднага да падне мъртъв. Но, като чакаха дълго време и видяха, че му не ставаше никакво зло, измениха мнение и думаха, че той е бог.“ (Деяния, 28/6)

Последователите на Исус (м.н.) се обръщали към хора с ето такъв начин на мислене. Разказвали на тези хора за Месия, който правел чудеса, лекувал болните и съживявал мъртвите. Тези хора пък гледали на този свят пратеник, който Бог облагодетелствал с възвишени чудеса, като на божество като Зевс и Хермес. (Пречист е Бог.)

Всъщност, когато Бог съобщава в Корана думите: „Месията е синът на Бог“, на защитниците на троицата повелява, че **„приличат на думите на онези, които преди не повярваха.“** (Коран,

9:30) Тоест Християните са приели тази представа от някои невярващи народи, които са притежавали тази представа преди тях.

ХРИСТИЯНИТЕ, ПРОТИВОПОСТАВЯЩИ СЕ НА ТРИЕДИНСТВОТО, ОТ НИКЕЯ ДО ДНЕС

Вярата в триединството от векове е била отричана от множество хора, общества и секти от Християнския свят. Някои общества напълно се противопоставили срещу вярата в троицата, други пък отрекли само някои части на това погрешно вярване. Представителите на обществата, които отрекли триединството, във всеки един период на историята били подложени на много голям натиск. Били прогонвани от земите си, отлъчвани от църквата, изгаряни живи, убивани чрез мъчения. Насилията обаче не били достатъчни за изтриването им от историческата сцена. Много голяма част от опонентите на триединството останали предани на вярванията си и не престанали да казват, че „Бог е един и единствен”. Арианците, на които обърнахме внимание в предходните глави на книгата, били предводителите на въпросните Християнски „анти-тринитариани” (противници на троицата). След това се появили множество групи, които последвали стъпките на Арианците.

Противниците на троицата

Едно от анти-тринитариалните движения, появило се след Арий, била Келтската Църква, основана в Ирландия (Celtic Church of Ireland). Тази църква, напълно изолирана от континента Европа, била основана и развита по „Арианска” линия. Вярата в триединството била чужда за Ирландия до 664 г., когато Католическата Църква официално получила власт над Ирландската Келтска Църква.

Ирландската Църква се отличавала с една значителна особеност, показваща приликата ѝ с Назаретското учение: вяност към Юдейските източници. Келтската Църква вярвала, че „Исус (м.н.) прецизно спазвал Юдейските закони”, и поради тази причина придавала голямо значение на Стария завет.⁷⁹ Тази тенденция била толкова силна, че продължила дори след като Църквата преминала под властта на Рим. През 754 година някои Католически свещеници, твърдейки, че „ирландските свещеници не отдават значение на светите писания на Църквата, че отричат писанията на църковните лидери и не вземат под внимание решенията на съборите”, се оплакали от това.⁸⁰ Но и тази съпротива на Келтската Църква не след дълго била сломена. Ето така, с този процес, който започнал през четвъртото столетие, Католическата Църква започнала да се изчиства от всички уж „отклонили се от правия път”. Тези отстранени движения обаче отричали изкривеното учение, което обожествява Исус (м.н.), и проповядвали вярата единствено и само в Бог. По този начин Католическата Църква се превърнала в най-големия авторитет на Западния свят.

Православни и Протестанти

Въпросната хегемония на Католическата Църква се разклатила през деветото столетие с едно разцепление, случило се в самата нея. Източните Църкви, а именно тези, свързани с патриаршиите в Истанбул, Йерусалим, Антакия и Александрия, които от дълго време били в конфликт с Римската Църква, окончателно се отделили от Римокатолическата Църква. Всъщност конфликтът между Римската Църква и Източните Църкви бил на политическа основа и възникнал, след като Римската империя се разделила на две – Източна и Западна част. В продължение на векове между двете страни се появявали разнообразни разногласия. Накрая в резултат на освещаването от Свещената Римска империя на германските нации от Римската Църква връзките между двете страни напълно се разкъсали. Най-ясно очертаната от множеството разлики между двете страни била тази, че Римската Църква използвала като свещен език латинския, а Източните Църкви – гръцкия.

Източните Църкви, или с други думи Православните Църкви, след като се отделили от Рим, не успели да оформят йерархия помежду си. Патриаршията в Истанбул винаги изглеждала като по-висша, а останалите били независими помежду си. Нещо повече, с течение на времето настъпили нови отцепвания и се образували национални църкви. Държави като Армения, Гърция, България, Сърбия и Русия основали свои национални църкви през различните периоди.

Католическата Църква от своя страна, без да претърпи никакво друго продължително разцепване, продължила своята хегемония в Европа до 16-и век. Един свещеник на име Мартин Лутер, появил се в Германия през 20-те години на 16-и век, бил човекът, който разклатил тази хегемония. „Протестантското” движение, развило се под водачеството първо на Лутер и после на свещеници като Калвин и Цвингли, представлявало голям протест срещу властта на Римската Църква и Папата. Протестът бил както много голям, така и много кървав. В продължение на повече от век Европа станала свидетел на непрестанните войни между Католици и Протестанти. Зад тези войни, въпреки че изглеждат „религиозни”, отново стояли политически интереси. Зад тях стояли конфликтите на интереси на принцовете, които не искали да живеят под владичеството на Папата и да му плащат данъци, и кръговете, които не искали да се прекрати тази хегемония. Най-кървавата разправа между двете страни бил сблъсъкът, който продължил от 1618 до 1648 г. без прекъсване и поради тази причина бил наречен Тридесетгодишната война. След този кървав период, който завършил със смъртта на повече от една трета от населението на Европа, между двете страни било постигнато дълготрайно споразумение. Равновесието, установено с подписването в края на Тридесетгодишната война на известния Вестфалски мир, оттогава досега не се е променило много.

Докато Протестантите отричат властта на Папата, те не я заместват с друга такава. Поради тази причина Протестантството, противно на йерархията в Католическото Християнство, се развило като изключително хлабава и „либерална” религия. Почти всяка държава формирала своя национална църква. Успоредно с тези се развили още множество различни движения и секти. Поради тази причина днес съществуват стотици видове Протестантство, стотици различни Протестантски църкви. Голяма част от тях действат в Северна Европа и САЩ.

Появата на Протестантството било от голямо значение и от гледна точка на движенията, противопоставящи се на троицата. Протестантите, както споменахме, се спасили от владичеството на Католическата Църква. Това била една голяма свобода както от йерархична гледна точка, така и от гледна точка на основните Християнски вярвания. Вече сами четели Святата Книга и сами си я тълкували. В резултат на това някои Протестанти, макар и една малка част от тях, забелязали една много важна истина: троицата, която формира основата на Католическото вярване, няма никаква опора в Новия завет. И дори било очевидно как някои пасажи отричат това вярване. В тези пасажи се обяснявало, че Бог е „Един и Единствен”, в основната логика на Новия завет обаче никъде не било споменато вярване в „тройно единство”.

Ето така някои Протестанти, всъщност много малко на брой, достигнали до това заключение и отрекли триединството. По този начин се родила Унитариянската Църква.

Християните, „защитаващи единобожието”

След Протестантската реформа Християните започнали да четат Новия завет независими от Католическите вярвания. В резултат на това в Италия се развило първото Християнско движение, което приемало за невярно триединството. Движението, започнато от Лелио Сочини (1525-1562) и братовчед му Фаусто Сочини (1539-1604), по имената на основателите си става известно като Сочинизъм (Socinianism). Сочинистите се разраснали чрез провеждането на тайни събирания. *Католическата Енциклопедия (The Catholic Encyclopedia)* обобщава вярата на това движение така:

„(Според Сочинистите) Няма нищо като троица. Исус (м.н.) не е от същата същност с Господ или със Светия Дух (и следователно не е Бог)...”⁸¹

Сочинистите били изложени на различни видове натиск. Не след дълго Църквата ги отлъчила. Фаусто Сочини казал: „Исус (м.н.), който е получил откровение от Бог, със святостта на живота си, разбира се, че ще бъде по-различен от останалите хора. Той е притежавал Божествена проникателност и Божествено вдъхновение, но в никакъв случай не е бил създател. Надарен с несравнимо правомощие, той е бил изпратен на човечеството поради един дълг.”⁸²

Сочини, който отричал троицата, защитавал това, че Личността на Бог е една и че би било неразумно да се говори за три същества. Сочинисткото учение достигнало чак до Англия. Но това силно безпокояло Църквата. Това смущение било изразено от Норвежкия съюз на епископите по следния начин:

„Сочини, който е отклонен от Анти-Тринитарианите и Новите Арианци, които се страхуваме да не увредят Християнството, отклонява от правия път мислите на Християните.”⁸³

През същия период женевецът Мигел Серветус, който разпространявал подобни на Сочинистите идеи, и по-специално се противопоставял по радикален начин на вярата в троицата, поради идеите си бил завързан за кол и изгорен от Калвин. По време на изгарянето му книгата, която той написал против троицата, била завързана на шията му. Серветус поддържал твърдението, че Християнството било покварено на Никейския събор, и написал, че за да може хората да се спасят от тази поквара, те трябва да се завърнат към източниците преди Никейския събор. През 1638 г. били започнати нападения срещу Сочинистите. Били затворени колежите в Роков и множество хора, които приели единобожието, били изгорени живи.

Унитариянското (Единобожно) движение, което поело наследството на Сочинистите, възникнало в края на 16-и век в Трансилвания и след това се разпространило, започвайки с Полша, по всички краища на Европа. В един уебсайт на Унитариянската Църква е обяснена по следния начин появата на Унитариянското движение:

„Първите Християни имали различни вярвания относно Исус (м.н.). Сред тях било и вярването, че Исус (м.н.) не е Бог. Но докато доктрината за триединството, представяна като Баща, Син и Светия Дух, била налагана насила, хората, които вярвали в различно от това вярване, били обявени за еретици. През 16-и век Християнските хуманисти внимателно изследвали Евангелието и не открили триединството в Светите писания. Така както според Евангелията Исус (м.н.) потвърждава, те също приемат и потвърждават, че Бог е един и единствен. След това те приели името Унитариянци. Унитариянците, въпреки смазващото противоречие и натиск от страна на Православните, основали църкви, подхождащи на рационалните им идеи, и давали проповеди по религиозните въпроси. Те постъпили така, че да подкрепят религиозната свобода на всеки. Тъй като вярата е един Божий дар, то никой не трябва да бъде каран насила да приеме нежелана от него религия.”⁸⁴

Документът „*Раковски Катехизис*” (“*Racovian Catechism*”), който е издаден от полските Унитариянски свещеници и в който е подчертана идеята за Единствен Бог, се превърнал в един от най-значителните източници на движението. В този документ се отрича вярването в изкуплението. В документа „*Раковски Катехизис*” пише следното:

„Представата на тези, които приписват божественост на Месията Исус (м.н.), не само че противоречи на чистата логика, но в същото време е в противоречие и със Светите Писания. Освен това тези, които вярват, че не само Бащата, но и синът и Светият Дух, т.е. Единият Бог, са три различни същества, допускат една голяма грешка. Бог... със сигурност е един и поради тази причина тези, които се появяват с обяснението за един нов Бог, състоящ се от три независими същества, напълно противоречат на тази същност... Според записките относно случилото се в периода преди и по време на Никейския събор до известно време след събора Бащата е бил известен и приеман за истински Бог. Тези, които се противопоставяли на това, били третиранни като еретици...”⁸⁵

Унитарияните имали влияние през 18-и и 19-и век, и то най-вече в англосаксонския свят. Били основани Унитариянски църкви първо в Англия, а след това и в САЩ. Тези хора, които са убедени, че ако повярват в Бог не само Християните, но всички хора, то тогава могат да получат спасение, нарекли себе си Унитариянци. Унитариянската и Универсалистката Църква, които се развили независимо една от друга, се обединили през 1961 година. *Нова Католческа Енциклопедия (The New Catholic Encyclopedia)* обобщава съвместните вярвания на Унитариянските Църкви така:

„Исус (м.н.) (според Унитарияните) не е единственият Божий Син и Спасител, а религиозен лидер, заел своето място сред традицията на Юдейските пророци. Поради тази причина „религията, основана на Исус (м.н.)” (т.е. традиционното Християнство), трябва да бъде заменена с „религията на Исус (м.н.)”. Святата Книга трябва да бъде разглеждана в светлината на разума и науката и да бъде приемана не като неоспорим източник, а като произведение, написано от човешка ръка.”⁸⁶

С една дума, Унитариянството също приема Исус (м.н.) като Юдейски пророк, какъвто е в действителност, и разбира понятието „син”, използвано за него в Новия завет, в метафоричния му смисъл. Унитариянството потвърждава истината, че Бог е един и единствен. В един уебсайт основите на вярата на Унитарияните са описани по следния начин:

„Основите на вярата на Унитарияните се състоят от единството на Бог, обич към Бога и хората и вяра в един вечен живот... Проявяват уважение към паметта на Исус (м.н.), но отричат неговата „Божественост” и не приемат това, че е „безгрешен”. Гледат на Християнските Свети Писания като на удостоверение на човешкия опит, но твърдят, че тъй като авторите са хора, то те могат да грешат... Приемат, че през всеки един период Бог изпраща пророци, които да покажат на хората правия път. Месията Исус (м.н.) пък приемат като най-възвишен сред тях...”⁸⁷

Мислите на Унитарияните за Исус (м.н.) са представени в уебсайта им така:

„Той (Исус (м.н.)) бе и все още е пътеводител за множество Унитаристи... Ние възприемаме човешкия живот и учението на Исус (м.н.) като продължение на традицията на големите Юдейски пророци и мъдреци. Той нито разруши, нито пък напусна тази традиция.”⁸⁸

Унитаристите отричат една част от вярванията на традиционното Християнство и основават вярванията си на добрата нравственост, разум, прозорливост и Божията единственост:

„Ние на първо място вярваме в Божията единственост, че съществува само и единствено един Бог. За да не може никой човек да разбърка мозъка ни с непотребна философия, ние оказваме безкрайно голямо внимание на тази истина и чувстваме, че трябва да сме внимателни. Въпросът за съществуването на един-единствен Бог ни се струва много ясен. Това, което ние разбираме, е едно-единствено същество, един разум, един разумен деятел, Той не се е появил от нищо, притежава безпределно съвършенство и властта е в Неговите ръце. Ние се противопоставяме на доктрината за триединството...”⁸⁹

Трябва обаче да отбележим и следното: днес една част от представите, които биват защитавани под името Унитаристство, съдържат някои елементи, които противоречат на вярата в Бог и Неговото откровение. Някои Унитаристи имат разбиране за един вид „хуманистична вяра”, която премахва религиозните заповеди и богослужения. Някои не приемат нито едно чудо. Например те дори отричат раждането на Исус (м.н.) без баща и чудесата, които той е показал на хората. А това е още едно отклоняване от Истината. В настоящата книга не се твърди, че Унитаристите са общност, представяща истинското Християнство от времето на Исус (м.н.), а са поместени единствено техните представи относно вярвания като троицата и епитимията. Разбира се, от изключително значение е, че между обществата, защитавали троицата, съществува едно такова движение, но в никакъв случай не трябва да забравяме, че общности, подобни на тази, притежават различни изкривени вярвания, които противоречат на аятите от Корана.

Серветус: Един Християнин, вярващ в единобожието

Мигел Серветус е един от Християнските теолози, които се изправили срещу големите реакции на някои кръгове поради това, че са били против троицата, подобно на Арий. Серветус (1511-1553) обяснявал, че множество неща, на които Църквата учела от векове, не се съдържат в Евангелието. Когато решил да съобщи на целия свят тези свои мисли, той бил на двадесет години. Книгите му „*Грешките на троицата*” (“*De Trinitatis erroribus libri vii*”) и „*Два диалога за троицата*” (“*Dialogorum de Trinitate libri ii*”) предизвикали голямо въздействие в Европа. Дотогава никой не бил написал толкова смели книги. Серветус твърдял, че следва пътя на първите апостоли, обвързани към школата в Антакия. След издаването на тези книги в продължение на дълги години Църквата изпращала Серветус в заточение от държава в държава. Серветус променил името си, но никога не променил възгледите си. Ето поради тази причина на 26 януари 1553 година той бил убит чрез изгаряне в Генуа.

Една друга особеност на Серветус била обичта и интересът му към Ислямската религия. Серветус, който отделил голямо място на силната единобожна вяра в Ислямската религия и думите на Пророка Мохамед (м.н.), в книгата си „*Грешките на троицата*” , която станала причина за подлагането му на мъчения, подчертава по следния начин това, че вярата в троицата е неразумна:

„... Тази традиция на троицата, която е пълна безсмислица, се струва нелепа единствено на Мюсюлманите, които познават Бог. Юдеите също се плашат от нашата привързаност към тази илюзия. Те се смеят на идеите ни относно троицата и ги смятат за безверие... Не само Мюсюлманите и Евреите, но и едрият рогат добитък се смее на положението, в което се намираме, вероятно животните са разбрали глупавото положение, в което сме, защото всички същества на Господа са придали святост единствено на Бог.”⁹⁰

Това, което Серветус написал и разказвал, станало причина за езекутирането му по нечовешки начин. Но днес той все още се приема от много хора за „създателя на съвременното единобожно движение” в Християнския свят.

Свидетелите на Йехова

Едно от множеството движения в Християнския свят, което отрича вярата в троицата, са Свидетелите на Йехова., Въпреки че в много отношения Свидетелите на Йехова се намират в съгласие с традиционното Християнство, но понеже отричат триединството, не се приемат за Християни. Очевидно е обаче, че Свидетелите на Йехова са възникнали от религиозните и културни учения на Юдейството и Християнството.

Според Свидетелите на Йехова вярата в троицата в Християнството не е вярване, което съществува в Библията. Те твърдят, че ако човек прочете от началото до края Библията (Петокнижието и Евангелието) без предубеждение за представата за триединство, по никакъв начин няма да бъде наведен на такава мисъл. Те защитават идеята, че вярата в троицата, както и ние подчертаваме още от началото на тази книга, е прибавена в Християнството след Исус (м.н.). Колкото и Свидетелите на Йехова да наподобяват на Евреите от гледна точка на вярата си в единствен Бог, тяхната вяра в Исус (м.н.) ги отделя от Еврейството. Свидетелите на Йехова акцентират на това, че те са истинските Християни, а останалите се намират в грешка, и казват така:

„Учението на Библията относно Бог и нейните цели са ясни, лесно разбираеми и разумни. Но учението на Християнските църкви не е такова. По-лошо, те противоречат на Библията. Освен това доктрината за триединството на Християнския свят изобразява Бог като един загадъчен три в едно Бог. Това учение обаче също не се открива в Библията.”⁹¹

Според статистическите данни на Свидетелите на Йехова от 2001 година по света живеят приблизително 6 милиона Свидетели на Йехова.

Влиянието на Ислямската религия в укрепването на Унитариянското движение

Когато разгледаме процеса на укрепване на Унитариянската Църква, пред нас се появява една много интересна връзка: въздействието на Османската империя върху укрепването на това движение.

Както обърнахме внимание и в предходните глави, през 16-и и 17-и век Трансилвания, която била Османска земя, била област, където единобожните вярвания били достигнали голяма сила. В своята проповед с наименование „Ислям, Америка и дилемата на Ямс” (*“Islam, US, and Yeats' Dilemma”*) свещеник Джек Донован от Унитариянската Църква във Флорида подчертава това развитие така:

„Някои Протестантски Християни – реформисти в Полша, Унгария и Трансилвания, започнали като основа на вярата да казват „Бог е един“: „Не съществуват измислени божества, съществува Бог“. Тази представа, която противоречи на всеобщите Християнски вярвания, се появява именно по онова време. Откъде води началото си предизвикващият смъртта израз? Когато през 1520 и 1530 Протестанството било още много ново и противопоставящо се на троицата, Мюсюлманската Османска империя била завладяла Хърватия, Унгария и Трансилвания.”⁹²

Причината за укрепването на движението, приемащо като основа вярата в един Бог, което се родило сред Християнството на Османски земи, била, както множество историци и Унитарниански теолози казват, обстановката на толерантност, създадена от Ислямската религия. Съюзът Ричи от Северната Унитарнианска Универсалистка Църква (North Unitarian Universalist Church) обръща внимание на тази обстановка в своята проповед *„Обещанието на постмодернизма към Унитарнианската Универсалистка теология“* (“*The Promise of Postmodernism for Unitarian Universalist Theology*”) така:

„Множество умерени международни историци приемат не само това, че политическото покровителство на Османската империя е предоставило възможност на Протестанството да се развие, но в същото време и в резултат на толерантността на Османското управление към местните традиции и религии протестантите са притежавали и известно влияние.”⁹³

Силната единобожна вяра в Ислямската религия била голяма гаранция за Християните, които отричали вярата в троицата. Те лесно успели да изразят идеите си в границите на Османските земи, където властвала толерантност, създали своите църкви и силно укрепили Християнската единобожна традиция.

Връзката между Ислямската религия и Унитарнианската Църква от векове е привличала вниманието на изследователите. Например Александър Шандор Унгвари разглежда този въпрос в книгата си *„Реформацията на унгарските Протестанти през 16-и век под Османско владичество“* (“*The Hungarian Protestant Reformation in the Sixteenth Century under the Ottoman Impact*”). Унгвари се спира на значението, което защитникът на единобожието Серветус, който разгледахме в предходните глави на книгата, отдава на Ислямската религия.⁹⁴ Матурен Вейсер де Лакроз, който също взема като отправна точка в произведението си връзката между Сочинизма и Исляма, твърди, че трансилванските Унитарнианци приемат, че съществува сходство между Унитарнианството и Божието единство, разкрито в Корана.⁹⁵

Унитарнианският теолог Джек Донован обръща внимание в една от проповедите си на следните въпроси:

„Две Ислямски учения бяха станали широко разпространени и привличаха голямо внимание. Едното беше думите „Бог е един, не съществуват измислени божества, Бог съществува. Няма друго божество освен Бог”, които всеки ден се четяха на хората от минаретата на джамиите по време на призива за молитва. А второто беше „оказване на толерантност към всички религии”, което бе ясно изискване на Корана и въпрос, на който Пророкът Мохамед (м.н.) специално наблягал, защото всяка една религия е подчинение пред Бога... Когато адаптирате тези учения към Евангелието на Исус (м.н.), ще получите Унитариянството през 16-и век. Моята хипотеза е, че традицията ни дължи 450-годишен дълг на Исляма... Европейските Сочинисти, живели през 17-и и 18-и век, не са се поколебали да възхваляват Исляма като „чист монотеизъм” (единобожие), който поправил голяма част от религиозната дегенерация в Християнската църква. Хенри Стъбей, Джон Толанд, Артур Бъри, Уилям Фейк и Стивън Най също са Сочинистки писатели, които имат положително мнение за Исляма. Тези автори са видели теологичния Ислям – особено след като толкова силно са били обезпокоени от отклоняването на англиканското Християнство от най-старото Християнство – като път към светлината.”⁹⁶

Марк Д. Морисън-Рийд от Унитариянската Църква в Торонто пък обяснява Ислямската религия в проповедта си „*Ислямската връзка*” (“*The Islamic Connection*”) така:

„Хюстън Смит бе написал: „Новостта, която Ислямът донесе, бе премахване на идолите от религиозната среда и съсредоточаване върху Бог, едно-единствено Божествено Същество, което не може да бъде забелязано от никого.” Ислямът, за разлика от Християнството, е извън всякакво съмнение Единобожен и за разлика от Еврейството не е ограничен с един-единствен народ. Може да започнем да свързваме Ислямската религия с нашата така: да приемем, че споделяме една обща историческа основа за разбирането на Божието единство.

Това, което спомага за формирането на мост от културна гледна точка между Християнството и Исляма, е толерантността на Исляма по време на Средновековието. Това Испанско Възраждане бе впечатлило човека, за когото твърдим, че е наш интелектуален праотец – Майкъл Серветус. Серветус е роден през 1511 година в Северна Испания. Въпреки че знаем само част от детайлите, оказали влияние върху живота на Серветус, ние не знаем с точност как са се развили идеите му или какъв е бил ускорителният фактор за отпечатване през 1531 г. на книгата му със заглавие „*Грешките на троицата*”... Докато Ислямът формирал политическите и интелектуални условия, спомагащи за възхода на идеите на Серветус на Запад, същевременно е създал и политическите условия за развитието и разпространяването на Унитариянството в западната част на Европа... В известен смисъл ние дължим много на Исляма. Трябва да спрем да гледаме на Исляма като на чуждо и

неразбираемо нещо. Напротив, време е да осъзнаем, че не само сме свързани от историческа гледна точка, но в същото време споделяме и някои общи ценности.”⁹⁷

Тези изказвания, направени от теолозите от различни Унитариански Църкви, разкриват обстановката на толерантност по Ислямските земи, както и общите ценности на тези две Божии религии.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Истината, която изложихме дотук в книгата, е, че религията, която Исус (м.н.) е донесъл, е „правата вяра, вярата в това, че Бог е един и единствен”. Проповедта на тази свята личност обаче след възнесението му при Бог се отклонила от същността си и на мястото на истинското Християнство възникнала нова вяра, която приема като основа изкривените идеи като „триединство и епитимия”. И тази вяра била представена на хората като „безусловен закон”, който трябва да бъде приеман „без размишляване, задаване на въпроси или проучване”.

Хората обаче вече са започнали да задават въпроси относно тези погрешни вярвания, приети с „мнозинство” на съборите. В миналото хората, които изразявали съмненията си относно вярата в троицата, били изправяни пред инквизиционните съдилища и осъждани на смърт, но вече тези дискусии не се смятат за престъпление. Навсякъде започна да се говори за това как вярата в троицата, за която в продължение на векове не се е говорело, не е била дискутирана, не е включена в Християнските свещени текстове и е добавена в Християнството 3 века след Исус (м.н.). Различни теолози, писатели и изследователи, примери от които видяхте и в книгата, съобщават на хората за истинското Християнство. Множество независими църкви, отричащи вярата в троицата, също проповядват истините относно вярата в троицата на хората от четирите краища на света. Още по-голямото ускоряване на този развой през последните години има много важно основание: приближава времето, през което Християнството ще се изчисти от всички грешни вярвания и ще се завърне към същността си.

Последният период, в който живеем, е едно много свято и радостно време за всички вярващи. Това е така, защото Господ ни е благовестил, че след период от две хиляди години през Последните времена отново ще изпрати своя пратеник на земята. Този пратеник е Исус (м.н.). Това, особено за Християните, е много важна блага вест, защото единствено Исус (м.н.) е този, който може да възвърне към същността Християнството, което от две хиляди години насам се е отдалечило от същността си. Християнството с помощта на Исус (м.н.) ще стане „Истинско Християнство”, а тези, които ще последват Исус (м.н.) – „Истински Християни”.

Коранът посредством множество знамения ни съобщава за Второто пришествие на Исус (м.н.) на земята. Както Пророкът Мохамед (Бог да го благослови и с мир да го дари) разкрива в своя хадис: **„Кълна се в Бога, че Исус със сигурност ще се върне. И ще се завърне като справедлив съдия и честен управник...”** (Сахих-и Муслим), и много подобни на този, мисията на Пророка Исус (м.н.) по време на Второто му пришествие и особеностите на този период са разказани с много ясни и подробни примери. Според съобщеното в Хадисите, когато Исус (м.н.) дойде, той ще възвърне Християнството към неговата същност, ще премахне нерелигиозната система, властваща над света, и след това хората на тълпи ще се насочат към религиозния морал.

Животът според нравствеността на истинската вяра ще донесе на хората както душевно, така и физическо спокойствие и удобство. Всички конфликти и сблъсъци ще затихнат, всички неразбирателства ще бъдат разрешени по мирен път. Безпокойството и страховете, дължащи се на нравствената поквара, ще отстъпят място на сигурността. Справедливост ще властва по целия свят, където и да отидат по света, хората ще бъдат посрещнати от прелести, богатство и изобилие.

Наред с всички останали вярващи ние се надяваме Господ да ни почете, като ни позволи да посрещнем неговия свят гост и да ни даде възможност да се подготвим за това по най-добрия начин. Ние се надяваме нашите братя Християни също да изпитат радост от благата вест, съобщена в Евангелието така: „... **Този Исус, Който се възнесе от вас на небето, ще дойде така, както Го видяхте да отива на небето.**” (Деяния, 1: 11), и забелязвайки заблуждението относно троицата, да се обърнат искрено към Бог.

ЕВОЛЮЦИОННАТА ИЗМАМА

Дарвинизмът, т.е. еволюционната теория, се е появила с цел отричане на истината за сътворението, но тя не е нищо друго освен една провалила се ненаучна лъжа. Тази теория, която твърди, че живите организми са се появили случайно от неживата природа, бива опровергана с научното доказване, че във Вселената и живите организми съществува един много очевиден „дизайн”. По този начин фактът, че цялата Вселена и всички живи същества са сътворени от Бог, бива доказан и от науката. Провежданата по цял свят пропаганда днес с цел поддържане на еволюционната теория е основана единствено на изкривени научни факти, пристрастни интерпретации, изречени под формата на наука лъжи и извършени фалшификации.

Но тази пропаганда не може да прикрие истината. През последните 20-30 години в научните среди започна да се дава все по-голяма гласност на факта, че еволюционната теория е най-голямата измама в историята на науката. Направените след 1980 година проучвания доказват, че предположенията на Дарвин са напълно погрешни и много учени потвърждават това. Особено в САЩ учени от различни области като биология, биохимия и палеонтология забелязват невалидността на дарвинизма и започват да определят произхода на живите същества с „истината за сътворението”.

В много други наши произведения сме разгледали и продължаваме да разглеждаме провала на еволюционната теория и доказателствата за сътворението, с всички научни подробности. Но поради изключителното значение на този въпрос смятаме за необходимо и тук накратко да изложим някои факти.

Научният провал на дарвинизма

Въпреки че еволюционната теория е учение, водещо началото си още от времето на древните гърци, тя бива широко разпространена чак до 19ти век. Най-важното събитие, което превръща теорията в първостепенна тема в света на науката, е публикуваната през 1859 г. книга на Чарлз Дарвин, озаглавена „*Произхода на видовете*”. В тази книга Дарвин отрича, че различните живи организми на Земята са били сътворени поотделно от Бог. Според Дарвин всички организми имат един общ прародител, но в продължение на доста дълъг период от време претърпяват малки промени, вследствие на които се диференцират.

Теорията на Дарвин не се опира на никакво научно откритие или експеримент и както той сам казва, „това е само предположение”. Нещо повече, както Дарвин признава в една доста дълга глава от своята книга, наречена „Трудностите на теорията”, хипотезите му притежават недостатъци по отношение на доста съществени въпроси.

Дарвин насочва всичките си надежди към новите научни открития, които очаква, че ще решат трудностите, стоящи пред теорията му. Но обратно на очакванията му научните открития увеличават размера на тези трудности.

Научното проваляне на дарвинизма може да бъде разгледано в три основни направления:

1. Теорията не може по никакъв начин да обясни как е произлязъл животът на Земята.
2. Няма никакво научно откритие, което да покаже, че представеният от теорията „еволуционен механизъм” има някаква сила, чрез която да може да протече.
3. Фосилните данни доказват точно обратното на предположенията на еволюционната теория.

В настоящия раздел ще разгледаме в общ план тези три основни точки.

Първата непреодолима стъпка: произходът на живота

Еволюционната теория постулира, че всички живи организми са еволюирали от една-единствена жива клетка, която се е появила в първичните земни условия преди 3,8 билиона години. Един от въпросите, на които теорията не може да даде отговор, е как една-единствена клетка би могла да генерира милиони комплексни животински видове и ако наистина съществува такава еволюция, то защо във фосилните данни не могат да бъдат открити никакви следи от нея. Тук, на тази първа стъпка от предполагаемия еволюционен процес, е мястото, където трябва преди всичко да зададем въпроса: как се е появила тази „първа клетка”?

Тъй като еволюционната теория отрича сътворението и не приема съществуването на каквато и да била свръхестествена намеса, тя твърди, че „първата клетка” се е появила случайно в рамките на природните закони, без никакъв дизайн, план или систематизация. Според теорията живата клетка трябва да е била произведена случайно от неорганични вещества. Това твърдение обаче противоречи дори и на най-основните биологични закони.

„Животът се поражда от живот”

В своята книга Дарвин никъде не споменава за произхода на живота. Примитивното разбиране за науката по неговото време почива на предположението, че живите същества имали много просто устройство. Още от древни времена „спонтанната генерация”, теория, твърдяща, че неорганичните вещества са се съединили, за да формират живите организми, е била широко приета. Като цяло се вярвало, че насекомите са се появили от остатъци от храна, а мишките от пшеница. За доказването на тази теория били проведени интересни експерименти. Върху мръсно

парче парцал била поставена малко пшеница и се вярвало, че след известно време от нея ще се формира мишка.

Подобно на това развиващите се в месото червейчета били смятани като доказателство за спонтанната генерация. Не след дълго обаче станало ясно, че червеите не са се появили върху месото спонтанно, а са били пренесени от мухите под формата на невидими за човешкото око ларви.

В периода, когато Дарвин пише „*Произхода на видовете*“, вярването, че бактериите могат да се формират от неорганични вещества, било общоприето в научния свят.

Пет години след публикуването на Дарвиновата книга обаче френския биолог Луи Пастър обявява резултатите от дългите си проучвания и експерименти, които отричат спонтанната генерация – крайгълен камък на теорията на Дарвин. Пастър обобщава заключението, до което достигнал в резултат на дългогодишните си проучвания и експерименти, така:

„Учението за спонтанната генерация никога не би могло да се възстанови след смъртоносния удар, който този прост експеримент му нанася“. (*Sidney Fox, Klaus Dose, “Molecular Evolution and The Origin of Life”, New York: Marcel Dekker, 1977, стр. 2*)

Защитниците на еволюционната теория дълго време се противопоставят на откритията на Пастър. Но когато напредъкът в науката разкрива комплексната структура на клетката на живия организъм, идеята, че животът би могъл да се е зародил случайно, се сблъсква с една още по-голяма безизходица.

Безнадеждните усилия през 20-и век

Първият еволюционист, който през първата половина на 20-и век се заема с въпроса за произхода на живота, е известният руски биолог Александър Опарин. Посредством множество тези, които излага през 1930 година, той се опитва да докаже, че клетката на живия организъм може да се формира като резултат от съвпадения. Тези изследвания обаче са обречени на провал и Опарин е принуден да направи следното признание:

„За съжаление произходът на клетката остава въпрос, който в действителност е най-тъмната страна от цялата еволюционна теория.“ (*Alexander I. Oparin, “Origin of Life”, (1936) New York, Dover Publications, 1953 (печатка), стр.196*)

Еволюционистите последователи на Опарин извършили безброй много експерименти, ръководили изследвания и правили проучвания, за да разрешат проблема с произхода на живота. Най-известният от тези експерименти е извършен през 1953 г. от американския изследовател

Стенли Милър. В този експеримент Милър използвал смес от газове, която смятал, че е съществувала в първичната земна атмосфера. За да предизвика протичането на реакция между тях, той пропускал електрически ток и в края на експеримента се синтезирали няколко присъстващи в структурата на протеините органични молекули (аминокиселини).

Изминали едва няколко години, когато било разкрито, че този експеримент, който бил представен като важна стъпка в подкрепа на еволюцията, е невалиден, защото използваната в експеримента атмосфера доста се различавала от истинските земни условия. (*"New Evidence on Evolution of Early Atmosphere and Life", Bulletin of the American Meteorological Society, глава 63, Ноември 1982, стр. 1328-1330*)

След едно дълго мълчание Милър признал, че атмосферната среда, която той използвал, била недействителна. (*Stanley Miller, "Molecular Evolution of Life: Current Status of the Prebiotic Synthesis of Small Molecules", 1986, стр. 7*)

Всички положени през 20-и век усилия от страна на еволюционистите да обяснят произхода на живота завършили с провал. Геохимикът Джефри Бада от Института Сан Диего Скрипс признава този факт в една своя статия, публикувана в еволюционното списание „*Брт*” (*Earth*) през 1998 година:

„Днес, когато напускаме двадесети век, ние все още сме изправени пред най-големия нерешен проблем, който имахме, когато влязохме в двадесети век: как се е зародил животът на Земята?” (*Jeffrey Bada, списание "Earth", Февруари 1998, стр. 40*)

Комплексната структура на живота

Основната причина, поради която еволюционната теория завършва с една толкова голяма безизходица по отношение на произхода на живота, е, че дори живите организми, които се смятат за най-простите, имат изключително сложна структура. Клетката на едно живо същество е по-комплексна от всички видове технически продукти, произведени от човека. Днес дори в най-модернизираните лаборатории на света не може да бъде произведена жива клетка посредством съединяването на неорганични вещества.

Условията, необходими за формирането на една клетка, са твърде много на брой, за да бъдат обяснени със случайности. Вероятността протеините, които са градивни блокове на клетката, да се синтезират случайно, средно за протеинова молекула, изградена от 500 аминокиселини, е 1 на 10^{950} . В математиката вероятност, по-малка от 1 на 10^{50} , статистически е прието да се смята за нулева вероятност на изпълнение. Молекулата ДНК, която се намира в ядрото на всяка клетка, съдържа цялостния структурен план на човешкото тяло. Изчислено е, че ако трябва да изпишем

кодираната в ДНК информация, то трябва да съставим една огромна библиотека, съдържаща 900 тома енциклопедии, всяка от които да е по 500 страници.

От тази отправна точка възниква една много интересна дилема: ДНК може да бъде копирана единствено с помощта на някои съдържащи се в нея ензими. Синтезирането на тези ензими обаче може да се извърши единствено в рамките на информацията в ДНК. Тъй като те зависят една от друга, за да протече копирането, трябва и двете да съществуват едновременно. Това довежда сценария, според който животът се заражда от само себе си, до безизходно положение. Почетният еволюционист проф. Лесли Оргел от университета в Сан Диего, Калифорния признава този факт в октомврийското издание на списание „*Сайънтифик Америкън*” (*Scientific American*) през 1994 година:

„Изключително невероятно е това, че протеините и нуклеиновите киселини, и двете структурно комплексни, са се появили внезапно на едно и също място, по едно и също време. Освен това изглежда невъзможно получаването на едните без наличието на другите. И така, от пръв поглед всеки би могъл да направи заключението, че всъщност от химична гледна точка животът никога не би могъл да възникне.” (*Leslie E. Orgel, “The Origin of Life on Earth”, Scientific American, издание 271, октомври 1994, стр. 78*)

Без съмнение е невъзможно животът да е възникнал по естествени причини, следователно трябва да се приеме, че е бил „сътворен” по свръхестествен начин. Този факт ясно анулира еволюционната теория, чиято главна цел е да отрича сътворението.

Въображаемите еволюционни механизми

Вторият съществен момент, който отрича теорията на Дарвин, е разбирането, че двата принципа, изложени от теорията като „еволюционни механизми”, в действителност нямат никаква еволюционна сила. Дарвин основава своето твърдение изцяло на механизма, наречен „естествен отбор”. Значението, което той приписва на този механизъм, става ясно от името на книгата му: „Произход на видовете чрез естествения отбор...”.

Естественият отбор предполага, че тези организми, чието устройство е най-подходящо за природните условия и географското им разпространение, ще продължат своя живот и потомство, а останалите ще изчезнат. Например от едно стадо елени, застрашено от хищници, разбира се, ще оцелеят тези елени, които тичат най-бързо. Но без значение колко време ще трае този процес, той не може да превърне елените в друг вид организми. Елените си остават винаги елени.

Следователно механизмът на естествен отбор няма еволюционна сила. Дарвин също бил наясно с този факт и споменава за това в книгата си „*Произхода на видовете*”: „докато не

възникнат полезни промени, естественият отбор не върши никаква работа”. (*Charles Darwin, “The Origin of Species”*: Факсимиле на първото издание, Harvard University Press, 1964, стр. 189)

Влиянието на Ламарк

Следователно как се появяват тези „полезни промени”? Дарвин се опитва да отговори на този въпрос от гледна точка на примитивното разбиране на науката по онова време, опирайки се на Ламарк. Според френския биолог Ламарк, живял преди Дарвин, организмите предават своите качества, придобити по време на живота си, на следващите поколения и така се развиват. Например, според Ламарк, жирафите са се развили от подобни на антилопите животни и в резултат на опитите им да се хранят с листата на високите дървета от поколение на поколение шията им се удължила.

Дарвин също дава подобни примери и в своята книга „Произхода на видовете” твърди, че китовете са еволюирали от мечките, които са се опитвали да плуват. (*Charles Darwin, The Origin of Species: Факсимиле на първото издание, Harvard University Press, 1964, стр. 184*)

Откритите от Грегор Мендел и потвърдени от процъфтяващата през 20-и век наука генетика закони за наследствеността обаче напълно сриват легендата, че придобити качества се предават на следващите поколения. Ето така естественият отбор се провалил в ролята си на еволюционен механизъм.

Неодарвинизъм и мутации

В края на 1930 година една група учени, решени да останат верни на Дарвин, разработват така наречената „Модерна синтетична теория”, или както още е известна, „неодарвинизъм”. Като „причина за полезните промени” неодарвинистите добавят мутациите, които са деформации, появили се в резултат на въздействие на външни фактори, като радиация или копирни грешки, върху гените на организмите, към естествените мутации.

Днес моделът, който символизира еволюцията, е неодарвинизмът. Според теорията многобройните комплексни органи на живеещите на Земята милиони живи организми, като уши, очи, бели дробове и крила, са се формирали в резултат на един процес, който се базира на „мутации”, на генетични смущения. Съществува обаче един категоричен факт, който напълно срива теорията: **мутациите не пораждат процес, чрез който живите организми да се развиват, а точно обратно – те винаги пораждат вреди.**

Причината за това е проста: ДНК има много комплексна структура. Различните случайни влияния, действащи върху тази молекула, могат да предизвикат единствено вреди. Американският генетик Б.Г. Ранганатан обяснява това така:

„Мутациите са малки, случайни и вредни. Те се появяват рядко и най-добрата възможност е да са неефективни. Тези четири характеристики на мутациите показват, че те не могат да предизвикват никакво еволюционно събитие. Една случайна промяна в един до голяма степен развит организъм или е ефективна, или е вредна. Една случайна промяна на часовника не означава усъвършенстване на този часовник. Най-вероятно или ще го повреди, или в най-добрия случай ще бъде неефективен. Земетресението не подобрява града, то го разрушава.”
(*B.G. Ranganathan, Origins?, Pennsylvania: The Banner Of Truth Trust, 1988*)

И наистина до ден-днешен не е забелязана нито една полезна мутация, която да може да усъвършенства генетичния код. Доказано е, че всички мутации са вредни. Става ясно, че мутациите, които еволюционната теория представя като „еволюционни механизми”, в действителност са генетични процеси, които единствено увреждат или осакатяват организмите. (Най-често срещаното въздействие на мутацията над хората е рака.) Разбира се, един вреден механизъм не би могъл да бъде „еволюционен механизъм ...

От своя страна естественият отбор, както и самият Дарвин казва, “не може да направи нищо сам”. Този факт ни показва, че в природата няма никакъв “еволюционен механизъм”. И след като не съществува еволюционен механизъм, то не може да съществува и никакъв въображаем процес, наречен еволюция.

Във фосилния регистър няма и следа от междинните форми

Най-ясното доказателство, че предложеният от еволюционната теория сценарий не се е разиграл, е фосилният регистър. Според еволюционната теория всички живи организми са се видоизменили един от друг. С течение на времето един по-ранен вид се превръща в друг и т.н., докато се появят всички останали видове. Според теорията това превръщане обхваща един процес, продължаващ милиарди години и напредващ стъпка по стъпка.

В такъв случай трябва да са се формирали и живели безброй „междинни видове” в периода на дългото превръщане, за което се говори.

Например в миналото трябва да са живели организми полуриба – полувлечуго, които, въпреки че все още са били носители на качества на рибите, са придобили и някои от характерните черти на влечугите. Или пък би трябвало да са се появили влечуги-птици, които, бидейки носители на качества на влечугите, придобиват и някои от характеристиките на

птиците. Тъй като се намират в преходен период, те трябва да бъдат недъгави и с недостатъци. Еволюционистите, които вярват, че тези измислени животни са живели в миналото, ги наричат „междинни форми“.

Ако наистина такъв вид животни са живели в миналото, то броят и разновидностите им трябва да бъдат милиони, дори милиарди. И вкаменелостите на тези чудовищни животни непременно трябва да бъдат сред намерените останки. В „Произхода на видовете“ Дарвин обяснява това така:

„Ако теорията ми е вярна, то трябва непременно да са живели междинни форми, които свързват видовете... И доказателствата за тяхното съществуване могат да бъдат намерени единствено сред откритите останки.” (*Charles Darwin, The Origin of Species: Факсимиле на първото издание, Harvard University Press, 1964, стр. 179*)

Провалените надежди на Дарвин

Въпреки усърдните усилия, които еволюционистите полагат от средата на 19 век насам за намирането на останки по цял свят, все още не са открити никакви междинни форми. Всички доказателства, придобити при разкопките и изследванията, противно на това, което очакват еволюционистите, показват, че живите организми са се появили на Земята изведнъж и в съвършен вид.

Известният английски палеонтолог (фосилен учен) Дерек В. Ейгър, въпреки че е еволюционист, признава този факт така:

„Проблемът ни е следният: когато детайлно изследваме намерените вкаменелости, било то на ниво видове или класове, ние винаги се сблъскваме с един и същи факт; виждаме групи, които не са се развили чрез постепенна еволюция, а такива, които са се формирали отведнъж.” (*Derek A. Ager, "The Nature of the Fossil Record", Proceedings of the British Geological Association, том 87, 1976, стр. 133*)

Както се вижда, фосилните данни показват, че организмите са се появили внезапно и напълно развити, без да преминават през никакви междинни форми. Това е точно обратно на предположенията на Дарвин. И същевременно е много силно доказателство, че живите организми са били сътворени. Единственото обяснение за това, че живите същества са се появили внезапно и напълно завършени, без да имат какъвто и да било еволюционен предшественик, е, че те са били сътворени. Този факт бива приет и от всеизвестния биолог-еволюционист Дъглас Футуйма:

„Живите организми са се появили на Земята или напълно съвършени, без никакви недостатъци, или развивайки се от видове, живели преди тях. Ако са се появили напълно съвършени и без никакви недостатъци, тогава те би трябвало да са създадени от висш разум.”
(*Douglas J. Futuyma, Science on Trial, New York: Pantheon Books, 1983. стр. 197*)

Фосилните данни показват, че организмите са се появили на Земята напълно развити и в една съвършена форма. Това означава, че **„произходът на видовете”, противно на предположенията на Дарвин, не е еволюцията, а сътворението.**

Приказката за еволюцията на човека

Една от най-често представяните теми от защитниците на еволюционната теория е тази за произхода на човека. Според дарвинисткото твърдение съвременният човек е произлязъл от някакъв вид маймуноподобни същества. Твърди се, че по време на този предполагаем еволюционен процес, който се приема, че е започнал преди 4-5 милиона години, са съществували някои „междинни форми” между съвременния човек и неговите прадеди. В този напълно въображаем сценарий са вписани четири основни „категории”:

1. *Australopithecus* (Австралопитек)
2. *Homo habilis* (Хомо хабилис)
3. *Homo erectus* (Хомо еректус)
4. *Homo sapiens* (Хомо сапиенс)

Еволюционистите наименуват т.нар. първи маймуноподобен праотец на човека *Australopithecus*, което означава южноафриканска маймуна. Тези същества не са нищо друго освен вид маймуни, чиито представители са изчезнали. Всеобхватни проучвания върху разнообразни видове *Australopithecus*, извършени от двама световноизвестни анатоми от Англия и САЩ – лорд Соли Зукърман и проф. Чарлс Окснърд, показват, че тези същества не са двукраки и имат същите движения като на съвременните маймуни. (*Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, New York: Toplinger Publications, 1970, стр. 75-94; Charles E. Oxnard, "The Place of Australopithecines in Human Evolution: Grounds for Doubt", Nature, том 258, стр. 389*)

Следващият стадий от човешката еволюция бива класифициран от еволюционистите като „homo”, т.е. човек. Според твърдението съществата от поредицата homo са по-развити от австралопитеките. Еволюционистите измислят една въображаема еволюционна схема и подреждат различни останки в определена поредица. Схемата е въображаема, защото никога не е могло да се докаже, че е имало някаква еволюционна връзка между тези различни класове

животни. Ърнест Майър, един от най-големите защитници на еволюционната теория през 20-и век, признава този факт, като казва, че „веригата, простираща се чак до *Homo sapiens*, в действителност не съществува”. (*J.Rennie, "Darwin's Current Bulldog: Ernst Mayr", Scientific American, декември 1992*)

Изготвяйки подреждането „*Australopithecus* > *Homo habilis* > *Homo erectus* > *Homo sapiens*”, еволюционистите искат да създадат впечатление, че всеки един от тези видове е прародител на следващия. Последните палеонтологични открития обаче показват, че *Australopithecus*, *Homo habilis* и *Homo erectus* са живели по едно и също време, но в различни части на света. (*Alan Walker, Science, vol. 207, 1980, s. 1103; A. J. Kelso, Physical Anthropology, 1st ed., New York: J. B. Lipincott Co., 1970, cmps. 221; M. D. Leakey, Olduvai Gorge, vol. 3, Cambridge: Cambridge University Press, 1971, cmp. 272*)

Нещо повече, една част от хората, класифицирани като *Homo erectus*, са живели до модерните времена, а *Homo sapiens neandarthalensis* и *Homo sapiens sapiens* (съвременният човек) са открити един до друг на едно и също място. (*Списание "Тайм", ноември 1996*)

Това, разбира се, разкрива невалидността на твърдението, че тези организми са прародители един на друг. Стивън Джей Гауд, палеонтолог от Харвардския университет, макар и еволюционист, обяснява тази безизходица на еволюцията по следния начин:

„Какво би се случило с нашето родословно дърво, ако съществуват три съвпадащи рода хоминиди (*A.africanus*, едрите *australopithecines* и *H.habilis*), които очевидно не произлизат един от друг? Нещо повече, при нито един от трите вида не се проявява еволюционна тенденция по време на пребиваването им на Земята.”(*Stephen. J. Gould, Natural History, том. 85, 1976, стр. 30*)

Казано накратко, сценарият на човешката еволюция, за който се правят опити да бъде поддържан с помощта на появата в медии и учебниците на различни рисунки на същества, наподобяващи „полумаймуна-получовек”, което е една открита пропаганда, не са нищо друго освен приказка и нямат никаква научна основа.

Лорд Соли Зукърман, един от най-известните и уважавани учени във Великобритания, в продължение на много години извършва детайлни проучвания в тази насока и по-специално в продължение на 15 години изучава фосилните останки на *Australopithecus*. Накрая, въпреки че самият той е еволюционист, достига до заключението, че не съществува никакво родословно дърво.

Зукърман изработва също така и една интересна „научна ска̀ла”. Той оформя спектър от науки, подредени от такива, които счита за научни, към такива, които счита за ненаучни. Според

този спектър на Зукърман „най-научни”, т.е. опиращи се на конкретни данни, области на науката са физиката и химията. След тях са биологичните науки и след това социалните науки. В края на спектъра – частта, смятана за “най-ненаучна” от Зукърман – са разположени екстрасензорното възприятие, като понятията телепатия и шесто чувство, и “човешката еволюция”. Зукърман обяснява тази част на спектъра по следния начин:

„Когато се отдалечаваме от списъка на обективните истини и се отправяме към тези области на предполагаема биологична наука, като екстрасензорното възприятие или интерпретацията на човешката фосилна история, където всичко е възможно за този, който вярва – и където ревностният вярващ понякога е способен да повярва едновременно в няколко противоречащи си едно на друго неща.” (*Solly Zuckerman, Beyond The Ivory Tower, New York: Toplinger Publications, 1970, стр. 19*)

Приказката за еволюцията на човека не води до нищо друго освен до пристрастни интерпретации на няколко фосилни останки, открити от определени хора, които се придържат сляпо към своята теория.

Формулата на Дарвин!

Въпреки всички технически доказателства, които изложихме досега, нека още веднъж с един прост пример, който дори едно дете би разбрало, да разгледаме в какво суеверие вярват еволюционистите.

Еволюционната теория излага твърдението, че животът се е формирал случайно. Според това твърдение неорганичните и несъзнателни атоми се свързват, за да формират клетката и после по някакъв начин образуват други живи организми, включително и човека. Нека помислим върху това. Когато съберем елементи, които са градивните вещества на живота, каквито са въглеродът, фосфорът, азотът и калият, се образува само една маса. Без значение на каква обработка е подложена тази атомна маса, тя не може да образува дори едно живо същество. Ако искате, нека формулираме един “експеримент“, свързан с този въпрос, и нека разгледаме от гледната точка на еволюционистите онова, което те в действителност негласно застъпват под името „Формулата на Дарвин“.

Нека еволюционистите поставят големи количества от материалите, съществуващи в състава на живите организми, като фосфор, азот, водород, кислород, желязо и магнезий, в големи варели. Нещо повече, нека прибавят във варелите дори някои вещества, които не съществуват при нормални условия, но те смятат за нужни. Нека в този разтвор прибавят толкова аминокиселини – които нямат никаква възможност да се образуват в естествени условия – и толкова протеини –

всеки от които има 10^{-950} вероятност да се формира – колкото пожелаят. Нека изложат този разтвор на желаната от тях температура и влага. Нека ги разбъркват с такъв технологично развит уред, с какъвто поискат. Нека с тези варели се занимават най-видните учени. Нека тези експерти дежурят над варелите в продължение на милиарди и дори трилиони години. Нека им бъде позволено да използват всички видове условия, които вярват, че са необходими за създаването на човека. Без значение какво правят, от тези варели те не могат да произведат никакъв човек. Те не могат да създадат жирафи, лъвовете, пчели, канарчета, коне, делфини, рози, орхидеи, лилии, карамфили, банани, портокали, ябълки, фурми, домати, пъпеша, дини, смокини, маслини, грозде, праскови, пауни, фазани, многоцветни пеперуди или милионите други живи същества като тези. Всъщност, те не могат да създадат дори една-единствена клетка, на която и да било от тези организми.

С една дума, **несъзнателните атоми не могат да формират клетката, като се съединят**. Те не могат да вземат ново решение и да разделят клетката на две, после да вземат друго решение и да създадат професорите, които първо са открили електронния микроскоп и после са изследвали собствената си клетъчна структура под тези микроскопи. **Материята е несъзнателна, безжизнена маса и тя получава живот чрез висшето Божие сътворение.**

Еволюционната теория, която твърди точно обратното, е абсолютна фалшификация, която е напълно противоположна на разума. Дори малко да помислим върху изказаните от еволюционистите твърдения, ще разкрием тази действителност както в горепосочените примери.

Технологията в окото и ухото

Друг въпрос, оставен без отговор от еволюционната теория, е отличното качество на възприятие чрез окото и ухото.

Преди да преминем към темата за окото, нека накратко отговорим на въпроса: „как виждаме?“. Светлинните лъчи, идващи от даден предмет, попадат в обърнат вид върху ретината. Тук чрез клетките тези светлинни лъчи се превръщат в електронни сигнали и достигат до едно малко петно в задната част на мозъка, което е наречено визуален център.

Тези електронни сигнали се възприемат в центъра на мозъка като картина след серия от процеси. След тази техническа информация нека поразмишляваме.

Мозъкът е изолиран от светлината. Това означава, че във вътрешността на мозъка е съвършено тъмно и не достига никаква светлина. Мястото, наречено визуален център, е напълно тъмно място, където никога не е достигала светлина, това може да е най-тъмното място, което някога сте виждали. В тази гъста тъмнина обаче вие наблюдавате един прекрасен свят.

Картината, която се формира в окото, е толкова ясна и отчетлива, че дори технологията на 21ви век не е способна да я постигне. Погледнете например към книгата, която четете, ръцете, с които я държите, после повдигнете глава и погледнете наоколо. Виждали ли сте някога толкова ясен и отчетлив образ като този някъде другаде? Дори най-съвършеният телевизионен екран, произведен от най-големия производител на телевизори в света, не може да ви представи толкова ясен образ. Това е един триизмерен, цветен и изключително ясен образ. В продължение на повече от 100 години хиляди инженери се опитват да достигнат тази яснота. За тази цел бяха създадени фабрики и мощни комплекси, бяха извършени повече изследвания, измислени повече планове и дизайни. Погледнете отново към телевизионния екран и към книгата, която държите в ръце. Ще видите, че има голяма разлика в яснотата и отчетливостта. Нещо повече, телевизионният екран ви показва двуизмерен образ, докато с очите си вие гледате триизмерна перспектива в дълбочина. Когато погледнете внимателно, ще видите, че в телевизора има разфокусиране. Има ли някакво замъгление във вашето зрение? Разбира се, че не.

От много години десетки хиляди инженери се опитват да изобретят триизмерни телевизори и да постигнат визуалното качество на окото. Да, те успяха да създадат триизмерни телевизионни системи, но не е възможно да ги гледаш, без да си сложиш очила. Нещо повече, това е само едно изкуствено трето измерение. Фонът е по-замъглен, а предният план изглежда като хартиен декор. Никога не може да се създаде толкова ясна и отчетлива гледка като тази на очите. Както при камерата, така и при телевизора винаги се получава загуба на качество.

Еволюционистите твърдят, че именно механизмът, който създава този ясен и отчетлив образ, е възникнал случайно. Сега, ако някой ви каже, че телевизорът в стаята ви се е появил в резултат на случайност, че всички негови атоми просто се е случило да се съединят и формират този уред, който произвежда образ, какво ще си помислите? Как атомите биха могли да направят това, което хиляди хора не могат?

От приблизително един век десетки хиляди инженери са проучвали и полагали усилия във високотехнологични лаборатории и огромни индустриални комплекси, използвайки най-модерните технологични уреди, и бяха способни да постигнат само толкова. Ако един уред произвежда по-примитивен образ от окото, то то не би могло да се образува случайно и става много ясно, че окото и образът, който се вижда чрез окото, не са формирани случайно. То изисква много по-детайлен разумен план и дизайн от този на телевизията. Планът и дизайнът на толкова ясения и отчетлив образ принадлежат на Бог, който има сила над всичко.

Същото се отнася и за ухото. Външното ухо, събирайки заобикалящите го звуци, ги предава в средното, то пък, усилвайки възприетите звукови вибрации, ги предава на вътрешното ухо, а то

от своя страна превръща тези вибрации в електронни сигнали и ги изпраща в мозъка. Така както при окото, дейността на чуване се извършва в слуховия център на мозъка.

Ситуацията в окото е вярна и за ухото. А именно, мозъкът е изолиран от звук, така както от светлина - не пропуска никакъв звук да проникне. Следователно без значение колко шумно е навън, във вътрешността на мозъка е съвършено тихо. Въпреки това в мозъка се възприемат най-ясните звуци. Във вашия мозък, който е изолиран от звук, вие можете да слушате симфонии на един оркестър или да чуete целия шум на едно препълнено с хора място.

Нека отново сравним високото качество и висшата технология, която съществува в ухото и мозъка, с технологията, произведена от човешките същества. Както се полагат усилия, за да се добие ясна картина, така и в продължение на десетилетия са траели усилията за ясен звук. Резултатът от всички тези усилия са звукозаписните машини, музикални уредби, различни електронни уреди и музикални системи, приемащи звука. Въпреки всички тези технологии и хилядите инженери и експерти, които са работили върху тази хай-фи система, все още не е получен никакъв звук, който да има същата яснота и чистота като звука, възприеман от ухото. Помислете си за висококачествените музикални системи, произведени от най-голямата фирма в музикалната индустрия. Дори при тези уреди, когато се записва звук, известна част от него се губи или когато включите уредбата, вие винаги чувате шумящ звук, преди да започне музиката. Звучите, които са плод на технологията на човешкото тяло обаче, са изключително ясни и чисти. Човешкото ухо никога не възприема звука, придружен с шумене или с микрофония, както става при музикалните уредби. То възприема звука такъв, какъвто е, ясен и чист. Това е така, откакто човекът съществува. Нито един визуален или звуков уред, който човек е изобретил досега, не е станал толкова чувствителен и успешен приемник както окото и ухото.

Освен виждането и чуването обаче съществува един доста по-важен факт.

На кой принадлежи съзнанието, което вижда и чува в мозъка?

Кой е този, който гледа очарователния свят в своя мозък, слуша симфонии и чуруликането на птиците, усеща миризмата на розите?

Дразненията, идващи от очите, ушите и носа на човешкото същество, отиват към мозъка под формата на електрохимични нервни импулси. В учебниците по биология, физиология и биохимия може да откриете много подробности относно това как тези образи се формират в мозъка. Но няма да може да намерите най-важния факт, свързан с този въпрос: кой е този, който възприема тези електрохимични нервни импулси като образи, звуци, аромати и усещания в

мозъка? В мозъка съществува едно съзнание, което възприема всичко това, без да се нуждае от някакво око, ухо или нос. На кого принадлежи това съзнание?

Няма съмнение, че това съзнание не принадлежи на нервите, нито на съставящите мозъка мастен слой и неутрони. Ето защо материалистите дарвинисти, които вярват, че всичко се състои от материя, не могат да дадат отговор на този въпрос.

Това е така, защото това съзнание е сътворената от Бог душа. Душата не се нуждае нито от око, за да вижда образите, нито от ухо, за да чува звуците. Нещо повече, тя дори не се нуждае от мозък, за да може да мисли.

Всеки, който прочете за този очевиден научен факт, трябва да помисли за Всемогъщия Бог, да се побои от Него и да потърси убежище при Него. Той е този, Който е сместил цялата триизмерна, цветна, сенчеста и сияйна Вселена в едно тъмно като в рог, няколкосантиметрово пространство.

Материалистическата вяра

Информацията, която представихме досега, ни показва, че еволюционната теория няма научна основа, а дори точно обратно – еволюционистките твърдения открито си противоречат с научните открития, предложените ни еволюционни механизми нямат еволюционна сила и фосилните останки показват, че междинните форми, от които теорията се нуждае, никога не са съществували. Следователно еволюционната теория, която представлява една ненаучна идея, трябва да бъде захвърлена настрана.

Ето така много представи като тази, че Земята е център на Вселената, са изхвърлени от дневния ред на науката. Но еволюционната теория настоятелно бива поддържана в този дневен ред. Някои хора дори се опитват да представят отправените срещу теорията критики като „атака срещу науката“. Защо? Причината е в това, че еволюционната теория е необходимо догматично вярване на определени кръгове. Тези кръгове са сляпо отдадени на материалистическата философия и приемат дарвинизма, защото той е единственото материалистическо обяснение, което може да бъде изложено, за функционирането на природата.

Доста интересно е, че те самите от време на време признават този факт. Ричард К. Левонтин, известен генетик и страстен еволюционист от Харвардския университет, признава, че е „преди всичко материалист, а после учен“, със следните думи:

„Не методите и институциите на науката ни карат да приемем материалното обяснение за феноменалния свят, а точно обратно - ние сме принудени от приоритетната ни привързаност към материалната кауза да създадем изследователски апарат и съвкупност от понятия, които

произвеждат материалистически обяснения, без значение колко антиинтуитивно и колко объркващо ще бъде за непросветения. Нещо повече, след като материализмът е нещо безусловно, то ние не можем да позволим да се появи каквото и да било Божествено обяснение.“ (*Richard Lewontin, "The Demon-Haunted World", The New York Review of Books, 9 януари, 1997, стр. 28.*)

Оттук става ясно, че дарвинизмът е догма, която бива поддържана жива единствено в интерес на верността към материалистическата философия. Според тази догма не съществува нищо друго освен материя. Тя твърди следователно, че животът е сътворен от неживата и несъзнателна материя. Тя настоява, че милионите разнообразни живи организми, като птици, риби, жирафи, тигри, насекоми, дървета, цветя, китове и човешки същества, са се появили в резултат на взаимодействия между явления като проливния дъжд, светкавиците и др., и неорганичните вещества. Това допускане противоречи на разума и науката, но въпреки това дарвинистите продължават да го отстояват, просто за да „не позволят на Божественото обяснение да излезе на сцената”.

Всеки, който погледне на произхода на живите организми освободено от материалистическите предразсъдъци, ще види тази очевидна истина - всички живи същества са дело на всемогъщия, премъдър и всезнаещ Творец. А този Творец е Бог, който е сътворил Вселената от небитието, проектирал я е в най-съвършената форма и е моделирал всички живи същества.

Най-голямата магия на нашето време: Вярата в еволюционната теория

Тук също така трябва да споменем, че всеки човек, който няма предубеждения и не се намира под въздействието на никаква идеология, който използва единствено своя разум и логика, несъмнено ще разбере, че е трудно да се повярва на еволюционната теория, която ни напомня за суеверните вярвания на обществата, които нямат научни познания и са далеч от цивилизацията.

Както обяснихме по-горе тези, които вярват в еволюционната теория смятат, че няколко атома и молекули хвърлени в огромен казан могат да произведат мислещи, разсъждаващи професори, студенти, учени като Айнщайн и Галилео, хора на изкуството като Хъмфри Богарт, Франк Синатра и Лучано Павароти, както и антилопи, лимонови дървета и карамфили. Нещо повече, докато учените и професори, които вярват в тази безсмислица, обучават хората на това, напълно оправдано е да се обръщаме към тази теория като към „най-голямата магия в историята”. Никога преди нито една вяра или идея не е отнемала до такава степен способността на хората да размишляват, не е правила така, че да не им позволява да мислят смислено и логично, и скрива истината от тях сякаш са заслепени. Това е дори по-лоша и невероятна слепота от тази на

идолопоклонничеството в някои части на Африка, на народа на Саба, които обожествявали Слънцето, на народа на Пророка Ибрахим (Авраам) (м.н.), които служели на изработените от тях идоли, или народа на Пророка Муса (Мойсей) (м.н.), които се прекланяли на златния телец.

Всъщност в Корана Бог е насочил вниманието ни към тази липса на разсъдък. В множество айяти Той е разкрил, че ума на някои хора ще бъде покрит и че те ще бъдат безсилни да видят истината. Някои от тези айяти са следните:

„За онези, които не повярваха, за тях е все едно дали си ги предупредил, или не си предупредил - те не вярват. Аллах е запечатал и сърцата, и слуха им, и пред техните погледи има преграда. За тях има огромно мъчение.” (Коран, 2:6-7)

„... Имат сърца, с които не схващат, имат очи, с които не виждат, имат уши, с които не чуват. Те са като добитъка, даже са по-заблудени. Те са нехайните.” (Коран, 7:179)

„И да разтворехме над тях врата в небето, и да продължаха там да се изкачват, пак щяха да рекат: „Погледите ни бяха заслепени. Ние сме омагьосани хора.” (Коран, 15:14-15)

Думите не могат да изразят просто колко удивително е тази магия да държи под въздействието си една толкова голяма общност, да крие от хората истината и да не бъде развалена в продължение на 150 години. Разбираемо един или няколко човека да вярват в невъзможни сценарии и твърдения изпълнени с нелепости и нелогичност. „Магия” обаче е единственото възможно обяснение за това хора от целия свят да вярват, че несъзнателните и безжизнени атоми ненадейно са решили да се съединят и да формират една вселена, която функционира с безупречна система от ред, дисциплина, разум и съзнание; една планета на име Земя с всичките ѝ качества, толкова съвършено подходящи за живот; и живи същества изпълнени с безброй много сложни системи.

Всъщност Бог, посредством представеното в Корана събитие случило се между Пророка Муса (Мойсей) (м.н.) и Фараона, ни съобщава, че някои хора, които защитават атеистичните философии могат да въздействат на останалите чрез магия. Когато на Фараона му била известена правата религия, той накарал Пророка Муса (Мойсей) (м.н.) да се срещне с неговите магьосници. Когато Пророка Муса (Мойсей) (м.н.) направил това, той им казал първо те да покажат уменията си. Айята продължава така:

„Каза: „Вие мятайте!” А когато метнаха, омагьосаха очите на хората и ги ужасиха, и показаха велика магия.” (Коран, 7:116)

Както видяхме магьосниците на Фараона са били способни да измамат всички освен Пророка Муса (Моисей) (м.н.) и тези, които са му вярвали. Неговото доказателство обаче развалило магията им или както се казва в айята „поглъща онова, с което измамват”.

„И дадохме на Муса откровение: „Метни своята тояга!” И ето я - поглъща онова, с което измамват! И се установи правдата, и се провали онова, което направиха.” (Коран, 7:117-118)

Както се съобщава и в айятите, когато става ясно, че това, което са извършвали тези хора, които по-рано са влияели на хората чрез магия, е само една илюзия, въпросните хора са били унижени. Днес също хората, които под влиянието на една подобна магия, вярват в тези нелепи твърдения скрити зад научната им маска и прекарват живота си в защитаването им, с изключение на тези, които се откажат от предубедените си вярвания, също ще бъдат унижени, когато цялата истина излезе наяве и „магията бъде развалена”. Всъщност световноизвестният британски автор и философ Малкълм Мъгридж, който бил атеист защитаващ еволюцията в продължение на 60 години, но който по-късно осъзнал истината, разкрива положението, в което еволюционната теория ще изпадне в близко бъдеще, по следния начин:

„Самият аз съм убеден, че еволюционната теория, особено в степента, в която е прилагана, ще бъде един от най-големите анекдоти в историческите книги в бъдещето. Идните поколения ще се смятат как една толкова неубедителна и съмнителна хипотеза би могла да е била приемана с такова невероятно лековерие, с каквото се приема.” (*Malcolm Muggeridge, The End of Christendom, Grand Rapids: Eerdmans, 1980, s.43*)

Това бъдеще не е далеч, а напротив, много скоро хората ще видят, че „случайността” не е божество и ще погледнат назад към еволюционната теория като към най-голямата измама и най-ужасната магия на света. Тази ужасна магия е започнала бързо да се маха от плещите на хората по всички краища на света. Много хора, които са видели истинско лице на еволюционната теория, се чудят с изумление как са могли да бъдат подведени от нея.

Рекоха: „Пречист си Ти! Нямаме друго знание, освен това, на което Ти ни научи. Ти си Всезнаещият, Премъдрият”

(Сура Бакара, 32)

Задна корица

Религията, която Исус (м.н.) е донесъл, е „правата вяра, вярата в това, че Бог е един и единствен”. Проповедта на тази свята личност обаче след възнесението му при Бог се отклонила от същността си и на мястото на истинското Християнство възникнала нова вяра, която приема като основа изкривените идеи като „триединство и епитимия”. И тази вяра била представена на хората като „безусловен закон”, който трябва да бъде приетан „без размишляване, задаване на въпроси или проучване”.

Хората обаче вече са започнали да задават въпроси относно тези погрешни вярвания, приети с „мнозинство” на съборите. В миналото хората, които изразявали съмненията си относно вярата в троицата, били изправяни пред инквизиционните съдилища и осъждани на смърт, но вече тези дискусии не се смятат за престъпление. Навсякъде започна да се говори за това как вярата в троицата, за която в продължение на векове не се е говорело, не е била дискутирана, не е включена в Християнските свещени текстове и е добавена в Християнството 3 века след Исус (м.н.).

В настоящата книга, в светлината както на Християнските източници, така и на аятите на Корана, ще покажем как истинското Християнство е правова (вяра в единствеността на Бог) религия, която взема за основа единобожието. Нашата цел е да изпълним съобщената от Бог в множество аяти на Корана заповед „**повелявай одобряването и възбранявай порицаването**” и да помогнем на благоразумните Християни да видят истините. Искреното ни желание е всички Християни да осъзнаят тази заблуда и напълно да се откажат от всички вярвания, които не съответстват на единобожието.

БЕЛЕЖКИ:

-
- ¹ Erwin Roy Gane, The Arian or Anti-Trinitarian Views Presented in Seventh-day Adventist Literature and the Ellen G. White Answer; <http://www.sdanet.org/atissue/trinity/gane-thesis/index.htm>
- ² The New Catholic Encyclopedia, cilt XIV, s. 295, [http://www.triumphpro.com/trinity_disproved_2\(word6\).htm](http://www.triumphpro.com/trinity_disproved_2(word6).htm)
- ³ Muhammed Ata'ur Rahim and Ahmad Thomson, Jesus Prophet of Islam, Revised Edition, Ta-Ha Publishers Ltd, Kasım 1996, Londra, s. 93
- ⁴ Fazal Ahmad, "Arius: The Trinity Controversy in the Church", The Review of Religions, Londra, Eylül 1996
- ⁵ Athanas., Hist. Tr.; P Johnson. History of Christianity, Pelican Books 1976, s. 89
- ⁶ Fazal Ahmad, "Arius: The Trinity Controversy in the Church", The Review of Religions
- ⁷ "The First Council of Nicaea", The Catholic Encyclopedia, copyright © 1913 by the Encyclopedia Press, Inc. Electronic version copyright © 1996 by New Advent, Inc. <http://www.newadvent.org/cathen/11044a.htm>
- ⁸ Michael Baigent, Richard Leigh, Henry Lincoln, The Messianic Legacy, Corgi Books, London, 1991. s. 66
- ⁹ Prof. Dr. Mehmet Aydın, Müslümanların Hristiyanlara Karşı Yazdığı Reddiyeler ve Tartışma Konuları, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 1998, s. 96
- ¹⁰ Mahmut Aydın, İsa Tanrı mı İnsan mı?, Dinler Arası Diyalog Bağlamında İsa-Masih'in Konumu Sorunu, İz Yayıncılık, s. 47
- ¹¹ Понятието Назаряни е използвано в книгата „Деяния на апостолите” в Новия завет. Традиционните Юдеи са използвали изразът „Назарейска ерес (секта)” за определяне на учениците на Исус (м.н.). (24:5) Понятието е използвано и в Юдейските и Християнски източници от периода.
- ¹² В Петокнижието се съобщава, че Моисей (Муса) (м.н.) е казал следното: „Господ, твоят Бог, ще издигне отсред теб, измежду братята ти, пророк, както *е въздигнал* мене; него слушайте.” (Второзаконие, 18:15)
- ¹³ Michael Baigent, Richard Leigh, Henry Lincoln, The Messianic Legacy, s. 136
- ¹⁴ Irenaeus, Adversus Haereses, 1:26; Michael Baigent, Richard Leigh, Henry Lincoln, The Messianic Legacy, s. 136
- ¹⁵ Epiphanius. Contra Octoginta Haereses, xxx, s. 45; Michael Baigent, Richard Leigh, Henry Lincoln, The Messianic Legacy, s. 137
- ¹⁶ David van Biema, The Lost Gospels, Time, 22 декември 2003
- ¹⁷ Mahmut Aydın, Yahudi Bir Peygamberden Gentile Tanrıya: İsa'nın Tanrısallaştırılma Süreci, İslamiyat III (2000), sayı 4, s. 51
- ¹⁸ E. P. Sanders, The Historical Figure of Jesus, Penguin Books, İngiltere, s. 58-59
- ¹⁹ Mahmut Aydın, Tarihsel İsa, İmanın Mesih'inden Tarihin İsa'sına, Ankara Okulu Yayınları, Ankara, 2002, s. 47-48. Rudolf Bultman, History of the Synoptic Tradition, s.127
- ²⁰ Mahmut Aydın, Tarihsel İsa, İmanın Mesih'inden Tarihin İsa'sına, s. 51. Rudolf Bultman, Theology of the New Testament, I, s. 51
- ²¹ E. P. Sanders, The Historical Figure of Jesus, s. 63
- ²² E. P. Sanders, The Historical Figure of Jesus, s. 63
- ²³ E. P. Sanders, The Historical Figure of Jesus, s. 64
- ²⁴ Paula Fredriksen, From Jesus to Christ, The Origins of the New Testament, Images of Jesus, Second Edition, Yale University Press, s. 3
- ²⁵ Paula Fredriksen, From Jesus to Christ, The Origins of the New Testament, Images of Jesus, s. 5
- ²⁶ Marcus J. Borg, The Historical Study of Jesus and Christian Origins, s. 144. John Dominic Crossan, The Birth of Christianity, Discovering what happened in the years immediately after the execution of Jesus, HarperSanFrancisco, 1998, s. 140
- ²⁷ Barry, W. Henaut, Oral Tradition and the Gospels, ss. 295, 296-297, 299, 304. John Dominic Crossan, The Birth of Christianity, Discovering what happened in the years immediately after the execution of Jesus, HarperSanFrancisco, 1998, s. 403
- ²⁸ Mahmut Aydın, Yahudi Bir Peygamberden Gentile Tanrıya: İsa'nın Tanrısallaştırılma Süreci, İslamiyat, III (2000), sayı 4, s. 51

-
- ²⁹ Ornegin bkz. Hugh Schonfield. The Passover Plot. A New Interpretation of the Life and Death of Jesus. Element Books Limited, London, 1996. s. 259
- ³⁰ Lütfi Ekinci, John Gilchrist. Evet, Kitabı Mukaddes Tanrı Sözüdür: Kitap Ehli'nden Sorulara Yanıtlar. Müjde Yayıncılık, İstanbul, 1993. s. 240. http://isamesih.org/doc/kitabi_mukaddes/bolum_7.php3#4
- ³¹ John Dominic Crossan & Richard G. Watts, Who is Jesus? Answers to Your Questions About the Historical Jesus, Westminster John Knox Press, Londra, 1996, s. 3-4
- ³² Paula Fredriksen, From Jesus to Christ, The Origins of the New Testament, Images of Jesus, s. 8
- ³³ Jim Walker, "Did A Historical Jesus Exist", <http://freethought.mbdojo.com/didjesusexist.html>
- ³⁴ Jim Walker, "Did A Historical Jesus Exist", <http://freethought.mbdojo.com/didjesusexist.html>
- ³⁵ Jim Walker, "Did A Historical Jesus Exist", <http://freethought.mbdojo.com/didjesusexist.html>
- ³⁶ Jim Walker, "Did A Historical Jesus Exist", <http://freethought.mbdojo.com/didjesusexist.html>
- ³⁷ Did A Historical Jesus Exist, Jim Walker, <http://freethought.mbdojo.com/didjesusexist.html>
- ³⁸ Time, 8 Nisan 1996. <http://freethought.mbdojo.com/didjesusexist.html>
- ³⁹ E. P. Sanders, The Historical Figure of Jesus, s. 57
- ⁴⁰ E. P. Sanders, The Historical Figure of Jesus, s. 69
- ⁴¹ Maurice Casey, From Jewish Prophet to Gentile God, The Origins and Development of New Testament Christology, James Clarke and Co. Ltd., Cambridge, 1991, s. 25
- ⁴² James Still, "The Gospel of John and the Hellenization of Jesus". http://www.sullivan-county.com/news/mine/john_gospel.htm
- ⁴³ James Still, "The Gospel of John and the Hellenization of Jesus", http://www.sullivan-county.com/news/mine/john_gospel.htm
- ⁴⁴ James Still, "The Gospel of John and the Hellenization of Jesus", http://www.sullivan-county.com/news/mine/john_gospel.htm
- ⁴⁵ Theodore Zahn, The Articles of Apostles' Creed, 1899, s. 33-37
- ⁴⁶ Duncan Heaster, Jesus Christ and the Trinity, What Does the Bible Say? The Transcript of A Debate, 1988, <http://www.carelinks.net/books/dh/dbb/1-1.htm>
- ⁴⁷ Mahmut Aydın, İsa Tanrı mı İnsan mı?, Dinler Arası Diyalog Bağlamında İsa-Mesih'in Konumu Sorunu, İz Yayıncılık, s.118, John Hick, The Rainbow of Faiths, s. 95-99
- ⁴⁸ Maurice Casey, From Jewish Prophet to Gentile God, The Origins and Development of New Testament Christology, s. 47
- ⁴⁹ John Hick, The Metaphor of God Incarnate, Christology in a Pluralistic Age, Westminster/John Knox Press, 1993, Önsöz
- ⁵⁰ John Hick, The Metaphor of God Incarnate, Christology in a Pluralistic Age, s. 2
- ⁵¹ John Hick, The Metaphor of God Incarnate, Christology in a Pluralistic Age, s. 27
- ⁵² "Son of God". The Catholic Encyclopedia, copyright © 1913 by the Encyclopedia Press, Inc. Electronic version copyright © 1996 by New Advent, Inc. <http://www.newadvent.org/cathen/14142b.htm>
- ⁵³ Mahmut Aydın, İsa Tanrı mı İnsan mı?, Dinler Arası Diyalog Bağlamında İsa-Mesih'in Konumu Sorunu, s. 123. John Hick, Jesus and the World Religions, s. 175
- ⁵⁴ Mahmut Aydın, İsa Tanrı mı İnsan mı?, Dinler Arası Diyalog Bağlamında İsa-Mesih'in Konumu Sorunu, s. 123. John Hick, Jesus and the World Religions, s. 176
- ⁵⁵ Maurice Casey, From Jewish Prophet to Gentile God, The Origins and Development of New Testament Christology, s. 46
- ⁵⁶ Maurice Casey, From Jewish Prophet to Gentile God, The Origins and Development of New Testament Christology, s. 52
- ⁵⁷ Mahmut Aydın, Yahudi Bir Peygamberden Gentile Tanrıya: İsa'nın Tanrısallaştırılma Süreci, İslamiyat III (2000), sayı 4, s. 68
- ⁵⁸ E. P. Sanders, The Historical Figure of Jesus, s. 243
- ⁵⁹ E. P. Sanders, The Historical Figure of Jesus, s. 244-245
- ⁶⁰ William C. Varner, "Jesus the Son of God", <http://www.foigm.org/IMG/sonofgod.htm>
- ⁶¹ Anthony Buzzard, "Who is Jesus? Do the creeds tell us the truth about him?" <http://www.mindspring.com/~anthonybuzzard/jesus.htm>

-
- ⁶² İslamiyat Dergisi, 15 Ağustos, 2003, Abdullah Şahin'in John Hick ile söyleşi, <http://www.islamiyatdergisi.com/b0704.asp>
- ⁶³ Archpriest Zachariah Butrus, "God is one in the Holy Trinity", <http://www.the-good-way.com/eng/article/a06.htm#3.2>
- ⁶⁴ Kuran-ı Kerim Tefsiri, Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır, <http://www.kuranikerim.com/telmalili/araf.htm>
- ⁶⁵ Encyclopedia Britannica, Ultimate Reference Suite DVD 2004, "Logos"
- ⁶⁶ Encyclopedia Britannica, Ultimate Reference Suite DVD 2004, "Logos"
- ⁶⁷ Carlos Madrigal, Üç Tanrı mı Tek Tanrı mı? Tevhit'te Teslis, Bütün Dünya Kitaplığı, 2002, s. 29-31
- ⁶⁸ John Marsh, Jesus in his Lifetime, Sidgwick and Jackson Published, s. 44-46
- ⁶⁹ E. P. Sanders, The Historical Figure of Jesus, s. 245
- ⁷⁰ Paul F. Knitter, No Other Name? A Critical Survey of Christian Attitudes Toward the World Religions, American Society of Missiology Series, No. 7, Orbis Books, New York, 2003, s. 185
- ⁷¹ E. P. Sanders, The Historical Figure of Jesus, s. 58
- ⁷² Paul F. Knitter, No Other Name? A Critical Survey of Christian Attitudes Toward the World Religions, s. 184
- ⁷³ E. P. Sanders, Jesus in Historical Context, <http://theologytoday.ptsem.edu/oct1993/v50-3-article8.htm>
- ⁷⁴ E. P. Sanders, The Historical Figure of Jesus, s. 161
- ⁷⁵ Paula Fredriksen, From Jesus to Christ, The Origins of the New Testament, Images of Jesus, s. 18
- ⁷⁶ Dr. Paul R. Eddy, Was Early Christianity Corrupted by 'Hellenism'?, <http://www.xmark.com/focus/Pages/hellenism.html>
- ⁷⁷ William C. Varner, "Jesus the Son of God", <http://www.foigm.org/IMG/sonofgod.htm>
- ⁷⁸ William C. Varner, "Jesus the Son of God", <http://www.foigm.org/IMG/sonofgod.htm>
- ⁷⁹ Michael Baigent, Richard Leigh, Henry Lincoln, The Messianic Legacy, s. 157
- ⁸⁰ Leslie Hardinge. The Celtic Church in Britain. S.P.C.K. for the Church Historical Society, London, 1972. s. 37
- ⁸¹ "Socinianism". The Catholic Encyclopedia, copyright © 1913 by the Encyclopedia Press, Inc. Electronic version copyright © 1996 by New Advent, Inc. (<http://www.newadvent.org/cathen/14113a.htm>)
- ⁸² Bir İslam Peygamberi, Hz. İsa, Muhammed Ata'ur Rahim, 3. Baskı, İnsan Yayınları, s. 140
- ⁸³ Bir İslam Peygamberi, Hz. İsa, Muhammed Ata'ur Rahim, s. 139, Anti-Trinitarian Biographies, A. Wallace, Introduction, s. 79
- ⁸⁴ Unitarian Community Victoria, <http://www.anzua.org/ucv>
- ⁸⁵ Muhammed Ata'ur Rahim and Ahmad Thomson, Jesus Prophet of Islam, s. 187-188
- ⁸⁶ "Unitarians". The New Catholic Encyclopedia, <http://www.newadvent.org/cathen/15154b.htm>
- ⁸⁷ "Unitaryenizm", <http://dunyadinleri.com/unitaryen.html>
- ⁸⁸ Unitarian Community Victoria, <http://www.anzua.org/ucv>
- ⁸⁹ Unitarian Christianity, William Ellery Channing, <http://www.uchristian.org/channing/unitarianchristianity.htm>
- ⁹⁰ Muhammed Ata'ur Rahim and Ahmad Thomson, Jesus Prophet of Islam, s. 167
- ⁹¹ Yehova Şahitleri resmi Web sayfası, "Christendom Has Betrayed God and the Bible", <http://www.watchtower.org/library/pr/index.htm>
- ⁹² Jack Donovan, "Islam, US, and Yeats' Dilemma", <http://www.uuf.org/Sermon01/011104sIslam,Us,andYeats'Dilemma.htm>
- ⁹³ Susan Ritchie, The Promise of Postmodernism for Unitarian Universalist Theology, Journal of Liberal Religion Summer 2002, <http://www.nuuc.org/academic.html>
- ⁹⁴ Susan Ritchie, The Promise of Postmodernism for Unitarian Universalist Theology, <http://www.nuuc.org/academic.html>
- ⁹⁵ Susan Ritchie, The Promise of Postmodernism for Unitarian Universalist Theology, <http://www.nuuc.org/academic.html>
- ⁹⁶ Jack Donovan, "Islam, US, and Yeats' Dilemma", <http://www.uuf.org/Sermon01/011104sIslam,Us,andYeats'Dilemma.htm>
- ⁹⁷ Mark D. Morrison-Reed, The Islamic Connection, http://www.firstunitariantoronto.org/Sermons/The%20Islamic_Connection.htm